

รายงานการประชุม
คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
ในคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๗๐๑ ชั้น ๗ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๑๕ นาฬิกา

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (ประธานชั่วคราว) : ผมขออนุญาตว่า
ไปก่อนเลย เราคุยกันไปก่อน เติญคุณธนาวัฒน์เริ่มก่อน เรื่อง ส.ส. นี้ผมขออนุญาตทบทวนว่า สิ่ง
เราพูดไปแล้วก็คือว่า เราเอาเฉพาะ ส.ส. เขต ปาร์ตี้ลิสต์เราตัดไป แล้วเหลือ ๔๐๐ และ ส.ส. ควรจะ
สังกัดพรรคคนละครั้ง สังกัดพรรคนี้ถ้าในกรณีปกติ ๙๐ วัน ถ้ายุบสภาอีก ๓๐ วัน เขตเลือกตั้งก็คือเขต
ใหญ่เรียงเบอร์ วันแมนวันโหวต อาจจะเป็นเขต ๓ คนหรือ ๕ คนก็ได้แล้วแต่ แต่ว่าเรียงเบอร์ และผู้มี
สิทธิออกเสียงนี้วันแมนวันโหวตคนละครั้ง อันนี้เป็นเรื่องที่เราพูดไปแล้ว และคือ ส.ส. ต้องสังกัดพรรค
อันนี้ยุติแล้วหรือยังหรือว่ายังค้างอยู่ว่า ส.ส. ควรเป็นอิสระใหม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : วันนั้นพูดกันว่าเราจะเน้นเรื่องของพรรคการเมืองด้วย
เพราะฉะนั้นเรื่องสมัครโดยอิสระนี่คงไม่ให้ เพราะไม่อย่างนั้นแล้วถ้าสมัครโดยไม่ต้องสังกัดอิสระได้
ด้วยนี่

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (ประธานชั่วคราว) : เอาอย่างนี้ อีกข้อ
หนึ่งก็คือไม่จำกัดคุณสมบัติของ ส.ส. คือไม่ต้องจบปริญญาตรี ที่นี้คุณสมบัติของผู้สมัคร ส.ส. นอกจาก
เป็นไปตามกฎหมายเดิมแล้ว มีอะไรที่เราอยากที่จะเพิ่ม มีประเด็นหนึ่งที่เราได้พูดกันไว้ก็คือว่า ก่อนที่
จะลง ส.ส. นี้มีประเด็นอันหนึ่ง คือผู้สมัครนี้ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน ทางฝ่ายเลขาธิการถามว่า นักข่าวที่จะ
ขอมาร่วมฟังนี้เราจะให้เข้าฟังไหม ก็ไม่ได้หารือกับท่านประธาน ท่านประธานบอกว่าให้ผมว่าไปก่อน
ผมว่าเมื่อเราทำมาแล้วนี้ก็ให้เข้ามาได้ แต่คงต้องทำความเข้าใจกันว่า ในการรายงานข่าวนี้อย่าไป
ระบุว่าเราเป็นอย่างไรอย่างนี้ เวลานี้มันก็ไปเถียงกันในสภาว่า กรรมการยกย่องนี้ก็คล้าย ๆ ว่า
ออกมติดอะไรไปแล้วนี่มันกลายเป็นบอกว่าเขาแสดงความเห็น ความเห็นนี้มันก็ไม่มี ความหมายอะไร
ต่าง ๆ กรรมการยกย่องก็คือว่า นักข่าวอยากจะทำอะไรก็ทำอย่างไร ก็ให้เข้าฟังก็ได้ แต่ข้อนี้ก็ยังไม่
เป็นข้อยุติ ของเรานี้เพียงแต่ข้อเสนอ ข้อเสนอของชุดเราก็ต้องไปถึงฝ่ายกรรมการยกย่อง กรรมการยก
ย่องก็ต้องไป สสร. สสร. ก็จะไปลงประชามติคนละครั้ง เพราะฉะนั้นเวลารายงานข่าวก็ขอให้ระมัดระวัง
ว่าเรากำลังทำอะไรกันอยู่ เติญคุณธนาวัฒน์ต่อเลยครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ที่เราพูดไปแล้วส่วนใหญ่ก็ไปเรื่องของกระบวนการเลือกตั้งที่อาจารย์บอกว่าให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนรับสมัคร มันต้องคิดให้ดีนะครับ เพราะว่าเราต้องการจะตรวจสอบคนที่เข้าสู่กระบวนการ แต่นี่มันแค่เพียงผู้สมัคร เขายังไม่ได้รับเลือก

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม (ประธานชั่วคราว) : ยื่นบัญชีทรัพย์สินนี้กฎหมายเดิมมันต้องยื่นอยู่แล้วถ้าเขาได้เป็น ส.ส. ใช่ไหมครับ ทีนี้คล้าย ๆ ว่าในกฎหมายใหม่เราอยากจะไปก่อนหน้านั้นเลย มันมี ๒ ประเด็นที่พูดกันไว้ ๑. ก็คือเรื่องบัญชีทรัพย์สินนี้จะต้องให้ยื่นใหม่ อันนี้เป็นอันหนึ่ง อันที่ ๒. ก็คือว่า จะต้องไม่มีธุรกิจสัมปทานอะไรต่าง ๆ ของรัฐนี้ ๒ ปี คือไม่ทำธุรกิจเกี่ยวกับสัมปทานของรัฐนี้เป็นเวลา ๒ ปี

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ผมคิดในลักษณะที่ ๑ ก็คือเรื่องของการลงสมัครรับเลือกตั้งมันต้องไม่ใช่ไปกระทบต่อสิทธิในการประกอบอาชีพเขามากมายนัก เขาต้องมีเวลาตัดสินใจ แต่ไปห้ามเขาว่า ๒ ปีก่อนวันสมัครนี้ต้องมีอะไรยุ่งเกี่ยวกับรัฐเลยนี้ ฉะนั้นสมมุติว่าคนเขาประกอบอาชีพเกี่ยวกับก่อสร้าง จะบอกว่า ๒ ปีก่อนหน้าวันสมัครนี้เขาจะทำอะไรไม่ได้เลย

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม (ประธานชั่วคราว) : เฉพาะธุรกิจที่รับสัมปทาน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : พวกอิตาเลียนไทยหรือ ช. การช่างอย่างนี้ ซึ่งต้องรับจ้างกับพวกส่วนราชการ พวกหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ อยู่แล้ว เพราะฉะนั้น ๒ ปีผมว่ามันไม่ใช่ มันจะต้องว่าในวันรับสมัครหรือเมื่อไปเป็นแล้วต้องไม่เกี่ยวข้อง มันต้องเริ่มต่อเมื่อเป็นหรือเปล่า

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม (ประธานชั่วคราว) : ถ้าเป็นนี้มันสายไปแล้วใช่ไหม ทีนี้คือในประเด็นนี้เขาต้องการ เวลาที่ธุรกิจก่อสร้างมันเข้าไปอยู่ในพรรคการเมืองทั้งหมด ท่านไฟโรจน์ครับ กำลังพูดในประเด็นว่าคุณสมบัติของผู้ที่มีสัมปทานกับรัฐนี้ควรจะให้มีข้อห้ามใหม่ว่า ๒ ปีก่อนลงรับสมัครจะต้องไม่เป็นผู้ที่มีสัญญาสัมปทานกับรัฐบาล ก็พูดถึงว่าในธุรกิจก่อสร้างนี้ เวลาที่มีการศึกษากันที่ผลงานวิจัยที่จุฬาออกมาว่า ๗๕ ตระกูลรับเหมาก่อสร้างนี้เกี่ยวข้องกับการเมืองไทยทั้งนั้นทุกพรรค พรรคที่มีอำนาจหรือพรรคที่จะมีอำนาจนี้จะมีผู้เข้ามาเกี่ยวข้องมากที่สุด และอันนี้ก็ประเด็นอันหนึ่งในเรื่องของการคอร์รัปชันอะไรต่าง ๆ ที่มันเกิดขึ้น ทีนี้เราต้องการที่จะให้รัฐธรรมนูญช่วงนี้ เราจะเอานักการเมืองพันธุ์ใหม่เข้ามา เพราะฉะนั้นก็คือสกัดตั้งแต่ตรงนี้เลย

นายไฟโรจน์ พรหมสาส์น : หลักการมันดูจะดีนะครับ แต่ว่าในทางปฏิบัติเขียนกฎหมายค่อนข้างยาก เพราะว่าถ้าจะไปบอกว่าเดี๋ยวก่อน ๒ ปีข้างหน้าฉันจะเป็นนักการเมือง ฉันจะหยุดทำมาหากินนี้มันยากเหมือนกันนะ เขียนอย่างไร น่าคิดเหมือนกัน เขียนนะเขียนได้ แต่ทางปฏิบัติมันจะมีผลไหม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ไปกระทบซึ่งสิทธิพื้นฐานในการประกอบอาชีพของเขา ซึ่งจริง ๆ แล้วสมมุติบอกว่า ๒ ปี เกิดมันไม่ ๒ ปีจริงละ เกิดมันยุบสภาขึ้นมาละ มันไม่ ๒ ปีจะต้องมานั่งนับ ๒. ก็คือ อยู่ ๆ วันหนึ่งวันใดผมอาจจะตัดสินใจ เพราะมันมีเกณฑ์ ๙๐ วันใช้ใหม่ ๙๐ วันต้องสังกัด อย่างน้อยเขาตนเองตัดสินใจในเกณฑ์ ๙๐ วันนั้นว่าเขาจะลงหรือไม่ลง อย่างเรื่องคดียุบพรรคที่เราตกลงกันได้แล้วว่าประมาณ ๓๐ วันมันมีช่วงระยะเวลาหนึ่งอยู่แล้วที่เราจะต้องมาตรวจสอบดูว่าเราควรจะทำตัวเองให้สะอาดก่อนที่จะเข้าไป

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (ประธานชั่วคราว) : ดร. สมชัย กำลังพูดถึงว่าก่อนที่จะคนจะสมัคร ส.ส. เรากำลังพูดถึงว่า เขาไม่ควรจะทำธุรกิจสัมปทานกับรัฐบาลอะไรต่าง ๆ เป็นเวลา ๒ ปี การถกเถียงว่าควรจะมีไหมหรืออะไรต่าง ๆ พวกนี้ เชิญครับท่านอาจารย์

นายศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ส่วนตัวผมในประเด็นนี้ นะครับ รับหลักการในเรื่องความสำคัญและจำเป็น และอยากจะนำเสนอว่าจริง ๆ ในรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๔๐ ก็มีการคำนึงถึงจุดนี้และจะร่าง แต่ว่ามันตกไป นั้นความปรารถนาดีที่ต้องการจะให้มีการจัดผลประโยชน์ที่มันจะมากเกิดความขัดแย้งในการมารับตำแหน่งทางการเมือง ยังตกเลยนะครับท่าน ที่นี้ย้อนกลับมาในประเด็นของเราเนี่ย ผมมองว่าการร่างกฎหมายที่เป็นกฎหมายแม่หรือกฎหมายหลักการว่าอย่างนั้นนะครับ มันต้องคำนึงถึงพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ซึ่งจุดตรงนี้เอง เหตุผลที่คุณธนาวัฒน์นำเสนอเมื่อสักครู่ ผมค่อนข้างที่จะเห็นด้วยว่า การย้อนหลังไป ๒ ปีตรงนั้นต้องมาตอบว่ามีเหตุผลและสิ่งที่เป็นอย่างยิ่งมายน้อยแค่ไหน เพราะถ้าไม่มีเหตุผลที่แสดงอันก่อให้เกิดความชัดเจน จะมีปัญหา ต่อให้เราสรุปว่าเราต้องการนักการเมืองพันธุ์ใหม่ หรือจะร่างคุณสมบัติที่มันลึกไปแค่ไหนนะครับ แต่คุณสมบัติตรงนั้นถ้าขัดกับสิทธิขั้นพื้นฐานนะครับว่า แล้วมันมีหลักอะไรมาการันตีว่า คนที่ ๒ ปีไม่เคยทำธุรกิจ เตรียมตัวจะเป็นนักการเมืองนะครับ มันจะเป็นคนพันธุ์ใหม่จริง หรือเป็นคนดีจริง หรือว่าทที่จะไปพิสูจน์ว่า คนที่พร้อมจะเข้าการเมือง แล้ววันที่เขามาลงสมัคร เขาไปลาออกกับทุกตำแหน่ง แล้วก็แสดงความบริสุทธิ์ตรงนี้ได้ และเขาสามารถที่จะทำได้จริงนะครับ ตรงนั้นมันก็เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของเขา เพราะฉะนั้นผมเห็นว่า ส่วนตัวผมนะครับ คงไม่อยากจะให้ไประบุนอนไปถึง ๒ ปี เอาเฉพาะตรงนี้ให้มันออกมาในรัฐธรรมนูญให้ได้ อย่าไปอยู่เฉพาะในกฎหมายลูกเหมือนกับครั้งที่แล้ว แต่ครั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งต้องให้ความสำคัญประเด็นนี้ และก็ใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญเลย ผมเอาตอนเริ่มสมัครเลยครับว่าคุณจะต้องมาลาออก หรือไม่มีผลประโยชน์อย่างอื่นใด ๆ ตรวจสอบกันขณะนั้นเลยนะครับ

คณะกรรมการสิทธิการรณรงค์รัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๒/๑

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นจะใช้เวลาเท่าไรครับ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง : เอาตอนเริ่มสมัครเลยครับ ว่าคุณจะต้องมาลาออก
หรือว่าไม่มีผลประโยชน์อย่างอื่นใด ๆ ตรวจสอบกันขนาดนั้นเลยนะครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์รุจิราครับ

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : มีความรู้สึกว่เมื่อวานนี้ที่คุณอุทัยบอกว่า
รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ทุกมาตราเขาให้คำตอบได้ ทีนี้ที่ท่านอาจารย์เกริกเกียรติเสนอเป็นอุดมการณ์
ที่ดีมาก แต่เราจะถูกแย้งโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒ ท่านพูดว่าแน่ ๆ และ
ดูไปดูมาเหมือนกับการรณรงค์จะเปลี่ยนไปหลายอย่างมากเกินไปไหม หรือควรจะคงของ
ปี ๒๕๔๐ ไว้ ดูเหมือนกับเปลี่ยนเกือบทุกอย่างเลยนะคะ มันจะสวนกับกระแสความต้องการของ
ประชาชนหรือเปล่า ที่เขาอยากได้ฉบับปี ๒๕๔๐ ค่ะ คือเราจำเป็นต้องร่างโดยใช้ปี ๒๕๔๐ เป็น
ตัวตั้งใหม่ เพราะถ้าดูไปดูมามันเปลี่ยนไปจากปี ๒๕๔๐ หลายเรื่องเหมือนกันคะ

ประธาน : เอาอย่างนี้ครับ คือเรื่องการร่างเราคงใช้กรอบปี ๒๕๔๐ เป็นแนว
แต่ไม่จำเป็นต้องยึด อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ทำความเข้าใจกันแล้วในคณะกรรมการสิทธิการรณรงค์รัฐธรรมนูญ
ท่านพิสิฐครับ กำลังพูดกันถึงว่าข้อห้ามคนที่สมัคร ส.ส. จะพูดว่า เป็นบุคคลที่ไม่เป็นคู่สัญญา
สัมปทานอะไรกับรัฐเป็นเวลา ๒ ปีก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง กำลังถกเถียงประเด็นอันนี้ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธาน ที่ผมมาช้า เพราะเมื่อก็ผมชี้แจง
ในสภาใหญ่ โดยเฉพาะในประเด็นเรื่อง ๑. ให้ข่าว ๒. เรื่องกรอบเวลา ๓. ก็คือเรื่องของการที่ว่า
เราควรจะใช้ปี ๒๕๔๐ เป็นตัวตั้งหรือไม่ เพราะว่ามี สสร. หลายท่านคิดในเรื่อง แม้กระทั่งขณะนี้ก็
ยังคง

พูดประเด็นนี้กันอยู่ครับ ก็ได้ชี้แจงไปในลักษณะเดียวกับที่ท่านอาจารย์เกริกเกียรติได้ชี้แจง

ก็คือว่า เราไม่จำเป็นต้องเอาปี ๒๕๔๐ มาเป็นกรอบเสมอไป แต่ว่าเอาเป็นตัวตั้ง เอาเป็นตัว

เปรียบเทียบ เพราะว่าตามรัฐธรรมนูญเราจะต้องมีการแสดงว่าเราเขียนแตกต่างไปจากปี ๒๕๔๐
อย่างไรครับ

ประธาน : ผมขออนุญาตเสริมตรงนี้ ถ้าเราเห็นว่าสิ่งที่เรานำเสนอนี้ดีกว่า
เราอธิบายได้ใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้นก็คือว่าอะไรก็ตามที่มันต่างจากปี ๒๕๔๐ เราต้องอธิบาย
เพราะฉะนั้นก็คือว่าเราอยากเอาอย่างนี้ ก็คือปี ๒๕๔๐ ที่ใช้มาแล้วมันมีประเด็นปัญหาอะไร

ทีนี้เราอยากจะแก้ตรงไหน หรือว่าเราอยากจะป้องกันปัญหาที่เคยเกิด หรือมันจะเกิดนี้เราสามารถ
เสนอได้ แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นนี้คณะกรรมการวิชาการชุดเราเป็นชุดอนุกรรมการของยกกว้าง
รัฐธรรมนูญ และเสร็จแล้วอันนี้มันต้องไปผ่านคณะกรรมการยกกว้างรัฐธรรมนูญอีกที แล้วไป สสร.

คณะอนุกรรมการยกกว้างรัฐธรรมนูญรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๒/๒

เพราะฉะนั้นก็คือว่าเมื่อที่ที่ท่านพูดว่าประเด็นการทำงานเรากำลังถูกเร่งวันที่ ๑๕ อย่างน้อยประมาณ
ต้องไปรายงานเบื้องต้นแล้วว่าเราทำไปถึงไหน เพราะฉะนั้นวันนี้จะไปเร็ว วิธีจะไปเร็วก็คือเอาปี
๒๕๕๐

มาเปิดดูเลย แล้วแต่ละมาตราที่ว่าไป แล้วเราจะมีคำตอบเบื้องต้น และท่านประธานบอกว่าเดี๋ยว
ท่าน

จะมา ให้เราว่ากันไปก่อน เราดูเฉพาะในภาคของเรา เฉพาะภาคว่าด้วยในส่วนของเราครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : เฉพาะในส่วนของเราครับ เห็นด้วยครับ

ประธาน : เชิญท่านอาจารย์ครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : การไม่รับสัมปทานจากรัฐ คนที่จะมาจาก ส.ส. เป็นบุคคล
ธรรมดา แต่ปกติการรับสัมปทานจากรัฐทำโดยบริษัท ซึ่งเป็นคนละคนกัน มันเป็นนิติบุคคล
ความจริงที่เราเขียนไว้แบบนี้ตามข้อ ๒ ของกฎหมายปี ๒๕๕๐ นี้ก็ดีแล้ว แต่น่าจะเพิ่มเติมว่า
จริง ๆ แล้วแม้ไม่ใช่เป็นตัวคู่สัญญาที่จริง แต่เป็นบุคคลสำคัญในองค์กรซึ่งทำสัญญาด้วย ผมว่าน่าจะ
ประเด็นตรงนั้นมากกว่า ส่วนเรื่องระยะเวลาผมคิดว่า ถ้าเขาเคลียร์ได้เมื่อตอนมาเป็น ส.ส. แล้ว
ก่อนมาเป็น ส.ส. มาสมัครนี่ผมว่าพอแล้ว ไปให้เขาเคลียร์ก่อน พอเคลียร์ ๒ ปีล่วงหน้า อาจจะตัด
สิทธิ

คนไปเยอะ ซึ่งผมคิดว่าคนเหล่านั้นอาจจะเป็นคนดีก็ได้ ทีนี้เราต้องการคือเมื่อมาเป็นไม่มี
ผลประโยชน์

ขัดแย้ง ต้องสละสิทธิ แล้วถ้ามีหุ้นก็ต้องเอาหุ้นไปฝากให้คนอื่นไปในส่วนอะไรนี้ ก็จะเขียน
หลักประกันไว้ใหม่ครับ

ประธาน : เลขานุการจดประเด็นได้ไหม เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ผมเห็นด้วยกับอาจารย์สมชัย เพราะว่ากฎหมายที่เราเขียน
ในอดีตที่ผ่านมา เขียนเฉพาะตัวบุคคล แล้วจะกลายเป็นว่า ต้องขอลาย ใช้อย่างอดีตนายกรัฐมนตรีนี่
ทำไมจึง

เข้ามาสู่วงการการเมืองได้โดยที่บอกว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับธุรกิจในรอบครัวเลย ตามกฎหมายใช่
แต่โดยพฤตินัยเรารู้ ๆ กันอยู่ว่าเกิดอะไรขึ้น แล้วก็อีกหลายท่านที่อยู่ในรัฐบาลเรารู้ ๆ กันอยู่ว่า

เป็นผู้มีบทบาทในธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งหลายทั้งปวงที่เป็นอยู่ เพราะฉะนั้นการเขียนกฎหมายและการเขียนเรื่องนี้ควรจะเขียนให้กว้างขึ้น คือแนวของการเขียนน่าจะเป็นแนวว่าเป็นผู้มีบทบาทนอกเหนือจากการเป็นผู้มีความเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ถือหุ้นครับ

ประธาน : คือผมขออนุญาตเป็นอย่างนี้ว่า โดยหลักการนี้เราเห็นด้วยนะครับ ส่วนจะเขียนมัตอย่างไรขอให้ทางฝ่ายเลขานุการนำเสนอเราอีกที เพราะฉะนั้นในหลักการเบื้องต้นนี้เราจะมีกรอบตัวนี้ คนที่จะเป็น ส.ส. จะต้องไม่มีผลประโยชน์ หรือมีสัมปทานอะไรกับรัฐ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมนะครับ ที่นี้ตรงนี้ความจริงปี ๒๕๔๐ มันก็มีไว้ระดับหนึ่ง แต่ปี ๒๕๔๐ มันก็เบี่ยงเบนได้ แต่อันนี้ก็ฝากว่าจะใช้คำพูดอันไหนที่จะมัดไว้เลยว่าไม่ให้เบี่ยงเบนตัวนี้ เชิญครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง

วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงณอม ๒/๓

นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ผม ยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ ขออีกรอบหนึ่งครับ ในประเด็นนี้เพื่อเสริมท่านประธานให้ชัดเจนขึ้น อยากจะนำเสนอข้อมูลให้กับที่ประชุมนะครับ เดิมรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ตัวนี้กำหนดไว้ กำหนดแค่เพียงให้คุณยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินครับ ไม่ได้ห้าม แล้วที่ประเด็นตรงนี้ผมอยากจะนำเสนอให้แยกแยะนิดหนึ่งนะครับ มันจะมี ๒ กลุ่ม

กลุ่มแรก ก็คือตัวนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีนะครับ ซึ่งเดิมทีอย่างที่ผมนำเสนอเมื่อสักครู่ว่าในขณะที่ร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นะครับ ผมจำได้ว่า ขออนุญาตที่เอ่ยนามท่านนะครับ

ดอกเตอร์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ เสนอให้มี แต่มันไม่ผ่าน มันไม่ออกมา ว่ามันไม่คลอคณะครับ

ก็อยู่ในกรอบของนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีที่จะห้ามเลยนะครับ

พอมาชั้นของเรา เรากำลังจะไปไกลด้วยความปรารถนาดีตรงนั้น ซึ่งผมก็เห็นด้วยนะครับ มันไกลไปถึง ส.ว. แล้วก็ ส.ส. ด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ซึ่งตรงนี้จะให้ระบุไปเลยนะครับว่า รัฐธรรมนูญเดิมตรงนี้ถ้าเราไม่ได้ตั้งใจเอาปี ๒๕๔๐ มาเทียบเคียง แต่มันมีเพียงแต่ให้ยื่น แต่ที่นี้ในกรอบของคณะอนุกรรมการที่ได้ถกหรือปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ เราเสนอ ๑ ๒ ๓ เสนอว่านายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และรวมถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ตรงนี้ให้มีหลักการตรงนี้

ส่วนเรื่องระยะเวลาที่ ๒ ปี เมื่อสักครู่ตรงนั้นก็อาจจะเป็นความเห็น ๒ ทาง ถ้าท่านไหนยังอยากจะให้กำหนดไปไกล ๒ ปีย้อนหลังไปตรงนั้น แล้วก็หลายท่านรวมถึงผมที่บอกว่าเอากันขณะนั้น เราก็อาจจะลงไว้ได้ เพราะตรงนี้เรายังไม่ได้ชี้ชัดเป็น Choice ทางเลือก ขอขอบคุณครับ

ประธาน : คือท่านพงเพชรได้ชี้ให้ผมดู ของเดิมมีไว้ชัดเจนด้วย มาตรา ๒๐๙

มาตรา ๒๑๐ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มีไว้ชัดเจนเลย เพราะฉะนั้นเราคงต้องไม่น้อยกว่าปี ๒๕๕๐ มีแต่เราจะเพิ่มให้มันชัดเจน หรือมัดให้มันแน่น มาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๐ มันมีอยู่แล้ว เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ที่ตรงนี้ที่ผมยกขึ้นมาว่าเป็นปัญหา เพราะท่านเหล่านั้น ไม่ได้มีหุ้นส่วน คือในตัวกฎหมายท่านบอกว่าท่านไม่ได้ถือหุ้น แต่ท่านให้ภรรยา ให้ลูกที่บรรลุนิติภาวะ

แล้วนี่ถือ ตอนนั้นท่านก็มีพิจารณาที่เราเห็นชัด ๆ ว่าท่านนี่คือเจ้าของตัวจริง เพราะฉะนั้นตรงนี้ที่ผมคิดว่าต้องเขียนให้มันกว้าง ไม่ใช่ไปตั้งเฉพาะหุ้นอย่างเดียว หมายถึงเรื่องของการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย

โดยทางอ้อมให้เกิดขึ้นด้วยครับ

ประธาน : คือโดยรวมเราคงเห็นว่ามาตรา ๒๐๙ มาตรา ๒๑๐ หรือปี ๒๕๕๐ มันมีอยู่แล้ว ทีนี้เราก็เอากรอบตัวนี้มัดให้มันกระชับ เพื่อไม่ให้มันเลียงนะครับ หรือที่จริงขออนุญาต

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง

วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงณอม ๒/๔

นะครับ คือไปไกลอีกนิดหนึ่งมาตรา ๒๐๙ นี้ กรณีหุ้นเทมาเล็ก หุ้นชินคอร์ป มาตรา ๒๐๙ มันเข้านะครับ

มาตรา ๒๐๙ ที่บอกว่า ในวรรคสอง ห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้นั้นกระทำการอันใดมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทดังกล่าว อันนี้มันชัดเจนครับ

แต่ที่มันเกิดวิกฤตการณ์การเมือง ก็คือว่า ส.ว. กลุ่มหนึ่งนี่เข้าร้องเข้าไป แล้วศาลรัฐธรรมนูญตีตกไปตั้ง ๆ เลย ไม่พิจารณา แล้วเรื่องก็ออกสู่ท้องถนน ตรงนี้ที่จริงถ้าเขียนอย่างนี้ไม่ชัดเจนก็ต้องอธิบาย

อะไรให้มันชัด มาตรา ๒๐๙ มันชัดเจนอยู่แล้ว เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : คือท่านอาจารย์พูดผมไม่ได้ขัดข้อง แต่ที่ผมตกย้ำไปนี่คือมาตรา ๒๐๙ เขียนไว้ในลักษณะที่แคบมาก คือเอาเรื่องหุ้นส่วนเป็นหลัก แต่ที่ผมยกขึ้นมา ก็คือว่ากรณีของเทมาเล็กก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง ว่าคุณทักษิณ ขอภัยที่เอ่ยนามอีกทีหนึ่ง ท่านไม่ได้ประกาศ

เลยว่าท่านเป็นคนขายหุ้น

ประธาน : เป็นกรณีศึกษาได้ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ท่านไม่เคยขายหุ้นเลย แต่ว่าเป็นเรื่องของลูกที่ขาย ท่านไม่เกี่ยว เพราะว่าถ้าสมมุติประกาศเกี่ยวปึบ ท่านเข้าขายมาตรา ๒๙๔ แต่ความที่ท่านไปเขียน

ประกาศว่าท่านเกี่ยว แล้วก็แถมนักข่าวไปถาม ท่านก็ยังชี้แจงว่าเป็นเรื่องการตัดสินใจของลูก ๆ หรือแม่ลูก ๆ ก็บอกว่าเป็นเรื่องการตัดสินใจของคุณอา คุณน่าจะไรทำงานนี้ไป เพราะฉะนั้นตรงนี้ ผมคิดว่าเขียนไว้ว่า การเป็นผู้ถือหุ้น หรือหุ้นส่วน นี่มันแคบเกินไปครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : คือเรื่องนี้เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจ ควบคุมบริษัท ซึ่งในทางสากลเขาจะมี ๓ Concept ควบคุมด้วยการเป็นเจ้าของ เป็น Shareholding และควบคุมด้วยการเป็นกรรมการ แต่มีอีกอันหนึ่ง คือมี Effective Management คือการเข้าจัดการ ซึ่งมีผลในเชิงจัดการโดยวิธีใดก็ได้ ไม่ต้องเป็นกรรมการ ไม่ต้องเป็นผู้ถือหุ้น แต่ว่ามี Event ในการตัดสินใจ อันนี้ผมว่าเวลาเขียนกฎหมายเรา Cover ไปถึงประเด็นที่ ๓ นี้

ประธาน : คือที่ดอกเตอร์สมชัยเสนอ มันเป็น Concept ที่เราเข้าใจกัน แต่ที่นี้ Effective Management ไซ้ใหม่ครับ คืออิทธิพลในการบริหาร ทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่มีชื่อ ไม่มีตำแหน่งในการบริหาร แต่ตัวเองสามารถเข้าไปมีอิทธิพลต่อการบริหารบริษัท อันนี้จะเขียนอย่างไรครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : คือ Concept นี้ในทางกฎหมายไทยไม่ค่อยได้ยอมรับ

ประธาน : แต่ต่างประเทศมีไซ้ใหม่ครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : แต่ต่างประเทศเขามีครับ Effective Management ต้องไปหาถ้อยคำ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๒/๕

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : เขียนไว้อย่างที่อาจารย์สมชัยว่า มันจะเขียนอย่างไรให้ทำงานของเราจะต้องไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับธุรกิจใด ๆ ไม่ว่าจะไปในทางนิตินัย หรือพฤตินัยอะไรตรงนั้น แต่ว่าจะเขียนอย่างไร เราก็ต้องดูภาษาอังกฤษ แล้วเรามานั่งอีกทีหนึ่งดีไหมครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ก็เอาเป็น Concept ไว้ครับ

ประธาน : เจริญครับ

นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : เมื่อสักครู่นี้ต้องขอยกยนะครับ คือเรื่องที่ผมนำมายกตรงนี้ ผมเห็นในที่ผมไปเป็นคณะอนุกรรมการตรวจสอบหุ้นชินคอร์ป ประเด็นนี้เลยครับ แล้วที่นำเสนอเมื่อสักครู่นี้ผิดพลาดไปเอง ไปสรุปรวม แต่จริง ๆ รายละเอียดที่ขออนุญาตเอ่ยนามอีกครั้งหนึ่งที่ผมมุง คือท่านนี้เป็นผู้เสนอไว้ นั่นคือดอกเตอร์บรรศักดิ์ เสนอคลุมถึงภรรยาในชั้นนั้นกับนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรี แต่มันไม่ออกมาในรัฐธรรมนูญ คือประเด็นนี้ครับ ไม่ใช่หลักการในมาตรา ๒๐๙ เพราะฉะนั้นขออนุญาตที่จะแก้ไขตรงนี้

ที่นี้ในประเด็นที่พูดตรงนี้นะครับ ผมเห็นด้วยว่าทางที่ ๑ เราพยายามที่จะขยายจาก

ตัวของบุคคล คือนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไปถึง ส.ส. กับ ส.ว. นั้นประเด็นหนึ่งนะครับ
ประเด็นที่ ๒ ที่เมื่อสักครู่นี้เราอาจจะรวมไปเลยครับ อย่างที่ท่านพิสิฐ ลีอาธรรม
ขออนุญาตเอ่ยนามท่านนะครับ เสนอว่าควรจะขยายรวมในภรรยาและครอบครัว เป็นต้น ส่วน
Wording

ค่อยไปว่าอีกทีหนึ่ง เพราะว่าตรงนี้เป็นปัญหาที่เขามีปัญหาในกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา ๖๖ อันนั้นมี
ถึง

ภรรยา แต่กฎหมายแม่ไม่มี แล้วเขาก็ตีความกันไปว่าตามที่กฎหมายบัญญัติ คือกฎหมายลูก
ที่เรามีโอกาสที่จะปรับเปลี่ยนรัฐธรรมนูญก็น่าจะใสให้ชัดเจน แล้วก็น่าจะรวมไปถึงที่ได้นำเสนอ
เมื่อสักครู่นี้ นั่นคือกรณีของ Nominee หรือว่าตัวแทน จะใช้ Wording อะไรอย่างไรก็แล้วแต่นะครับ
ก็เห็นด้วยครับ

ประธาน : อันนี้ผมขออนุญาตถามท่านพงเพชร บังเอิญเมื่อเร็ว ๆ นี้มีกฎหมาย
ออกมาฉบับหนึ่ง กฎหมายเรื่องการขัดผลประโยชน์ทับซ้อนอะไร เป็นร่างตัวนั้น อันนั้นลงไปถึง
คือลำดับญาติขึ้นไปแล้วก็ลงมา ไม่ทราบว่าทางกฤษฎีกาผ่านกฤษฎีกาตรงนี้อย่างไร จำได้ไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือกฎหมายอันนั้นไปกำหนดตัวคู่สมรสและญาติ ญาติ เขาก็นับทางผู้สืบสันดาน บุพการี ขึ้นไปอีก ๒ ชั้น และญาติทางภรรยา ญาติทางคู่สมรสทางการ สมรสไปอีก ๒ ชั้น ถ้าจำไม่ผิดก็แค่นั้น มันเกินกว่านั้นไม่ได้ เพราะว่ากาหนดคำว่าญาติหรือ ครอบครัวนี้มันเป็นปัญหา เท่าที่ดูในร่างเขาใช้ตามประมวลกฎหมายแพ่งมาเป็นหลัก มันต้องอยู่ใน ลักษณะที่ควบคุมกำกับดูแลกันได้ เพราะฉะนั้นท่านบอกถ้าไปกว้างออกไปบีบมันคงจะเกินกว่า วัตถุประสงค์ และเป็นเรื่องที่เขาไม่สามารถรับผิดชอบได้ถ้าบุคคลเหล่านั้นไปทำอะไรนะครับ แต่ เข้าใจว่าในเรื่องนี้อาจจะต้องแบ่ง เรื่องข้อจำกัดนี้ ต้องแบ่ง ส.ส. ประการหนึ่ง เพราะ ส.ส. ไม่ได้เข้าไปบริหารประเทศแต่อย่างใด ทำหน้าที่ออกกฎหมาย เข้าการตรวจสอบ ตั้งกระทู้กับตัวผู้บริหาร กับ ฝ่ายบริหารคือนายกฯ กับรัฐมนตรี ๒ ประเภทนี้มีฐานะในการเข้าทำงานคนละอย่างกัน ตัว ส.ส. ส.ว. นี่อาจจะมีลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๑๐ คืออย่างที่ท่านสมชัยว่า น่าจะดูตั้งแต่ ในวันที่เขาลงสมัคร เพราะสมาชิกภาพเขาเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง ว่าตั้งแต่ตอนนั้นว่าเขาควรจะมี ภาระแล้ว ไม่ควรจะไปเกี่ยวข้องกับอะไร เพราะถ้าก่อนหน้านั้นมันคงจะเกินไปในลักษณะที่ว่าเขา ไปลิดรอนสิทธิในการประกอบอาชีพเขาจนเกินกว่าเหตุนะครับ ส่วนในตัวของผู้บริหาร นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีนั้นก็เท่าที่เรามีปัญหากัน คือประการที่ ๑. การที่เขาไม่บรรดาทรัพย์สินหรือหุ้นอะไรกันอยู่ ซึ่งอันนั้นกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๐๙ ก็เขียนไว้ระดับหนึ่งแล้ว แต่ตอนนี้มันเกิดปัญหาในเรื่อง ของการที่เขาเข้าครอบงำหรือเข้าแทรกแซงกับหน่วยงานที่เข้าไปดำเนินการ ในต่างประเทศเท่าที่ดูมัน เขียนห้ามกันตรง ๆ ไม่ค่อยจะมีหรอก แต่ในอังกฤษก็มีหลักหรือในเรื่องจรรยาบรรณในการ ดำเนินการนะครับ และในหลักของตัวแทนผู้แทนอะไรทำนองนี้นะครับว่า ถ้าลักษณะอย่างนี้ก็ เหมือนการเป็นผู้แทนเขตขึ้นมาทำนองนี้นะครับ ซึ่งตรงนี้นั้นอาจจะต้องคิดให้ดี เพราะว่ากาเขียนลงไป ในรัฐธรรมนูญลักษณะนี้ ๑. ก็คือหลักเกณฑ์ที่เราจะให้ที่ลักษณะของการเข้าแทรกแซงหรือ ครอบงำโดยตัวของฝ่ายบริหารลงไปนี้จะเขียนลักษณะไหน ซึ่งไม่เป็นการที่ทำให้เราเกิดการที่ว่า เขา ดำรงตำแหน่งนี้ ในการบริหารงานมันก็ต้องมีความเกี่ยวข้องกับพวกนี้อยู่บ้าง แต่ไม่ใช่ว่าพอ เกี่ยวเนื่องแล้วเขาจะต้องรับผิดชอบหรือเป็นการเข้าไปแทรกแซงหรือครอบงำทุกประการไป กับ ๒. คือการขยายขอบเขตนอกจากตัวเขาเองออกไป ไม่ว่าจะเป็นคู่สมรสหรือญาติหรือครอบครัวนี้ เรา จะเอาแค่ไหน เพราะว่าถ้ามันอยู่ในรัฐธรรมนูญแล้วมันยากที่จะแก้ เพราะฉะนั้นหลักที่ผมขอเสนอคือ ควรจะแยกระหว่างตัว ส.ส. กับตัวผู้บริหาร และเอาขอบเขตของมันที่ควรจะกำหนด

(นายจรัญ ภัคศิธนากุล ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ผมขออนุญาตสรุปให้ท่านประธานฟัง นิดหนึ่ง เดี่ยวจะส่งลูกให้ท่าน เรียนท่านประธานครับ คือในระเบียบวาระการประชุมนี้ เรายังไม่ได้

รับรองรายงานการประชุมเลย เราก็ว่ากันไปก่อน ที่นี้เรื่องที่เรารวากันไปเรื่องแรกก็คือ เรื่องอนุญาตให้ สื่อมวลชนนี้เข้าฟังได้อย่างคราวที่แล้วที่เราให้ฟัง แต่ก็ได้ฝากข้อสังเกตว่า เวลารายงานข่าวอะไรต่าง ๆ อย่าสรุปว่ามันเป็นมติไปแล้วหรืออะไรต่าง ๆ พวกนี้ ไม่ใช่มติของการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ มันอยู่ในขั้นของนำเสนอ ได้ถกกันประเด็นเหล่านี้ และประเด็นที่เราถกกันก็คือ ในเรื่องเกี่ยวกับการที่ ส.ส. หรือว่านักการเมืองเข้าไปมีผลประโยชน์ในธุรกิจ ปัญหาว่าจะสกัดกันอย่างไร ทางฝ่ายคุณธนาวัฒน์ก็บอกว่าก็ต้องแยกระหว่างผู้บริหารที่เป็นรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กลุ่มหนึ่ง กับพวกที่เป็น ส.ส. ส.ว. กลุ่มหนึ่ง ที่นี้ในกลุ่มที่เป็นผู้บริหาร นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นี้ทุกคนคงเห็นด้วยว่า คงจะต้องเขียนกระชับให้มันคลุมไปถึงเครือข่ายด้วยนะครับ ซึ่งของเดิมมันมีมาตรา ๒๐๙ อยู่นะครับ แต่ว่าอันนั้นมาตรา ๒๐๙ ความจริงมันก็ไม่ได้ถ้าคนที่มีจริยธรรมความรับผิดชอบทางการเมืองมันก็เข้า ที่นี้ในประเด็นหนึ่งที่ ดร. สมชัยเสนอก็คือว่า ในการครอบงำบริษัทนี้มันก็มี นอกจากครอบงำในการถือหุ้น ครอบงำโดยการเป็นกรรมการ มันมีการครอบงำอีกแบบหนึ่งก็คือที่มันไม่ปรากฏเป็นตำแหน่ง แต่ว่ามันเป็นอิทธิพลที่เข้าไปครอบงำบริษัท อันนี้ก็ประเด็นอันหนึ่งที่มันเกิดขึ้นกับเรื่องชินคอร์ปนี่นะ ที่นี้ก็ฝากทางฝ่ายเลขาว่า ตอนที่เขียนเรื่องตัวนี้จะขมวดตรงนี้ให้มันกระชับอย่างไร อันนี้เป็นประเด็นหนึ่ง ส่วนประเด็นข้อห้าม ส.ส. กำลังพิจารณาถึง ๑๐๙, ๑๑๐ คือเราก็มีความเห็นว่า ท่านประธานคงจะต้องไปรายงานวันที่ ๑๕ เพราะฉะนั้นวันนี้ก็อยากจะไปให้มันเร็ว อย่างน้อยวันที่ไปรายงานคณะกรรมการการยกย่องนี่ก็คงจะสามารถรายงานได้พอสมควร เพราะฉะนั้นก็เลยบอกง่ายที่สุดก็คือ เปิด ๔๐ นี้แล้วได้มาตราไปเลย ได้เป็นเรื่องเลย แล้วเราจะดูง่ายขึ้นนะครับ สำหรับตอนนี้กำลังอยู่ในเรื่องข้อห้ามของผู้ที่จะสมัคร ส.ส. นี้เราจะห้ามข้อไหนบ้าง ก็มาถึงตรงนี้ท่านประธานเข้ามา ผมขออนุญาตส่งกลับไปให้ท่านประธานครับ

ประธาน : ขอบคุณท่านอาจารย์เกริกเกียรติ นะครับ ผมขออนุญาตทำตามทีฝ่ายเลขาจัดทำไว้ นะครับ แจ้งเพื่อทราบใน

วาระที่ ๑ นะครับว่า คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม ขอส่งผู้แทน ก็คือคุณประโกชณัฏ์ สภาวสุ ซึ่งเป็นอนุกรรมการในคณะดังกล่าวนี้เข้าร่วมประชุมกับเราทุกครั้ง เพื่อท่านจะได้เอาข้อมูลไปเสนอต่อคณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ต่อไป ผมเข้าใจว่าท่านกรรมการไม่ขัดข้องนะครับ เรื่องที่ ๒ ก็คือ ยังคงยึดหลักว่าให้ทางสื่อมวลชนเข้าฟัง และรายงานข่าวได้ แต่ขออย่าบันทึกเทปใช้ใหม่ครับ

วาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ นะครับ ส่วนครั้งที่แล้ว ครั้งที่ ๓ ยังทำไม่เสร็จ ขอเลื่อนไปรับรองคราวหน้านะครับ คราวนี้ขอรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๒ ก่อนครับ ทั้งหมด ๑๒ หน้าครับ หน้า ๑ หน้า ๒ หน้า ๓ หน้า ๔ หน้า ๕

หน้า ๖ หน้า ๗ หน้า ๘ หน้า ๙ หน้า ๑๐ หน้า ๑๑ หน้า ๑๒ ครับ ตอนนี้อย่ารีบรองบันทึการ
ประชุมครั้งที่ ๒ นะครับ ถ้าอนุกรรมการท่านไหนจะมีข้อที่จะขอปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ก็ส่งเพิ่มเติม
มาที่ฝ่ายเลขาได้นะครับ

วาระที่ ๓ พิจารณาแนวทางดำเนินงานในคณะอนุกรรมการของเราต่อไปนะครับ
ท่านอาจารย์เกริกเกียรติท่านได้ทำมาถึงจุดที่คุณสมบัติของผู้สมัคร ส.ส. ใหม่ครับ ของเรามีงานที่
ทำค้างไว้คือ ๙ ประเด็นใหม่ครับ เรากลับไปทำ ๙ ประเด็นนั้น หรือว่ามาทำตรงนี้อะไรครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ก็ไล่ไปตาม ๔๐ ก็ดีนะ แต่ว่าการบ้านเรา ๙ ประเด็น
วันที่ ๒๒ เราต้องสรุปต่อที่ประชุมในช่วงแรก

ประธาน : ฟร่งนี้ยังไม่ต้องรายงานหรือครับ ปาย ๑๔.๐๐ นาฬิกา มีประชุม

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ที่เมื่อกี้คุยกันก็คือคราวที่แล้วเราพูด
ถึงเราพูดถึงจำนวน ส.ส. ข้อห้ามข้อต่าง ๆ ก็เลยว่ากันต่อเลย ให้จบประเด็นเรื่อง ส.ส. คุณสมบัติ
อะไรต่าง ๆ นี่บังเอิญมันมีอยู่ของเดิมนี้ ๑๐๙, ๑๑๐ ที่นี้มีข้อห้ามที่กำลังพูดกันก่อนที่ท่านประธาน
เข้ามาประเด็นอันหนึ่งก็คือว่า ควรจะให้ผู้สมัคร ส.ส. แสดงบัญชีทรัพย์สินด้วยหรือไม่ ในประเด็นนี้ก็
พูดกันว่ามันจะไปจำกัดสิทธิหรืออะไรต่าง ๆ ก็ดูเหมือนว่าจะไม่เอาว่า เวลาจะสมัครต้องยื่นบัญชี
ทรัพย์สินด้วย อันนี้จะหยิบขึ้นมาใหม่ ประเด็นที่ ๒ ที่กำลังพูดกันก็คือว่า ผู้สมัคร ส.ส. จะต้องไม่มี
สัมปทานหรือผลประโยชน์อะไรต่าง ๆ กับหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในของเดิม ๑๐๙, ๑๑๐ อะไรพวกนี้
บังเอิญเมื่อสักครู่ของเดิม ส.ส. ก็พูดให้จบหมวด ส.ส. ไปเลย

ประธาน : ดู ๑๐๙, ๑๑๐ ให้ท่านต่อให้จบได้ใหม่ครับ ไหน ๆ ท่านทำกันมาตั้ง
เกือบชั่วโมงแล้ว เอา ๑๐๙ ก่อนนะครับ มีจุดไหนที่ท่านคิดว่าควรที่จะเพิ่มหรือว่าเปลี่ยนหรือว่าไม่เอา
(๑๔) ของ ๑๐๙ ไม่มีอะไรนะครับ ผมก็มี (๕) คือผมมีตัวอย่างคนที่ถูกศาลพิพากษาจำคุก ๑ ปี ๖
เดือน แล้วไม่รอ แล้วก็เข้าคุก พันโทชอกออกมายังไม่ถึง ๕ ปี ผมไม่เห็นว่ ๒ ปีนี้มีความสำคัญอะไรกับ
คนต้องโทษจำคุก ๑ ปี ๖ เดือน ๑ ปี หรือแม้แต่ ๖ เดือน โดยศาลไม่รอนะครับ และก็ถูกจำคุกจริง ๆ
ด้วย

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : คือในประเด็นนี้เราได้พูดกันถึงว่า ใน
กรรมการยกร่างบอกว่า ส.ส. ที่ต้องโทษจำคุก ที่รอลงอาญาอะไรต่าง ๆ นี้ เราก็ได้พูดไปว่า เพื่อให้
การเมืองนี้มันสะอาด ก็คือว่าแม้แต่ว่าต้องโทษจำคุกให้รอลงอาญานี้ ก็ไม่มีการรอลงอาญา อันนี้ก็
เป็นเรื่องที่ท่านประธานนำเสนอชุดใหญ่เรื่องนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรี ในการอภิปรายนั้นก็ไปถึง
ส.ส. และรวมตลอดจนถึงการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้วยว่า ถ้าต้องคดีทุจริต หรืออะไรต่าง ๆ พวกนี้
ถึงแม้ว่าจะถูกศาลชั้นต้นลงโทษว่ามีมูลความผิด ก็ไม่ต้องรอลงอาญา-----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๔/๑

อันนี้ก็เป็นประเด็นที่เถียงกันว่า ถ้าบอกว่าให้ถึงที่สุดไปสู้กัน ๓ ศาสนี้นั้นก็กินเวลานานใช้ใหม่ กิน
เวลานานว่าจนหมดวาระไปแล้ว ศาสนาก็ยังตัดสินไม่เสร็จ เพราะฉะนั้นเพื่อที่จะให้การเมืองมันสะอาด
ก็คือว่า ถ้าเราเชื่อมั่นในระบบของศาลยุติธรรม ไม่อย่างนั้นการลงโทษในศาลชั้นต้นก็เชื่อได้ว่ามันมี
มูล ถ้ามันมีมูลแล้วก็ต้องหลุดออกจากตำแหน่ง เพียงแต่หลุดออกจากตำแหน่ง แต่ว่าโทษอะไรต่าง ๆ
ก็ว่าเป็นกระบวนการยุติธรรม อันนี้เป็นประเด็นที่ได้พูดกันไว้ในคณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญ

ประธาน : ท่านอาจารย์ครับ คนละประเด็นครับ อันนี้ที่ท่านอาจารย์พูดนี้คือ
มาตรา ๑๑๘ (๑๒) นะครับ คือหมายความว่า เขาเป็น ส.ส. แล้ว นั้นเขาจะหลุดออกไป แต่นี่เรากำลัง
ดูมาตรา ๑๐๙ (๕) ซึ่งท่านจะมีสิทธิสมัครใหม่ เพราะว่าเมื่อท่านพ้นพ้นโทษออกมาจากคุกไม่ถึง ๕ ปี
แต่เผชิญต้องโทษจำคุกเพียง ๑ ปีหรือปีครึ่ง ไม่ถึง ๒ ปี ผมคิดว่า (๕) ในมาตรา ๑๐๙ น่าจะต้อง
ยกเว้นความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ ๒ อันเท่านั้น แล้วก็ตัดเอาคำว่า ตั้งแต่ ๒ ปีขึ้น
ไป ออกครับท่านอาจารย์ยศศักดิ์ เชิญครับ

นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ต้องกราบเรียนท่านประธานว่า เห็นด้วยในเจตนาดี
นะครับ แต่ว่าเมื่อสักครู่นี้ได้พูดไปครั้งหนึ่งแล้ว ท่านประธานยังไม่ได้เข้ามาแนะนำว่า อยากจะให้
พิจารณาเกณฑ์ศักดิ์ศรีของมนุษย์และสิทธิขั้นต่ำ คือการที่เราจะลงลึกลงไป มันไม่มีจุดพิสูจน์นะครับ
ว่า คือคนเรามีโอกาสที่จะผิดพลาดนะครับ แล้วสิ่งที่เขาเคยผิดพลาดตรงนั้น ถ้าหลักในเชิงของความ
เป็นกฎหมายไปจำกัดสิทธิของเขามากนะครับ เหมือนไปตอบว่า คนที่เคยพลาดตรงนี้คุณห้ามเป็น
โน่นคุณห้ามเป็นนี้ ผมกลัวว่าจะโดนสังคมหรือโดนสิทธิมนุษยชนทางด้านนี้จะไม่เห็นด้วยนะครับ
เพราะฉะนั้นก็อยากจะเสนอให้พิจารณาดี ๆ ครับว่า จริง ๆ ใน (๕) มันเป็นหลักการใช้กันมาตลอด
ครับว่า ระยะเวลาหนึ่งที่เราจะกำหนดให้เขาพิสูจน์ว่า คนที่เคยพลาดแล้วเขาผ่านระยะเวลา
ตรงนั้นเขาสามารถพิสูจน์ได้ว่าเขาเป็นคนดี น่าจะมีสิทธิขั้นพื้นฐาน แต่ถ้าเกิดว่าผมขออนุญาตโยง
ไปในประเด็นที่ท่านประธานเคยนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องของการรอกการลงโทษตรงนั้นนะครับ ยังไม่ชัด
ในประเด็นนั้น โดยเฉพาะเช่น ถ้าขณะที่เขาดำรงตำแหน่งแล้วเขาไปกระทำความผิดในขณะนั้น แม้
รอนี้มันมีมูล เมื่อมีมูลตรงนั้นมันยังพิสูจน์ชัด มันไม่ถือว่าเป็นการไปจำกัดสิทธิโดยกฎหมายในชั้น
พื้นฐาน ตรงนั้นยังพอกำหนดได้แต่หลักเกณฑ์การที่จะเปิดโอกาสให้เขาเข้าแล้วเราไปห้ามเลยนะ
ครับ ถ้าตอบในเหตุและผลที่จำเป็นจะต้องไปแทรกแซงเรื่องฐานแห่งสิทธินี้ไม่ได้ ผมคิดว่ามัน
ค่อนข้างจะจำกัดไปครับ ท่านประธานครับขอบคุณครับ

ประธาน : ท่านครับ เราไม่ได้ตัดครับ ทางออก เราตัดเขาว่า ๕ ปี ที่พ้นคุกมา
ภายในยังไม่เกิน ๕ ปี ยังสด ๆ คนยังจำได้เลยอยู่ว่าท่านพ้นหลุดออกจากคุกมา ท่านก็มานั่งในสภา

คณะอนุกรรมการยกย่องรางวัลธรรมนุญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๔/๒

อันทรงเกียรติแล้ว แล้วก็พลอยทำให้สภาอันทรงเกียรติเสื่อมศรัทธาของชาวบ้าน แล้วท่านยศศักดิ์ดู
(๖) แคเคยถูกล้อออกจากข้าราชการนี้ ตัดคุณสมบัติตลอดชีวิต อันนี้ชั่วน้อยกว่าติดคุกอีกหรือ
ประมาท ถ้าประมาทนี้เขาไม่ได้ชั่วร้าย เทียบท่านธนาวัฒน์ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน ที่ท่านประธานจะตัดตั้งแต่ ๒ ปี
ออกไปใช่ไหมครับ

ประธาน : ตั้งแต่คำว่า ตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป อันนี้ตัดออก แล้วก็เติมตอนท้าย
หรือความผิดลหุโทษ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ผมเรียนอย่างนั้นครับ คือโดยพื้นฐานวัตถุประสงค์ของ
วงเล็บนี้คือ ไม่ต้องการให้คนที่ต้องการจะกระทำความผิดแล้วได้รับโทษจำคุกในคดี
ซึ่งเห็นว่ามันเป็นคดีร้ายแรง แล้วก็เว้นไป ๕ ปี ถึงจะเข้ามาได้ เพราะคดีที่ร้ายแรง บางทีมันก็คือตั้งแต่
คดีที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปีหรือ ๓ ปีขึ้นไปนะครับ เพราะฉะนั้นส่วนคดีอื่น ๆ ที่ต่ำกว่า ๒ ปี เช่น
ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ทำให้เสียทรัพย์อย่างนี้ ซึ่งมันไม่เกี่ยว โทษมันไม่เกิน ๓ ปีหรือ ๒ ปีกว่า ๆ
หรือโทษเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น มีทะเลาะเบาะแว้งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ เหตุวิวาทกันนะครับ ความจริงไม่ใช่
เรื่องสำคัญเป็นเรื่องส่วนตัว อันนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นใน (๕) เดิมที่ปัจจุบันเขาเขียน คือเขา
ประสงค์ที่เอาความผิดที่สันนิษฐานว่าถ้าต้องโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป คือมันเป็นโทษที่ร้ายแรง
ความผิดที่ร้ายแรงอะไรพวกนี้ ๕ ปีไม่ให้เป็นช่องว่าง ที่จะไม่ให้เข้ามา แล้วก็ไปยกเว้น จากที่ท่าน
ประธานเพิ่มว่า ลหุโทษผมเห็นด้วยนะครับ แต่ถ้าจะเอาบทว่า ต้องให้โทษจำคุกโดยพันธโทษไม่ถึง ๕
ปี มันจะกลายเป็นว่า ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ จะทำให้เสียทรัพย์หรือความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ความ
ประมาท ท่านประธานครับ

ประธาน : ท่านครับ ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ ศาลเขารอการลงโทษจำคุกให้หมด
ถ้าเขาไม่รอการลงโทษจำคุกให้จนถึงที่สุด ไม่รอการลงโทษจำคุกให้จนถึงต้องไปติดคุก จนต้องออกมา
เป็นอย่างนี้ ท่านจะให้เข้ามาทำให้สภาของท่านเป็นอย่างไร เอาอย่างนี้ในคณะเราถ้าท่านธนาวัฒน์
มีผม ผมเสนอคนหนึ่งคือเพิ่งออกจากคุกมานี้ทำให้เสียทรัพย์นะครับ เข้ามาเป็นอนุกรรมการ
ผู้ช่วยคุณธนาวัฒน์นี่เอาไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือที่ผมเรียนนี่ใช่ไหมครับ คือว่าในวัตถุประสงค์ของ
ปี ๒๕๔๐ คือเป็นอย่างนี้ เราจะอธิบายอย่างไร วัตถุประสงค์ของเขาตอนนั้นก็คือ ต้องการเพียงแค่นี้
คือไม่ได้ตัดสินคนเสียทีเดียว อะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ไม่เป็นไร ถ้ามันไม่เกี่ยว ถ้ามันไม่ใช่เหตุร้ายแรง
ก็เลยตั้งธงที่ว่า เหตุร้ายแรงคือ การกระทำความผิดและต้องโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไปครับ

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๔/๓

ประธาน : อันนั้นเกณฑ์เดิม อันนี้เราทำเกณฑ์ใหม่ว่า เกณฑ์เดิมมันล้าล้นกับ (๖)
ท่านธนาวัฒน์อ่าน (๖) สิคครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : (๖) มันใช้เหตุที่ว่า พบทุจริตต่อหน้าที่ หรืออันนี้คือ
ไปยุ่งเกี่ยวแล้วทำให้เกิดความเสียหายทางบริหารครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาสน : ท่านประธาน ท่านธนาวัฒน์ เราเอาหลักการไปก่อน
ใหม่ครับ เดี่ยวไปตามวาระ ไม่อย่างนั้นเรามาติดตรงนี้นั้นจะไปไม่ได้ยาวนานครับ คุณธนาวัฒน์
กับท่านดอกเตอร์คุณยศศักดิ์ ทางวิชาการนะครับ ผมอยากจะขอให้คณะอนุกรรมการยกย่อง
รัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ เราได้ลุยไปได้เร็วกว่านี้สักนิดหนึ่ง ไม่อย่างนั้นแล้วเรามันติดเรื่องวิชาการ
ยุ่งเลยครับ

ประธาน : คือลองเสนอให้เป็นประเด็นนี้ไว้ก่อน เพราะว่าร้ายแรงแค่ไหนเป็น
Subjective ของเกณฑ์ของแต่ละคน แต่ผมเห็นว่าคนที่ศาลลงโทษจำคุกถึงที่สุด รับโทษจำคุกแล้ว
ไม่ใช่ประมาท ไม่ใช่ลหุโทษ ไม่ต่างกันระหว่าง ๒ ปี กับ ๓ ปี หรือปีเดียว ถ้าเมื่อประเด็นที่ตั้งไว้จะ
ครับ แล้วก็ท่านธนาวัฒน์กรุณาให้ข้อสังเกตในทางตรงข้ามที่ห่วงไว้ คณะกรรมการชุดใหญ่ท่านจะ
ได้ดู ส่วนที่ว่าเราเคยลงมติไว้คราวก่อน เราบอกว่า รัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งมันมีมาตราอีกมาตรา
หนึ่งที่ ส.ส. พ้นจากตำแหน่งคือ มาตรา ๑๑๘ (๑๒) นี้ ท่านอาจารย์ลองดูสิว่าควรจะขยับขึ้นไปให้
เหมือนรัฐมนตรี หรือควรจะเป็นที่เดิมของเขาอย่างปัจจุบันดีแล้ว มาตรา ๑๑๘ (๑๒) บอกว่า ส.ส. พ้น
สิ้นสุดสมาชิกภาพเมื่อถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดย
ประมาทหรือลหุโทษ ท่านเห็นไหมครับ อันนี้เท่ากัน จะรับกันอย่างไรที่เราปรับเมื่อสักครู่จะครับ แต่ว่า
เรากำลังจะ Encourage มันขึ้นว่า เอาให้เป็นเท่ารัฐมนตรีใหม่ แม้ศาลรอลงโทษจำคุกก็ให้พ้น
จากตำแหน่งใหม่ ตรงนี้อาจจะต้องเปลี่ยนกันนิดหนึ่งครับ

รองศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เรียนท่านประธาน คือในประเด็น
นี้ก็เป็นเรื่องที่จะพูดในกรรมการยกย่อง คือว่าเสียงส่วนใหญ่อยากเห็นว่า การเมืองมันสะอาดขึ้นนะ
ครับ เพราะฉะนั้นถ้าเราเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม แม้แต่ศาลชั้นต้นนี้ได้ชี้มูลว่าผิดแล้วก็มีผล
เลย อันนี้ก็มีส่วนที่ทำให้เขาต้องออกจากตำแหน่ง ส.ส. ไปด้วย อันนี้เป็นประเด็น แล้วก็ในที่ประชุมมัน
ยังไปไกลถึงบอกว่า ไม่ใช่เฉพาะ ส.ส. แม้แต่ว่า ระดับการเมืองท้องถิ่นก็ต้องลงไปด้วย เพราะว่าใน
ปัจจุบันการ Corruption ในระบบของการเมืองท้องถิ่นมันกว้างขวางมาก และระบบมันก็พัฒนา
จากการเมืองท้องถิ่นเข้าสู่การเมืองระดับชาติ ถ้าใครอ่านรายงานวิจัยของอาจารย์เศรษฐศาสตร์ที่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ได้วิเคราะห์ว่า ในการเมืองไทยมันคลุมด้วยนักธุรกิจรับเหมาก่อสร้างถึง
๗๕ ตระกูล ที่ครองอยู่

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๔/๔

ในระดับการเมืองท้องถิ่นถึงระดับชาติ อันนี้เป็นประเด็น เพราะฉะนั้นโดยส่วนตัวผมอยากเห็นว่า ให้มันมีความเข้มข้นมากขึ้น คือหมายความว่า เชื้อมันในขบวนการยุติธรรม ถ้ากระบวนการยุติธรรมที่มูลค่ามันผิดก็หมายความว่ามันต้องมีมูลแล้ว อันนั้นเขาก็ต้องออกจากการเมืองไปก่อนนะครับ จะลงโทษหรืออย่างไรก็ได้ว่า หลุดจากการเมืองไปก่อน

ประธาน : ตรงนี้ยากนะครับ ผมแยกเป็น ๒ ประเด็นย่อย

ประเด็นที่ ๑ เพียงแค่ถูกพิพากษาจำคุก แต่รอลงโทษไม่ได้ถูกจำคุกจริง เราจะตัดใหม่

ประเด็นที่ ๒ ต้องถึงที่สุดใหม่คำพิพากษานั้น ๒ ประเด็นย่อย ถ้าเราจะขยับเปลี่ยนหรือว่าควรคงอยู่อย่างเดิม มองในแง่ว่า ส.ส. ก็เข้มข้นน้อยกว่ารัฐมนตรี ปรับเป็น ๓ ช่องทาง จะมีท่านไหนอภิปรายได้ไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขอนิดเดียว คือ มาตรา ๑๑๘ (๑๒) ที่ท่านประธานยกขึ้นมาเรื่องเหตุผล มันจะมี ๒ หลักการที่ต้องพิจารณาคู่กันไปนะครับ คือเพราะเขาในมาตรานี้คือการพ้นจากสมาชิกภาพ คือเขาเป็น ส.ส. แล้ว เสร็จแล้วรัฐธรรมนูญมุ่งหวังคือ ส.ส. ต้องทำหน้าที่อยู่ ต้องเข้ามาประชุมสภา ต้องเข้าอยู่ในการดำเนินการออกกฎหมายหรือเข้าไปตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งก็ต้องสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่เต็มเวลา เพราะฉะนั้น (๑๒) นี้ หลักก็คือ ถ้าเขาถูกจำคุกเสียแล้วก็คือเขาถูกกันออกไปอยู่อีกสังคมหนึ่ง เพราะฉะนั้นเขาไม่สามารถจะเข้ามาบริหารงานหรือทำงานของตัวเองให้กับตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญได้นะครับ เพราะฉะนั้น (๑๒) ผมเข้าใจว่า จึงกำหนดไว้ลักษณะนี้คือ ต้องถูกจำคุกจริงถึงจะพ้นจากตำแหน่งไป ถ้ารอลงอาญาก็คือเขายังสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ของเขาอยู่ ก็ยังไม่พ้น กับกรณีที่ ๒ ที่ยกขึ้นมา คือแม้รอลงอาญาก็ควรจะต้องไปอันนี้ขึ้นอยู่กับหลัก คือความไว้วางใจหรือความที่ว่าเขาสมควรที่จะประพฤติตัว แล้วมีความสะอาดหมดจดที่จะเข้าอยู่ในตำแหน่ง เพราะฉะนั้นมันต้องชั่งกันให้ดีระหว่างสองหลักนี้ว่าจะเอาอย่างไร เพราะว่าโดยเหตุผลเขาก็ยังมีเอกสิทธิ์ในการที่จะคุ้มครองอะไร แต่นั่นเป็นเรื่องของการดำเนินคดี อันนั้นมันอีกเรื่องหนึ่ง แต่ที่นี้เมื่อถูกพิพากษาแล้วนี้ ในขณะที่เขายังไม่ถูกควบคุมตัว หรือยังที่จะถูกไม่สามารถที่จะทำให้เขาปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ จะให้เขาพ้นจากตำแหน่งไปเลยหรือไม่ เพราะตรงนี้มันคงต้องอธิบาย เพราะว่าปี ๒๕๔๐ เขียนไว้เลยอะลักษณะนี้ มันโดยเหตุผลพื้นฐานคือลักษณะนี้ครับ

ประธาน : เชิญท่านไพโรจน์

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ที่ทางคุณธนาวัฒน์ยกขึ้นมา ก็มีเหตุมีผลนะครับ แต่ว่า

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนุญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๔/๕

ถ้าเราจะโยงเรื่องนี้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนายกหรือรัฐมนตรี มันก็ต้องเอาเป็นมาตรฐานเดียวกันของการเมือง เราอยากให้การเมืองสะอาดนั้นะครับ ผมว่ามันจะต้องตัดใจ ถูkjำคุกโดยคำพิพากษาแม้จะยังไม่มีคำพิพากษาให้ถึงที่สุดให้จำคุก ซึ่งอันนี้เว้นอยู่แล้ว ประมาทหรือลหุโทษ โทษไม่เกิน ๒ ปีนะครับ มันก็ไม่โดนอยู่แล้วถ้ารอลงอาญานะครับ ถ้าเป็นอย่างนั้นมันก็น่าจะเป็นมาตรฐานเดียวกัน บอกว่าทำไมเอาเฉพาะนายกเอารัฐมนตรี ทำไมไม่เอา ส.ส. ด้วย อันนี้ก็น่าคิดเหมือนกันครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ตอนนี้นั้นไม่มีใครเข้มกว่ากันแล้ว เพราะว่าตอนนี้เรากำลังบอกว่านายกรัฐมนตรีก็เป็น ส.ส. ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นถ้าเขาผ่านจาก ส.ส. เขาก็ผ่านจากนายกรัฐมนตรีนั้นแหละ เพราะฉะนั้นตอนนี้มันเท่ากัน ถึงต้องบอกว่าต้องคิดให้ดีครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คืออันนี้มันเป็นบัญญัติไว้เดิม ผมประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการนะครับ คือมาตรา ๑๑๘ (๒) ก็เป็นหลักการที่บัญญัติไว้เดิม ถ้าจะเปลี่ยนว่า ถึงแม้ว่าแค่รอลงอาญาก็ต้องออกมันจะแรงไปหรือเปล่า เพราะว่ารัฐสภาปฏิบัติที่ผ่านมาขนาด ส.ส. ระดับผู้ใหญ่ยังเคยเจอแบบนี้เหมือนกัน ที่รอลงอาญา แต่ท่านก็ยังอยู่นะครับ อันนี้เป็น ส.ส. เท่า นั้นเอง เราจะเอาขนาดนั้นใหม่ว่ารอลงอาญาก็ไป มันจะแรงไปไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ต้องดูหลักการนะครับว่า ตอนนี้เป็นแม่จะพูดว่าเขา รอลงอาญาอยู่ เขายังปฏิบัติหน้าที่ได้ก็ให้เขาทำต่อไป หรือจะเห็นว่าเพราะเขาโดนอย่างนี้แล้ว มันก็ถือว่าเขาไม่สมควรจะอยู่ปฏิบัติหน้าที่แล้ว เพราะถือว่าไม่เป็นบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ หรือมีเหตุ มัวหมองอยู่ จะเอาหลักเกณฑ์อะไรเป็นตัวอธิบาย เพราะมันสามารถอธิบายได้ทั้งสองทาง เพียงแต่ว่าตอนนี้ ส.ส. กับนายกรัฐมนตรี เพราะเราบอกว่า มันเป็นตัวเดียวกันได้ไม่เหมือนปี ๒๕๔๐ ที่บอกว่า เป็นนายกรัฐมนตรีก็ต้องพ้นจากการเป็น ส.ส. เพราะฉะนั้นเหตุผลมันจะเท่ากันครับ

รองศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : คือในประเด็นนี้เราต้องการทำ การเมืองให้มันสะอาด เพราะฉะนั้นผมเห็นว่ามันควรจะเข้มขึ้น เพราะฉะนั้นจะเป็น ส.ส. หรือเป็น รัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี มันก็เข้าระบบเดียวกันนะครับ เพราะฉะนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ปัจจุบัน ส.ส. อันใหม่ถ้าเราแก้ ส.ส. ก็เป็นนายกรัฐมนตรีได้ เป็นรัฐมนตรีได้นะครับ เพราะฉะนั้นควรจะ ใช้มาตรฐานที่เข้มขึ้นนะครับ อันนี้ผมเห็นว่าควรจะเข้ม

ประธาน : เชิญครับท่านอาจารย์ไพโรจน์

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ไม่แน่ใจในหลักสากลนะ ว่าตรงนี้เป็นอย่างไร แต่ว่าเท่าที่ได้ยินได้ฟังมาต่างประเทศนี้รัฐมนตรี แครวไฟชนกันคนตายไม่กี่คนก็ลาออกแล้ว ไม่ต้องถึงกับติดคุกติดตะรางหรอก

นางสาวพวงเพชร สารคุณ : อยากให้ดูมาตรา ๑๕๒ ค่ะ กรณีประธาน รองประธานสภาผู้แทนฯ วุฒิสภา ถ้าต้องคำพิพากษาให้จำคุกก็ต้องพ้นแล้ว

ประธาน : ตรงนั้นคล้าย ๆ เขาจัดลำดับไว้ว่า ถือว่าประธาน รองประธาน อยู่ในฐานะเดียวกับรัฐมนตรี ฐานะเดียวกับนายกอะไอย่างนี้นะครับ เพราะฉะนั้นต้องเข้มข้น ต้องคำพิพากษาให้จำคุก ไม่มียกเว้นเลยใช่ไหมครับ คือจะต้องเขียนแบบเดียวกับรัฐมนตรี ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเขาถูกตีความไปอย่างนั้นอีก ใน ๑๕๒ นี้ผมคิดว่า เขาก็ใช้แบบเดียวกับรัฐมนตรี แต่ว่าพอมมาถึงตัว ส.ส. ส.ว. นี้ มันน่าจะมียอะไรที่ต่างกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะว่าอาจจะมียอะไรใหม่ที่มีการกลั่นแกล้งกันทางการเมือง เป็นไปได้ไหมที่เขาจะห้วง

นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ยก ๑๕๒ นี้เข้าจุดที่ผมอยากจะขอเสนอเหตุผลเพิ่มเติมว่า มันเป็นตำแหน่งที่มันชัด ถ้าเราเอามาจับกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีนี้ ผมยังรับได้นะครับในฐานะที่มาทางเรื่องศักดิ์ศรีของอนุสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานตรงนี้ คือพยายามที่จะตั้งเป็นคำถาม ถ้าตอบได้นะครับ ผมเองก็ไม่ขัดในการที่จะสร้างความเข้มข้น แต่ที่นี้หลักการใดก็ได้แต่ที่เป็นรัฐธรรมนูญด้วยนี้ แล้วมันยังเกิดคำถามนะครับ จะเหมือนมันขัดกับหลักการ ใช้คำนี้ดีกว่านะครับ ผมยังมองว่าในจุดที่นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะใช้เข้มข้นเหมือนอย่างมาตรา ๑๕๒ นี้ผมยังเห็นด้วย แต่ประเด็นที่ลงไปถึงเรื่องรองการลงโทษหรือรองอาญา คำนี้แม้กระทั่งกระบวนการยุติธรรมหรือในการดำเนินคดีอาญาเขายังให้โอกาสนะครับ เพราะฉะนั้นในชั้นของ ส.ส. กับ ส.ว. นี้ค่อนข้างที่จะเป็นเส้นที่ละเอียดอ่อนนะครับ คล้าย ๆ กับท่านธนาวัฒน์ ผมสรุปอย่างนี้เลยก็แล้วกันนะครับ ผมขอยกกรณีที่ผมคิดไปนะครับในทางปฏิบัติที่จะเกิดขึ้น นั่นก็คือว่า ก่อนที่เขาจะมาตัดสินใจสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นวุฒิสมาชิกนะครับ เขาเคยทำธุรกิจแล้วมีข้อพิพาทอะไรกันนะครับ หรือมีความขัดแย้งในวิถีปกติของความเป็นมนุษย์มา และพอเขาเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ตรงนี้มันสร้างให้เป็นปัญหา ทั้งที่เขาเพียงแค่ออกรองโทษ หรือเขายังมีโอกาสได้พิสูจน์ในชั้นอุทธรณ์ ชั้นฎีกา เกณฑ์ตรงนี้มันจะเข้มไปจริง ๆ ครับในทรรคนะผม ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ผมฟังดูก็เหมือนกับว่า เราจัดระดับชั้นของผู้ที่ทำงานทางการเมืองว่า ถ้าเป็นระดับที่สูงมาก ๆ ระดับรัฐมนตรี ประธานสภา อะไรอย่างนี้ เขาก็ใช้เกณฑ์ที่ค่อนข้างจะเอาจริงเอาจังกับท่านหน่อย แต่พอเป็น ส.ส. ส.ว. ก็ยังคงจะให้ใช้เกณฑ์เดิม ไม่เปลี่ยน ใน ๑๑๘ (๑๒) แต่ไปเปลี่ยนตรงมาตรา ๑๐๙ (๕) สำหรับคุณสมบัติผู้สมัครเป็น ส.ส. ซึ่งก็จะไปกระทบถึงผู้สมัครเป็น ส.ว.

ด้วย และก็ติดข้อสังเกตของท่านธนาวัฒน์เอาไว้ว่า อาจจะมีข้อโต้แย้งทางวิชาการได้ อย่างไร ๆ อย่างนี้
นี้ได้ไหมครับท่านอาจารย์ครับ ไว้ไปรอบหนึ่งก่อน เป็นประเด็นให้เห็นชัด ที่นี้ประเด็นที่ ๒ ที่ยังไม่
ชัดเจนก็คือ ต้องถึงที่สุดหรือไม่ สำหรับรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี และประธานสภานะครับ สมมุติว่า
ผมเป็นรัฐมนตรีอยู่นี้ แล้วผมถูกศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุกผม ฐานหมิ่นประมาท แต่ว่ารอการลงโทษ
จำคุกไว้ ผมก็บอกว่าผมไม่ผิด ผมก็อุทธรณ์ เช่นผมอ้างว่าผมได้รับเอกสิทธิ์คุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ
เพราะผมอภิปรายในสภาอะไรอย่างนี้ ศาลชั้นต้นก็ตัดสินไปว่าผิดโดยไม่ได้ดูรัฐธรรมนูญอะไร ผมก็
อุทธรณ์ ถ้าผมต้องพ้นจากตำแหน่งไปเลย โดยคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่ไม่ถึงที่สุด และไม่ถูกต้อง
ด้วยในความเป็นจริง มันก็ไม่เป็นธรรมกับผมนะ ในที่สุดศาลอุทธรณ์ก็พิพากษาลับ ศาลฎีกายืนยันว่า
ศาลชั้นต้นตัดสินผิด คือผมออกไปก่อนก็ OK เดี่ยวเขาก็คงจะตั้งผมเข้ามาใหม่ แต่ความจริงในทาง
การเมืองมันไม่มั่นคงอย่างนั้น พอออกไปแล้วนี่กลับเข้ามาใหม่ยาก เพราะที่มันเต็ม ผมก็ยังลังเลว่า
ในรอบแรกที่เรานเสนอท่านไปเราว่าต้องถึงที่สุด ท่านก็เห็นว่ามันไม่น่าจะต้องถึงที่สุด เลยมีการตัดคำ
ว่าถึงที่สุดออกใช้ใหม่ครับ แต่ผมก็ได้คุยกับท่านอาจารย์สมคิด ท่านอาจารย์สมคิดก็ว่าตัดออกก็ได้
แต่เวลาเราจะลงมติจริง ๆ เราค่อยเอาประเด็นนี้ขึ้นมาคุยกันอีกทีหนึ่ง เพราะว่าถ้าจะดูว่าถึงที่สุดนี้
หย่อนก็ไม่หย่อนนะครับ สมมุติว่าผมเคยถูกพิพากษาว่าทำให้เสียทรัพย์ ศาลจำคุก และรอลงอาญา
ผมอยู่ ผมก็มาสมัคร ส.ส. ได้ ผมก็เป็นรัฐมนตรีได้ เพราะยังไม่ถึงที่สุดถูกใหม่ครับ และก็ยังไม่รอลง
อาญาอยู่ใช้ใหม่ครับ พอผมเป็นได้ ๒ วันศาลฎีกาพิพากษาลับว่าไม่รอ หรือว่าพิพากษายืนว่า รอ
นั่นแหละ แต่ว่าจำคุกผมผิดเหมือนเดิม อย่างนี้ผมก็ต้องหลุด หลุดเพราะคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วใน
ระหว่างที่ผมเป็นรัฐมนตรี จะมองว่าศาลจะถึงที่สุดมันช้านี้ไม่แน่นอนครับ ถ้าผมโดนมาก่อน มัน
มาถึงที่สุดขณะที่ผมอยู่ในตำแหน่งรัฐมนตรีผมก็ต้องไป แต่ถ้าผมเพิ่งมาโดนในตำแหน่ง และศาลซ้ำ
เอง อันนี้ก็ช่วยไม่ได้ มันยังไม่แน่ว่าผมจะผิดจริงไหม แล้วเรื่องมันก็ไม่ได้ร้ายแรง เพราะว่าศาลชั้นต้น
เองก็ยังไม่รอลงอาญา

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ท่านประธานครับ เมื่อกี้เราพิจารณา
อยู่ตอนหนึ่งที่ผมจำไม่ได้ ที่บอกว่าเว้นแต่ว่าเป็นกรณีหมิ่นประมาทหรือกรณีลหุโทษ ก็เอาตรงนี้แทน
ได้ไหม คือไม่ต้องรอลงอาญา แต่ว่าเว้นแต่ในคดีหมิ่นประมาทหรือในคดีอะไรต่าง ๆ ที่พูดเมื่อกี้ ผม
คิดว่าจะใส่อย่างนั้นไปก่อน เพื่อให้งานมันเดิน เพราะอย่างนี้คือชุดใหญ่เขาบอกว่าไม่ต้องรอลงอาญา
แต่กลับมารอบอกว่าก็ต้องรอ มันก็จะต้องเถียงกันก่อน

ประธาน : ไม่ต้องถึงที่สุด เรอบอกว่าถึงที่สุด รอก็ยังเอาออก แต่ว่าต้องถึงที่สุดใหม่

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ผมเห็นว่าอย่างนี้นะ คือว่าไม่ต้องรอลง
อาญา เว้นแต่ความผิดในเรื่องหมิ่นประมาทหรือลหุโทษที่พูดไปเมื่อกี้ เอาอันนี้ไปก่อน แล้วขั้น
สุดท้ายก็ไปชุดใหญ่อีกทีหนึ่ง จะไปได้ไหม

ประธาน : ถ้าไม่มีท่านไหนคัดค้านก็ไปตามที่ท่านอาจารย์เกริกเกียรติว่าก่อน
นะครับ ผมขออนุญาตทำวงเป็นหมายเหตุไว้หนึ่ง

นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ในประเด็นเรื่องถึงที่สุดที่ท่านประธานยกมาตรงนี้
ครับ ผมอยากจะให้เพิ่มเติมเหตุผลครับว่า จะออกกฎหมายที่ไปจำกัดสิทธิมันยังมีเหตุผล นั่นก็คือว่า
เหตุผลตรงนี้เป็น การเชื่อมันในกระบวนการยุติธรรม ว่าถ้าผ่านขั้นต้นมาแล้วในการที่ตัดสินให้จำคุก
หรือให้รอกการลงโทษ นั้นแสดงว่ามีมูลในการกระทำความผิด เหตุผลในการเชื่อมันขององค์กรตรงนี้
ทำให้บางตำแหน่งที่มีความเกี่ยวข้องกับประโยชน์ของส่วนรวม เราสามารถที่จะจำกัดสิทธิอย่างนี้ผม
รับได้ครับ

ประธาน : ขออนุญาตผมเป็นข้อสังเกตเอาไว้ว่า ทางผมเองยังคล้าย ๆ ว่าอยากจะ
ขอให้ได้มีการตัดสินใจ คือคุยกันอีกรอบหนึ่ง แต่ว่าเอาตามนี้ก่อน เขาเป็นมติของที่ประชุมของเรา
อย่างนี้

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : อันนี้ขอไปคุยชุดใหญ่

ประธาน : ครับผม ท่านอาจารย์สมชัยครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ขออนุญาตเรียนถามว่า ประเด็นนี้มันจะเกี่ยวกับ check and
balance ระหว่างอำนาจ ๓ อำนาจใหม่ครับ คือถ้าเผื่อให้ฝ่ายตุลาการโดยศาลชั้นต้น มีอำนาจที่จะดู
และมีผลต่อฝ่ายบริหารเด็ดขาดไปเลยนี้ ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายตุลาการเองในขบวนการก็บอกยังไม่แน่ใจ
อาจจะมีการที่ร้องเรียนได้อย่างนี้ ถ้าการเมืองมันสะอากันทั้งหมดมันก็ไม่เป็นไร แต่เวลาบาง
ทีมันมีการเมืองที่มีอิทธิพลเหนือองค์กรต่าง ๆ ได้ะไรอย่างนี้

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ผมคิดว่ามันคงไม่เลยเล็กไปถึงขนาด
นั้น ก็ยังเชื่อมันในกระบวนการยุติธรรม ถ้าลงไปถึงอย่างนั้นผมว่ากฎหมายมันจะยิ่งยุ่ง การร่างจะยิ่ง
ลำบาก

ประธาน : ท่านอาจารย์ครับผมขออีกนิดหนึ่ง คือผมเชื่อมันศาลครับ แต่ผมพบว่า
มนุษย์นี้มันพลาดได้ และผมก็เคยเห็นความผิดพลาดแบบที่ต้องอาศัยศาลอุทธรณ์มาช่วยกลับอย่าง
นี้ เราไม่ว่ากันนะครับเรื่องพลาดนี้ ที่นี้ถ้ามันเกิดอย่างนั้นทำอย่างไรครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : คือประเด็นนี้ก็เป็นที่พูดกัน
เพื่อนสมาชิกเหมือนกันว่า มันจะมีอะไรที่ไปตรวจสอบการทำงานของศาล และผมคิดว่าใน
รัฐธรรมนูญฉบับนี้มันคงจะต้องพูดถึงในเรื่องเหล่านี้ เท่าที่ผ่านมานี้เราเชื่อมันในศาล แต่ก็
หมายความว่าศาลเป็นวิสุทธิผดผ่องนะครับ ผมไปบรรยายที่ไหนผมก็พูดคำนี้บ่อย แต่ว่าระบบของ
ศาลนี้เขามีระบบทำความสะอากภายในระบบของเขาเอง ที่ทำให้เชื่อมัน ที่นี้ในขณะที่ศาลกับ
การเมืองมันไม่เกี่ยวพันกันมากนัก ก็ไม่ค่อยมีใครเข้าไปแทรกในศาล ต่อไปนี้ศาลมีความสำคัญ

การเมืองก็ต้องพยายามเจาะเข้าไปในศาล เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเป็นโอกาสที่เรากร่างรัฐธรรมนูญ ตรงนี้จะหาทางป้องกันและถ่วงดุลตรงนี้ไว้เลย อันนี้ผมฝาก ไม่รู้อยู่กลุ่มไหนนะที่จะคิดอันนี้

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : รู้สึกรัฐธรรมนูญ ๔๐ นี่เป็นครั้งแรกที่ประธาน ส.ว. ปลดประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดได้ และในการแต่งตั้ง กต. ก็เป็นครั้งแรกที่เหมือนกับ ไม่ใช่เฉพาะศาลอย่างเดียวคะ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ผมเรียนข้อสังเกตนิดเดียวครับ กรณีดังกล่าวถึงที่สุด เรา คิดถึงในแง่รองลงอาญา ลองคิดกลับอีกทางหนึ่งคือพอพิพากษาไปแล้ว และอยู่ในระหว่างอุทธรณ์ แต่ ศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เหมือน กต. ที่ผ่านมานี้ เขาจะพ้นไหม และในทางกลับกัน เหตุที่ เขาเขียนถึงที่สุดไว้ก็คือในกระบวนการถึงที่สุดนี้ เมื่อมีการอุทธรณ์เขาก็ยังไม่ถึงที่สุดเขาก็ยังอยู่ จนกว่าจะครบระบบของเขา แต่ถ้าไม่เขียนไว้แค่มีคำพิพากษาจำคุก ตั้งแต่ชั้นต้นก็มีคำพิพากษา จำคุกแล้ว ถ้าเกิดระหว่างนั้นเขาขออุทธรณ์แต่ศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ลักษณะเดียวกับ กต. ที่ผ่านมานี้จะทำอย่างไร เขาพ้นหรือเปล่า ถ้าเกิดอุทธรณ์เขาเกิดกลับขึ้นมา ปัญหามันจะยิ่ง ตามเขาไปหรือเปล่า ก็เรียนเป็นข้อสังเกตนะครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ไม่อยากให้ที่ประชุมเสียเวลามาก ผม ว่าอะไรบางอย่างที่เราคิดว่ามันไม่น่าจะเกิดมันก็เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะการเมืองไทยนี่นะ เพราะฉะนั้น ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผมคิดว่ามันต้องกักไว้เหมือนกัน ขออนุญาตแค่นี้ก่อน ไม่พูดต่อไปอีก

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขอให้เขียนไว้เป็นข้อสังเกตก็แล้วกัน เพราะว่าเราคิดทาง หนึ่ง เราควรคิดกลับอีกทางหนึ่งด้วย ไม่อย่างนั้นเสร็จแล้วสิ่งที่เราเข้าไปจะแก้ปัญหาไม่ได้

ประธาน : เขาเป็นมติของที่ท่านอาจารย์เกริกเกียรติว่า แต่ว่าผมขอว่าทำความเข้าใจ เหตุความเห็นข้างน้อยไว้ว่า มีประเด็นเรื่องศาลชั้นต้นอาจจะพิพากษาผิดพลาดได้ เป็นไปได้ แล้วก็ ประการที่ ๒ ประเด็นเรื่องจะให้อำนาจตุลาการมาครอบงำหรือมามากเกินไปไหม อย่างนี้ การ check and balance จะเสียดุลใหม่อะไรอย่างนี้ ก็เอาไว้เป็น ๒ ประเด็นเล็ก ๆ แค่นี้ แล้วให้ท่านกรรมาธิการ ใหญ่ท่านตัดสินใจ

คณะอนุกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๖/๑

นายศศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ถ้าเพิ่มทางเลือกนะครับ ท่านประธานครับ อาจจะ
เป็นกรณีที่เราไม่เคยมีกันมาเลยนะครับ ในเรื่องรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายหลักได้พูดถึงหลักการ
เรื่องคุณธรรมและจริยธรรม แต่ว่าในตัวของ Detail หรือว่ารายละเอียดที่เราไปรอจิตสำนึก หรือรอ
พัฒนาการพฤติกรรม หรือความรับผิดชอบส่วนบุคคล ส่วนตัวตามหลักที่มันควรจะเป็นไม่ได้เนี่ย เรา
อาจจะสร้างเป็นคู่มือ ไม่ใช่แค่คู่มือที่แค่ส่งเสริม หรือสนับสนุน หรือรณรงค์เหมือนอย่างที่เราทำมา
แต่อาจจะจะมี Sanction ทางกฎหมาย ซึ่งประเด็นเหล่านี้ครับท่านประธานมันสามารถเข้าไปได้ใน
กฎหมายลูกแต่ตัวรัฐธรรมนูญมันตอบยาก มันให้เหตุผล คือถ้ารัฐธรรมนูญไปจำกัดสิทธิ และไม่มี
เหตุผลอย่างที่ผมบอก ตอบค่อนข้างยาก แต่ถ้าเป็นคู่มือเป็นกฎหมายลูก แล้วก็ยังมีมาตรการบังคับตรง
นี้เนี่ยครับเป็นประเด็นที่อาศัยอำนาจในรัฐธรรมนูญ กฎหมายแม่ได้ให้ไว้ในคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งว่า
จะเป็นองค์กรใด บุคคลใด หรืออะไรไปพิจารณาในเกณฑ์ขั้นต้นนะครับ ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม
สำหรับนักการเมือง แล้วเรามาปรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็น่าจะสนใจนะครับท่านประธาน ก็อยากจะฝาก
ว่า ถ้าได้ให้เป็นประเด็นให้กรรมการชุดใหญ่ได้พิจารณา ผมคิดว่าเราก็มีเหตุผลครับ

ประธาน : ไม่มีอะไรนะครับ ผ่านได้เนี่ยครับ มาตรา ๑๑๐ ครับ มีท่านไหนจะต้อง
เพิ่มต้องตัดอะไรอีกไหมครับ เมื่อกี้พอดีผมไม่ได้มา ท่าน Debate กันไปถึงไหน แล้วมาตรา ๑๑๐ จะ
เพิ่มอะไรไหมครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานครับ คุณพิสิฐครับ ผมอยากจะ
นำเสนอเข้าพิจารณานะครับว่าในมาตรา ๑๑๐ นี้เราพูดถึงเรื่องการได้รับสัมปทานจากรัฐ ใน (๒) มี
การพูดถึงเรื่องของการไม่รับสัมปทานจากรัฐ ซึ่งเป็นตัวบุคคล แต่ว่าในทางปฏิบัติแล้ว จริง ๆ ในการ
รับสัมปทานอาจจะใช้ภรรยาหรือลูก หรือบริษัทที่เราเป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อยนะครับ หรือทางอ้อมก็
อาจจะเกิดขึ้นได้ ตรงนี้น่าจะเขียนอะไรให้มันชัดเจนขึ้น นั่นข้อที่ ๒

ข้อที่ ๓ เนี่ยครับ มันจะมีประเด็นเรื่องของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนะครับ ซึ่งเราก็ได้เห็นตัวอย่างว่าได้มีการตั้ง บางท่านนี้
ไปเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยในต่างจังหวัดบางแห่ง เข้าใจว่าจะเป็นการทำงานที่หวังประโยชน์ทาง
การเมืองเสียด้วยซ้ำนะครับ ซึ่งตรงนี้เราจะมีวิธีการปิดกั้นอย่างไรนะครับ ก็จะมี ๒ ประเด็นที่ขออนุญาต
ยกขึ้นมาครับ

ประธาน : ยากนะครับ ทั้งสองอันนี้ยากนะครับ ทางฝ่ายเลขานุการมีอะไรคิดไว้
บ้างไหมครับ ถ้ายังไม่คิดต้องคุยกันยากแล้วนะครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือเข้าใจว่าพูดเรื่องข้อจำกัดของตัว ส.ส. ส.ว. ซึ่ง

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดหมายเหตุ ๖/๒

ยังคงมีผลไปอ้างอิงกัน คือคงต้องเรียนก่อนว่า จริง ๆ แล้วมาตรา ๑๑๐ (๒) ไม่รับสัมปทานจากรัฐ คือห้ามใช้ตำแหน่งตัวเอง คือการใช้ Conflict of Interest คือตัวเองเอาประโยชน์จากตำแหน่งที่ตัวเองอยู่นี้เข้าไปหาผลประโยชน์ ซึ่งต้องผูกที่ตัวเองเป็นหลัก แต่ที่ทางท่านพิสิฐยกขึ้นมาว่า ถ้าเกิดเป็นกรณีเรื่องของตัวเองไม่ได้เข้ามาเอง แต่เป็นภรรยาหรือบุตร อันนั้นก็ต้องไปพิสูจน์ในเรื่องของการเข้าไปมีส่วนคร่อมกัน ไปแทรกแซงที่จะทำให้มีอิทธิพล ทำให้กิจการของครอบครัวได้รับผลประโยชน์หรือไม่แน่ชัด แต่ถ้าบอกว่าตัวเองแล้ว โดยข้อห้ามจะไปถึงตัวภรรยาหรือครอบครัวโดยไม่มีเหตุอย่างอื่นซึ่งประกอบกันไป อยู่ ๆ จะบอกว่า เมื่อเขาเป็น ส.ส. ส.ว. แล้วนี่ ภรรยาหรือบุตร หรือครอบครัวทำกิจการที่มันเกี่ยวข้องกับตัวหน่วยงานของรัฐแล้วเข้ามาก็ไม่ได้เลยคงไม่ถูก มันควรจะประกอบกันไปกับเรื่องของการที่ตัวบุคคลนั้นไม่เข้าไปแทรกแซงการทำงานของรัฐบาล หรือไปใช้อิทธิพลเพื่อจะให้ได้ประโยชน์ ซึ่งเรื่องนั้น ๆ กับบุคคลอื่น ซึ่งเข้าใจว่าในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นี้ มันจะไปพูดอยู่ใน มาตรา ๑๑๑ ด้วยคือ ต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งของตัวเองเข้าไปก้าวก่ายหรือดำเนินการใด ๆ สมมุติว่าให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตัวเองและผู้อื่นนะครับ แต่ มาตรา ๑๑๑ มันไปพูดแค่เรื่องของการบรรจุ แต่งตั้ง เรื่องการให้เงินเดือนอะไรพวกนั้นมากกว่า เรื่องเกี่ยวกับกับสถานะของการเข้าไปยุ่งกับสถาบันบุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อจะให้ได้มาซึ่งการใช้อิทธิพลในภายภาคหน้านะครับ มันอาจจะต้องเพิ่มในเรื่องของการไม่ไปใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปครอบงำ หรือใช้อิทธิพลเพื่อให้ตัวเองหรือบุคคลอื่นได้ประโยชน์จากทางตรงหรือทางอ้อมนะครับ กับกรณีที่ตัวเองได้ตำแหน่งครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ท่านประธานครับคือ ในข้อเมื่อก็นี้ ดอกเตอร์สมชัยได้พูดถึงว่า การไปครอบงำ นอกจากการถือหุ้นและการเป็นกรรมการแล้ว การใช้อิทธิพลที่ไปแทรกแซงทำให้เกิดตรงนี้ ที่นี้ผมคิดว่ามันจะเขียนอย่างไรที่ใส่ตรงนี้ไป คราวนี้ถ้าตรงนี้ ถ้าจะเอาวรรคสองของ มาตรา ๒๐๙ มาใส่ตรงนี้จะไปได้ไหม มาตรา ๒๐๙ วรรคสอง มันกว้าง มันคลุมลงมาอีกครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ในมาตรา ๒๐๙ ผมเห็นด้วยแล้วก็ Identify ครับ แต่ตรงนี้ผมยังคิดว่า หลักของ (๒) ในมาตรา ๑๑๐ เป็นหลักว่าด้วย Conflict of Interest คราวนี้จริง ๆ มันควรจะต้อง Apply กับคนที่สามารถบันดาลในเรื่องของ Interest ผลประโยชน์เฉพาะได้ โดยปกติแล้ว ส.ส. ทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งสภาเป็น Group Decision บทบาทอำนาจในการที่จะดำเนินนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งไม่มี จะมีก็ไปขอ Influence เยอะแยะที่จะให้คนมาเห็นด้วย เพราะฉะนั้น Conflict of Interest ในระดับ ส.ส. นี้ น่าจะไปเขียนอย่างที่คุณธนาวัฒน์ว่า คือห้ามไม่ให้ไปใช้ แต่ไม่ควรจะไปเขียนในคุณสมบัติ คนที่เป็นสมมุติ Appreciate กับหน่วยงาน

คณะอนุกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดณอม ๖/๓

ซึ่งมีสัมปทานกับรัฐเป็นบริษัทใหญ่อะไรต่าง ๆ นี้ ไม่น่าจะ Disqualify เขา ให้เขาเป็นได้ แต่ว่าห้าม
ไม่让他ไปทำอะไรซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์เฉพาะ เราไปเขียนไว้แรงตอนที่ฝ่ายบริหาร คือฝ่ายบริหาร
มีอำนาจ แล้วใช้อำนาจเฉพาะจริง ๆ ไปก่อเกิดประโยชน์กับบริษัทกับอะไรก็ได้ แต่ฝ่ายนิติบัญญัติ
จะไปทำอย่างนั้นนี่ยากมาก แต่เราเขียนคลุมไว้ได้ว่า ห้ามทำอย่างนั้น แต่ไม่ควรจะไป Disqualify
สำหรับในเรื่องที่เขียนว่า ควรจะเขียนอย่างไร หรือหลักของการไป Influence เป็นก่อเกิดประโยชน์
ต่อบริษัท มันมีอยู่ ๓ หลัก

หลักที่ ๑ คือหลักว่าด้วยการถือหุ้น Shareholding อันนี้ผมเรียนไปแล้วตะกี้

หลักที่ ๒ ว่าด้วยการเป็นกรรมการไปบริหารจัดการหรือเป็นตำแหน่งสำคัญในนั้น

หลักที่ ๓ มันจะเป็นเรื่องของ Effective Management ซึ่งมันจะไม่มี ไปตรวจดู

ไม่ได้ถือหุ้น กรรมการก็ไม่ได้เป็น ผู้จัดการก็ไม่ได้เป็น แต่มี Influence โดยใช้อะไรต่าง ๆ ที่มอง
ไม่เห็นหรือว่าถ้าสอบไปก็ยังสามารถค้นพบได้นะครับ หรือรวมถึงการใช้ Nominee ด้วย ทีนี้ทั้ง ๓
หลักนี้มันเป็นตัวของตัวเองจะใช้แทนกันไม่ได้ ขณะที่เราทำขณะนี้จะไปขยายขอบเขตของครอบครัว
จนกระทั่งปัญหากฎหมายออกไปไม่ถึงอะไรอย่างนี้ ผมคิดว่ามันพยายามที่จะไปใช้หลักที่ ๒ คือหลัก
ว่าด้วยการถือหุ้นโดยครอบครัวนี้ การขยายเพื่อกัน Influence ซึ่งเกิดโดย Effective Management
ผมคิดว่าต้องเอา Concept อันนั้นมาเขียน มันถึงจะคลุมได้ แล้วก็ไม่ต้องไปขยายขอบเขตครอบครัว
ให้ไกลไปถึงขนาดนั้น ขอบคุณครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ขออนุญาตท่านประธานอีกครั้งหนึ่ง
ผมว่าผมเห็นด้วยกับที่ดอกเตอร์สมชัยเสนอนะครับ หลักการที่ ๑ หลักการที่ ๒ นี่มันเป็นเรื่อง
ธรรมดาจนครับ อันนี้ผมว่าการตรวจสอบอะไรต่าง ๆ เขาไม่กล้าทำอันนี้ แต่เขาจะใช้หลักอันที่ ๓
เพราะฉะนั้นจะเขียนอย่างไรเพื่อให้ในการใช้สิทธิพลในกรณีที่ ๓ เป็นกรณีที่สามารถเอาผิดได้ ทีนี้การ
เอาผิดมันก็ต้องไปพึ่งศาลในที่สุด ไปพิสูจน์กันในศาล แล้วการที่เราจะเขียนอะไรลงไปมันคงจะยาก
เพียงแต่จะเขียนว่าในลักษณะแบบนี้ ก็คือ เป็นข้อห้ามอันหนึ่ง หรือเป็นความผิดอย่างหนึ่ง
แล้วถ้าเกิดเรื่องก็ไปที่ศาลไปตัดสินกันนะครับ ผมว่าในต่างประเทศก็ใช้แบบนี้ คำตอบสุดท้ายอยู่ที่
ศาลแต่มันเปิดช่องให้เอา Case อย่างนี้ไปร้องเรียนกันได้ ฟ้องร้องกันได้ครับ

ประธาน : เชิญท่านอาจารย์ยศศักดิ์ครับ

นายยศศักดิ์ โกศัยกานนท์ : ที่ท่านพิสิฐตั้งมาเป็นประเด็นนี้น่าสนใจมากนะครับ
แล้วก็อยากจะขอเสนอต่อในประเด็น มาตรา ๑๑๐ (๒) กับ (๓) นี้จะมีความแตกต่างกันละ
หลักการเลยนะครับ ใน มาตรา ๑๑๐ (๒) นี่มันก็คล้ายกับ มาตรา ๒๐๙ ซึ่งเราได้คุยกันมาเบื้องต้น

คณะอนุกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๖/๔

ช่วงแรกพอสมควรนะครับ ซึ่งที่ท่านเกริกเกียรติตั้งเป็นคำถามเมื่อสักครู่ ผมคิดว่าน่าจะใส่ในวรรคสองได้นั่นก็คือ ที่ท่านสมชัยด้วยนำเสนอมา น่าจะใส่ในวรรคสอง ก็คือรวมถึงภรรยา หรือบุคคลที่มีลักษณะส่วนตัวเสียที่สามารถจะพิสูจน์ได้ ตัวแทน Nominee อะไรต่าง ๆ เรารับการบ้านที่จะไปคิดคำมาแล้วนะครับ ที่นี้กลับมาเมื่อเปรียบเทียบหลักการนี้ในเรื่อง Qualify by touch หรือตัดตรงนี้กับหลักในเรื่องการไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์กับตำแหน่งใน (๓) มันคนละอย่างกัน ซึ่ง (๓) ตรงนี้ ถ้าผมตีความ ผมก็ไม่แน่ใจว่าท่านพิสิฐนี้ตั้งคำถามที่ว่าเดิมมันเข้มไป หรือว่าเราควรที่จะสร้างความเข้มให้มันอีก ถ้าเป็นประเด็นหลังนะครับ ผมคิดว่า (๓) ที่มีอยู่แล้ว ถ้าเราเอารัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ มาเป็นตัวเปรียบเทียบนี้เข้มมากเลยนะครับ มันอยู่ทางปฏิบัติของเราเองแค่นั้นที่เป็นปัญหาที่ไม่ได้ตีความเข้าไปถึง เช่น ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใดจากหน่วยงานราชการนะครับ หน่วยงานของรัฐ เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ การที่เป็นตำแหน่งสภานายกหรืออะไรก็แล้วแต่พวกนี้นะครับ มันเข้าอยู่แล้วครับ แต่ทางปฏิบัติเราไม่ได้นำมาใช้เองหรือเปล่านะครับ แม้กระทั่งในตอนทำย่นะครับ ปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ โอ้โฮ คำนี้บุคคลอื่น ๆ มันคลุมเอกชนด้วยซ้ำหรือไม่ครับ แล้วก็ตามดูในวรรคท้ายของเขานี้ ผมเอาเชิงในการร่างกฎหมายนะครับมาให้เหตุผลว่า การบัญญัติในลักษณะที่บอกว่าบทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับนะครับ มันมียกเว้นไว้เลยห้ามว่าจะไม่ใช้บังคับ นั่นคือเรื่องของเบี้ยหวัด บำนาญ บำเหน็จอะไรพวกนี้ แสดงว่าไปตีความอย่างอื่นยิ่งไม่ได้เลยครับ มันกลายเป็นเข้มไปหรือเปล่าด้วยซ้ำนะครับ แต่ถ้าไม่ได้ตีใจในประเด็นนี้ ผมคิดว่าของเดิมสำหรับหลักการนี้ใน (๓) ก็เข้มงวดพอสมควรน่าจะผ่านได้ครับ

ประธาน : ขอท่านสมคิดก่อนนะครับท่านอาจารย์

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ผมฟังยังไม่ชัดมากนักนะครับ แต่ยังเข้าใจว่าถ้าความเข้าใจของผมเอง มาตรา ๑๐๙ เป็นเรื่องคุณสมบัติคนนะครับ มาตรา ๑๑๐ เป็นเรื่องการห้ามดำเนินการใด ๆ ในฐานะที่มาดำรงตำแหน่ง ชัดกันนะครับ พุดง่าย ๆ มาตรา ๑๑๐ นี้ถ้าผมเข้าใจไม่ผิดตลอดเวลา ๙ ปีที่ผ่านมา ๑๐ ปีไม่ได้มีปัญหาอะไรนะครับ ใน มาตรา ๑๑๐ ยังมีความคิดว่ายังอยากให้คง มาตรา ๑๑๐ ไว้ครับท่านประธาน เพราะว่ามันไม่ได้มีปัญหาแต่ประการใด การไปลดมาตรฐานของ มาตรา ๑๑๐ ลงมานี้จะทำให้เกิดคำถามขึ้นทันทีว่าเรากำลังคิดอะไรอยู่ ความจริงการที่คิดในเชิงว่า ส.ส. ไม่ได้มีอำนาจบริหาร คิดแบบนี้ก็อาจจะได้อย่างที่ท่านสมชัยว่า แต่ผมยังอยากอ้างคำของท่านเกริกเกียรติครับ เมืองไทยมันมีมันไม่เหมือนประเทศอื่นหรอก จริง ๆ ถ้ามว่า ส.ส. ทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติอย่างเดียวไหม ถ้าทำในทางนิติบัญญัติอย่างเดียว Debate คงไม่เกิดปัญหาหรอกครับแต่ว่าในทางปฏิบัติ จริง ๆ ส.ส. เมืองไทยไม่ได้ทำหน้าที่ในการนิติบัญญัติอย่างเดียวแล้วก็มีบทบาท

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๖/๕

ในเรื่องอื่นค่อนข้างเยอะนะครับ แม้แต่ตำแหน่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ ส.ส. เองนะครับ ตำแหน่งที่ปรึกษา
พิมพ์นามบัตรอะไรกันเพื่อไปซื้อทิฟฟล ใช้อารมณ์ทำเรื่องอื่น ๆ แต่ผมก็คิดว่ายังมีส่วนเกี่ยวข้องมาก
ยังคิดในเชิงกว้าง ๆ ครับท่านประธาน ถ้าไม่ได้มีปัญหาอะไรมาตรฐานของการเข้มงวดในเรื่องนี้พวก
นี้ผมคิดว่าน่าจะคงไว้โดยเฉพาะในขณะที่กระแสเรียกร้องเรื่องการเมืองมีส่วนได้เสียหรือผลประโยชน์ทับ
ซ้อนในทางการเมืองนี้เป็นกระแสที่สูง ในสังคมปัจจุบันผมยังคิดว่า ส.ส. ก็น่าจะคงมาตรฐานนี้ไว้
ท่านประธานครับ

ประธาน : ท่านอาจารย์พิสิฐครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ขออภัย ผมคิดว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญก็เลยต้อง
เขียนนะครับ ผมยังไม่ได้อภิปรายในประเด็นของ Wording แต่ในแง่ของแนวคิดที่แนวคิดในเมื่อเรา
เขียนบทบัญญัติ มาตรา ๑๑๐ (๒) ระบุตัวบุคคล แต่ในทางปฏิบัติเรารู้ว่าราชการระบบไทยนี้
ครอบครัวเป็นหน่วยเดียวนะครับ การที่สามีไม่ได้เป็น แล้วก็ได้ห้ามภรรยาและลูก สุดท้ายก็ต้อง
ไปโผล่ตรงนี้ตามเวลาที่เราเห็นกันอยู่ และผมกำลัง Debate ในแง่แนวคิดที่ว่าถ้าเราไปปิดตรงนั้น
แต่การปิดนั้นมันไม่มีผลในทางปฏิบัติ เพราะเขาไปโผล่อีกที่หนึ่ง Effectively อันนี้คือปัญหาที่ผม
อยากจะชี้ให้เห็น และเราจับตรงนี้ได้ไหม นั่นคือประเด็นอย่าง (๒) หรือในข้อ ๓ ผมกำลัง Debate ใน
ประเด็นที่มี ส.ส. เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในต่างจังหวัดที่เกิดขึ้นใหม่
เป็นร้อย ๆ แห่ง ซึ่งเราก็เห็นผลเห็นปัญหา เห็นเหตุผลว่าทำไมเขาต้องทำอย่างนั้น เพราะมันเป็นเรื่อง
ของการไปคุมฐานเสียง การไปคุมอะไรต่ออะไร เป็นประโยชน์ซึ่งที่ผ่านมามีเราอาจจะไม่ได้คิด เพราะ
เมื่อก่อนหน้านั้นมหาวิทยาลัยไทยนี้ไม่ได้เกิดขึ้นมากมาย และก็มีมหาวิทยาลัยไทยในอดีตนี้เกิดขึ้น ๗๐
แห่งใน ๖๐ ปีนะครับ -----

แต่ในรอบ ๑๐ ปีนี้ เกิดขึ้นอีก ๔๐ แห่ง หลังจากที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ออกมาแล้ว มันกลายเป็นช่องให้ผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองเข้าไปพยายามจะไปกินพื้นที่ นี่คือปัญหาที่ผมอยากจะยกขึ้นมาว่า แล้วเราจะยอมรับตรงนี้ไหม ส่วนถ้อยคำนี้คือเรื่องหนึ่ง ที่อาจารย์สมคิดบอกที่ผ่านมา ส.ส. ไม่มีปัญหาที่ ไม่มีปัญหาเพราะว่าเราไปเขียนอย่างนี้ ปัญหาที่เคยไม่เกิด แต่ที่เกิดขึ้นก็คือว่า ส.ส. นี้ใช้ตำแหน่งใช้เครือข่ายของเขาในการไปกดดันรัฐมนตรี และก็ไปหาผลประโยชน์ โดยที่มีช่องว่างข้อ ๒ ข้อ ๓ ให้เห็นอยู่

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ที่เสนอที่ผมว่ามันเป็นวิวัฒนาการอันใหม่ในสังคมไทย ที่นี้จะกันอย่างไร เอาอย่างนั้นะครับ คือว่าเวลานี้ ส.ส. ไปเป็นนายกสภา ไปเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยกันเยอะแยะ เพราะฉะนั้นต่อไปที่จะใช้มหาวิทยาลัยของรัฐนี้เป็นกลไกในการกลั่นกรองนี้มันทำไม่ได้อีกแล้ว อันนี้เป็นประเด็นหนึ่ง ผมยังนึกถึงว่าเมื่อครั้งผมเป็นกรรมการ ป.ป.ช. นี้ ผมต้องลาออกทุกตำแหน่งในราชการ แม้แต่เป็นกรรมการประจำคณะก็ต้องลาออกนี้มันเข้มมาก ทีนี้ถ้าเราจะเขียนในทำนองว่า ห้าม ส.ส. มีตำแหน่งเหมือนกรรมการ ทำนองกรรมการ ป.ป.ช. เข้าไปมีตำแหน่งต่าง ๆ อันนี้มันควรจะกันใหม่ และจะเขียนอย่างไรตรงนี้ ผมว่ามันเป็นแนวโน้มใหม่ นะต่อไปก็คือว่าในทุกจังหวัด ส.ส. เป็นนายกสภา

ประธาน : อาจารย์คมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : จะเอาตัวอย่างของจริงที่เคยเจอมาให้ที่ประชุมได้เห็น และเพิ่งเกิดเมื่อไม่นานนี้เองที่แถว ๆ จังหวัดที่ภาคอีสานนะครับ พื้นที่นั้นตัวภรรยาเป็นนายกเทศมนตรี น้องชายเป็นผู้สมัคร ส.ว. ซึ่งได้รับการเลือกตั้งด้วย แต่ว่าพอดีเกิดรัฐประหารเสียก่อน และตัวสามีเป็น ส.ส. ก็มีกรไปขของบุดหนุนในเรื่องของการกระจายอำนาจนี้ นะครับ ไปยังเทศบาล โดย ส.ส. เป็นคนเสนอขอ ติตป้ายโชว์ตลอดเลยครับว่านี่ฉันเป็นคนขอ เป็นเงินประมาณ ๔๐ ล้านบาท นะครับ ไปให้ภรรยาซึ่งเป็นนายกเทศมนตรีดำเนินการทำทางเท้า โดยทุบทางเท้าทั้งทั้งเมืองนะครับ และบริษัทที่รับเหมา ก็เป็นญาติของภรรยาเข้ามารับ อันนี้คือตัวอย่างที่ผมไปเจอในต่างจังหวัด และก็เป็นอย่างนี้ ในหลายจังหวัดด้วยนะครับ และงบอุดหนุนที่มาจากส่วนราชการขณะนั้นอุดหนุนมาจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มี ส.ส. จำนวนมากใช้ช่องทางวิธีนี้ โดยบริษัทนั้นตนเข้าไปมีเกี่ยวในฐานะเครือญาติ แต่ตัวไม่ได้เป็นผู้ถือหุ้นอะไร เพราะว่าโดยหลักการมันถือไม่ได้ แต่ก็ใช้วิธีนี้เข้าไปในหลายจังหวัด ในแถบจังหวัดทางอีสานได้ขายแดนเลยนะครับ ทั้งจังหวัดใช้วิธีเดียวกันทั้งจังหวัด เป็นงบประมาณมากในแต่ละเทศบาล ประมาณเทศบาลละ ๔๐ ล้านบาท ในการเข้าไปดำเนินการอย่างนี้ อันนี้ก็เป็นตัวอย่าง ผมพูดตัวอย่างให้ที่ประชุมได้ลองพิจารณาดูว่า ประเด็นอย่างนี้น่าพิจารณาอยู่ครับ อันนี้เป็นของจริงครับที่พูดนี้

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ความจริงผมไม่ได้แย้งท่านพิสิฐนะครับ ประเด็นที่ ๒, ๓ ที่ท่านพิสิฐพูดนี้ผมเห็นด้วยทั้งสิ้นถ้าพูดในเชิงไม่ใช่ตัวบท ความจริงถ้าจะว่าหัวข้อ ๒, ๓ ที่ท่านพิสิฐพูดนี้มันอาจจะเกิดจากปัญหาข้อบกพร่องเรื่องการไม่มีกลไกในการบังคับ หรือกลไกในการชี้ลำดับ ๒ ศาล ถ้าผมเข้าใจไม่ผิด เดิมที่เราใช้ศาลรัฐธรรมนูญนะครับในการชี้ แต่โอกาสที่จะไปโต้แย้งประเด็นต่าง ๆ อาจจะยังเป็นปัญหาอยู่ ความจริงข้อ ๓ เมื่อสักครู่ท่านยศศักดิ์พูดก็เพื่อให้เคลียร์ประเด็นคร่าวๆ ท่านประธานครับ ไม่ได้ห้ามไม่ให้รับเงินนะครับ ความจริงรับเงินได้ แต่ต้องรับเงินไม่ใช่กรณีพิเศษนอกเหนือไปจากทางการปกติเท่านั้นเอง ผมยังเข้าใจว่าถ้าโดยรวม ๆ นี้การไปสอนหนังสืออะไรรับเงินนี้นั้นยังรับได้อยู่ แต่ถ้าไปมีกรณีพิเศษในบางประการนี้อาจจะมีปัญหา เรื่องที่ท่านพิสิฐยกตัวอย่างเรื่องการเป็นนายกสภา กรรมการสภานี้ ความจริงก็ต้องข้อ ๑. ครับ ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ แต่เข้าใจว่าอาจจะตีความกันไปไม่ถึง หมายความว่าก็ไม่กินความไปพวกนี้นะครับ กินความพวกนี้อาจจะหมายถึงบางตำแหน่งเท่านั้นเอง ถ้าเราเห็นตรงกันก็อาจจะเขียนไปให้มันกว้างขวางขึ้นนะครับท่านประธานครับ และมีกลไกที่ชัดเจนหน่อยในการตรวจสอบ ส่วนประเด็นเรื่องว่าจะขยายไปถึงญาติหรืออะไรต่าง ๆ ได้ไหมนี้ อันนี้น่าคิดนะครับ ถ้าถามผมนี้ผมคิดว่าผมยังอยากเห็นด้วยกับท่านพิสิฐนะครับ ไม่รู้ท่านพิสิฐเห็นว่าควรไปมากกว่านั้นไหม แต่คงต้องคิดให้รอบคอบเหมือนกันว่า ถ้าทำแบบนี้แล้วมันไปขัดขวางการทำงานของทุกคนทุกอย่างเลยหรือเปล่า อาชีพเก่าเขาอะไรต่าง ๆ เหล่านี้คงต้องดูให้รอบคอบด้วย

ประธาน : ท่านธนาวัฒน์ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : จะเรียนข้อสังเกตครับว่า ต้องคิดให้ดีนะครับว่าเมื่อเราเข้าใจว่าวัตถุประสงค์ท่านพิสิฐ (๒) คือขยายออกไปนอกจากตัว ส.ส. ส.ว. ตัวเขาเองแล้วนี้ไปรวมถึงคู่สมรส ญาติพี่น้องด้วยหรือเปล่านั้นครับ ส่วนกรณีหลังนี้เพราะมันมีเขียนไว้ในวรรคสุดท้ายว่าถ้าเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ได้ตั้งโดยตำแหน่ง จะเอาถึงขนาดนั้นไหมที่จะไม่ให้เขาไปดำรงตำแหน่งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเลย และอีกประการหนึ่งซึ่งเราขาดไป อย่างที่หลาย ๆ คนพูดแล้วก็คือเราไปเขียนในมาตราต่อไป ๑๑๑ ถึงเรื่องของการแทรกแซงตัวองค์กรในเรื่องของการบรรจุแต่งตั้งเท่านั้น แต่เราไม่ได้พูดถึงเรื่องการแทรกแซงในเรื่องการทำงาน ไปแทรกแซงในเรื่องของการที่ไม่มีผลให้แต่ละส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐไปทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง อย่างที่คุณคมสันยกขึ้นนะครับ และอีกประการหนึ่งคือ เรามีเขียนเหมือนข้อปฏิบัติ เราไม่มีบทลงโทษที่จะทำลงไป ถ้าเขาทำอย่างนี้แล้ว ถ้าเกิดมีข้อเท็จจริง มีการพิสูจน์ มีการร้องเรียน มีการพิสูจน์กันได้แล้วจะมีผลอย่างไรนะครับ เพราะฉะนั้นมันก็โยนไปเพียงแต่กฎหมาย ป.ป.ช. ซึ่ง ป.ป.ช. ตอนนี้อำนาจแค่เนี่ยกับรัฐมนตรีเท่านั้นเอง และตรงนี้อ่าคิดถึงขยายออกไปแล้วนี้เราจะเอาองค์กรไหนเป็นตัวเข้ามาดูแล ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาล เพราะฉะนั้นมันจะเกิดปัญหานะครับ ถ้าคิดเพิ่มขยายไปเราต้องคิดกลไกด้วย และมาตรา

อะไรในรัฐธรรมนูญที่เราไม่เคยเขียน อย่างเช่นเรื่องของการที่เข้าไปครอบงำการทำงานของราชการนี้ จนเกิดผลเสียหาย หรือให้คนอื่นได้รับประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมนี้ เมื่อคิดแล้วมันต้องมี องค์การที่เข้ามาดูแลด้วยนะครับ

ประธาน : ท่านคมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ประเด็นต่อเนื่องกับคุณธนาวัฒน์เมื่อสักครู่นี้ก็คือว่า ตอนนี้มี กฎหมายฉบับหนึ่ง ซึ่งขณะนี้ผ่านคณะรัฐมนตรีไปแล้ว ไปอยู่ที่กฤษฎีกา กำลังอยู่ในขั้นตอนของการ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างนี้ นะครับ ในตัวกฎหมายฉบับนั้น นอกจากเรื่องของการรับผลประโยชน์ โดยตรงแล้ว โดยอ้อมก็เขียน และก็พูดถึงการนำข้อมูลภายในมาใช้ด้วย ซึ่งไปถึงการริเริ่มโครงการ รวมทั้งควบคุมภายในเอาออกมาใช้ให้ผลประโยชน์แก่คน และไปถึงนอกจากตัวบุคคลซึ่งเป็นตัวผู้ ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว ยังไปถึงญาติอีก ๒ ชั้นนะครับ ลงไปอีก ซึ่งเป็นที่ตกอกตกใจว่ามันไปจนถึงลูกหลานหรือว่าปู่ย่าตายาย ซึ่งจริง ๆ แล้วในต่างประเทศก็ใช้ระบบนี้ เพราะว่าในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองก็ใช้แบบนี้ เพราะในแง่ของสัญญาการปกครอง นะครับ ก็วางหลักการของกฎหมายวิธีปฏิบัติในการพิจารณาโครงการอยู่แล้วว่า เป็นญาติกับผู้มี อำนาจในการอนุมัติไม่ได้ ๒ ชั้นเหมือนกันนะครับ เพราะฉะนั้นก็เป็นภายใต้มาตรฐานอันเดียวกันเท่านั้นเอง เพียงแต่คนไม่รู้ ที่นี้ประเด็นที่ท่านพิสิฐพูดถึงเรื่องของการกรมการสภามหาวิทยาลัยนี้ ผม ค่อนข้างจะเห็นด้วยเยอะนะครับ เพราะว่าพบว่าบางแห่งมี ส.ส. เข้าไปนั่งไม่ใช่แค่นายกนะครับ เป็น กรรมการสภาด้วย เป็นทั้งนายกก็มี เป็นตั้งกรรมการสภาก็มี บางมหาวิทยาลัยนี้ ส.ส. พื้นที่เดียวกัน เป็นทั้งนายก เป็นทั้งกรรมการสภา เป็นหมดในหลายตำแหน่ง และก็มาจากพรรคการเมืองเดียวกัน และผมคิดว่าเป็นการไปคุ้มครอง และเข้าไปแทรกแซงระบบการศึกษาค่อนข้างมาก ทำให้ กระบวนการในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นี้ผมว่ามันเจ็อบไปด้วยการเมืองค่อนข้างเยอะ ผมว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจนะครับท่านประธานที่น่าจะมาพิจารณาให้ดี

ประธาน : ผมฟังดูว่าเหมือนจะเห็นตรงกันในประเด็นที่ ๒ ที่ท่านอาจารย์พิสิฐเสนอ ว่า กรรมการในหน่วยราชการมันไม่ควรจะให้เข้าไป ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้น เรามีความเห็นของเราในจุดนี้ ก่อนจุดที่ ๑ นะครับ แล้วค่อยทำ (๑) ของ ๑๑๐ มันคลุมอยู่แล้ว เราเพียงแต่ไปตัดข้อยกเว้นใน วรรค ๒ ออก คำว่าหรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่ง กฎหมายนี้ ตัดออกหมดเลย ไม่ยกเว้น ทั้งนี้แหละไปเป็น กอ. ผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ ไปเป็น กต. ผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ ไปเป็นกรรมการอะไรผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายบทไหนไม่ได้เลย เพราะจะไปตัด (๑) หมด มันถูกแทรกเข้ามาโดยข้อยกเว้นในวรรค ๒ ที่บอกว่า หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ตัดออก แล้วก็จะได้ผลอย่างที่ท่านอาจารย์พิสิฐเสนอ ในประเด็นนี้

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ผมเห็นด้วยกับท่านประธานนะครับ ที่
 นี้ในประเด็นที่อาจารย์คมสันพูดนี้ผมว่าเป็นประเด็นสำคัญ และกำลังจะเข้ามาในระบบการศึกษา
 ของไทย คือถ้าเราไม่กันตรงนี้ไว้ ต่อไปนักการเมืองจะเข้าไปนั่งในสภามหาวิทยาลัยต่าง ๆ และก็ใช้
 อำนาจทางการเมืองนี้ในการวิ่งเต้นงบประมาณอะไรต่าง ๆ ระบบการศึกษานี้จะถูกการเมืองแทรก
 มาก ที่นี้ถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ทำได้ คือกันออกไปหมดเลย ถ้าคุณอยากจะมาอุทิศตนเพื่อการศึกษา
 คุณวางมือทางการเมืองแล้วค่อยมานั่ง คือในประเพณีของธรรมศาสตร์ในสมัยก่อนนี้ เราจะไม่เชิญ
 นักการเมืองมาเป็นกรรมการสภานะครับ ในช่วงที่ผมยังอยู่หรือก่อนหน้านั้น หรือแม้แต่การให้คชว
 บัณฑิตเราก็จะไม่ให้ แต่ตอนหลังนี้มันแปรเปลี่ยนไป และผมคิดว่ามหาวิทยาลัยใหม่ ๆ ในต่างจังหวัด
 นี้มันก็เป็นเรื่องที่ต้องวิ่งงบประมาณ พวกนี้จะดึงการเมืองเข้าไป ที่นี้ที่อาจารย์คมสันพูดนี้ถ้าเรากัน
 ตรงนี้ได้แล้วมันจะเป็นคุณประโยชน์ต่ออุดมศึกษาของไทยนะ อันนี้ฝากเป็นข้อสังเกตครับ

ประธาน : ผมต่ออีกนิดนะครับ พอเราได้ข้อยุติข้อที่ ๑ อย่างนี้ นะครับ ข้อที่ ๒ ที่
 ท่านอาจารย์พิสิฐเสนอไว้ใน (๒) ของวรรค ๑ นี้ ผมไม่อยากจะให้ใช้คำว่าคู่สมรส บุตร หรือแม้กระทั่ง
 ญาติ เพราะว่าใช้คำนั้นมันไปไม่รอด เพราะว่าผมก็ไปใช้คนขับรถของผมได้ ใช้เพื่อนของผมได้ ซึ่ง
 บางครั้งสนิทยิ่งกว่าญาติผมอีก ที่นี้บางทีถ้าเราใช้คำนั้น ถ้าภรรยาผมทำงานนี้อยู่ แล้วผมมาเป็น
 ส.ส. ผมเลยต้องเลิกกับภรรยา เพราะภรรยาผมเขาไม่ทำงานของเขาแน่ เพราะเขาใหญ่กว่าผม อย่าง
 นี้ผมต้องเลิกกับเขาหรือ มันก็ไม่ใช่ธรรมเนียมเหมือนกัน ยิ่งบุตรด้วยยิ่งมีปัญหาเลย และยิ่งญาติไปอีก ๒
 ชั้นยิ่งมีปัญหาเลย ผมไม่ได้มีสัมพันธ์กับเขาแล้ว ไม่เคยช่วยเหลือเขาเลย และผมก็มาเป็น ส.ส. เขา
 เลยต้องทำงาน-----

คณะอนุกรรมการยกย่องรางวัลรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๘/๑

แต่ท่านคมสันผมทราบ ผมกำลังจะเสนอใหม่ ผมเสนอในข้อเสนอนของท่านพิสิฐ ผมเสนอว่า ทั้งนี้
ให้รวมถึงการร่วมกับผู้อื่น หรือใช้ชื่อของผู้อื่น หรือให้ผู้อื่นดำเนินการแทนด้วย ต่อจาก (๒) ทุกคน
คือเป็นปัญหาอยู่ว่าอันนี้เขาทำโดยตรง ๆ หรือว่าตัวเองมีส่วนใหม่ คือ Nominee ใหม่ นั่นแหละ
ใช่ใหมครับ คือต้องเป็นตัวแทนชัดอะไรอย่างนี้ และตัวมีผลประโยชน์ด้วยต้องอยู่ใน (๒) ด้วย ไม่ว่าจะ
จะเป็นญาติหรือไม่ใช่ญาติ แม้แต่เขาจะเป็นญาติถ้าเราไม่เกี่ยวข้องก็ไม่ควรจะไปตัดเขา อย่างนี้จะ
ถือว่าพอไปแนวทางของประเด็นที่ท่านพิสิฐเสนอ แล้วถ้าแนวทางนี้ไปได้ ผมอยากจะไปเติมตอนต้น
ของ (๒) ด้วย ไม่ใช่ไม่รับสัมปทานอย่างเดียว ต้องไม่เข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการให้สัมปทานนั้น
ด้วยคือบางที่ผมไม่รับแต่ผมเข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงให้บริษัทนั้นได้ แล้วผมก็ได้ Commission
ได้ผลประโยชน์ คือผมเอา มาตรา ๑๑๑ มาเขียนบวกเข้าไปด้วย

ที่นี้ (๒) มี ๒ เรื่อง คือสัมปทาน กับ เป็นคู่สัญญา ก็ไม่รู้ทางฝ่ายเลขานุการช่วยคิด
ถ้อยคำหน่อย ถ้าผมจะพูดหยาบ ๆ ผมก็จะทำ (๒) อย่างนี้ เพื่อเอาประเด็นที่ท่านพิสิฐเสนอ แปลเป็น
ว่าไม่รับและไม่เข้าไปก้าวก่ายหรือแทรกแซงการให้สัมปทานจากรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรืออะไรอย่าง
นี้แล้วก็ไปตบท้ายด้วยคำว่า ทั้งนี้ ให้รวมถึงการร่วมกับบุคคลอื่น หรือใช้ชื่อของบุคคลอื่น หรือให้
บุคคลอื่นดำเนินการแทนด้วย ไม่รู้ถ้อยคำทางฝ่ายเลขานุการต้องคิด กรอบความคิดจากท่านอาจารย์
พิสิฐอย่างนี้น่าจะไปได้ไหมครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เรียนท่านประธาน คือสิ่งที่ท่าน
ประธานสรุปผมเน้นว่ามันครอบคลุม แต่อันนี้จะเขียนอย่างไร อันนี้ก็คงเป็นการบ้านที่ฝากฝ่าย
เลขานุการ ที่นี้ในประเด็นนี้ผมขออนุญาตใช้เวลานิดหนึ่งว่าที่ผมเคยพูดในคณะกรรมาธิการยกย่อง
รัฐธรรมนูญว่า บรรดาสัมปทานทั้งหลายซึ่งได้ทำโดยความซื่อซื่อและทำให้รัฐเสียเปรียบนี้ ให้
สามารถหยิบเอาสัญญาสัมปทานเหล่านั้นมาทบทวนใหม่ได้ อันนี้มันจะเขียนได้ไหมครับ

ประธาน : อันนั้นต้องไปอีกประเด็นหนึ่งครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ต้องไปอีกประเด็นหนึ่ง โอ.เค. ครับ

ประธาน : เชิญท่านอาจารย์คมสันครับ

นายคมสัน โปธิ์คง : เรียนตอบท่านอาจารย์เกริกเกียรติครับ ประเด็นนั้นใน พ.ร.บ.
เรื่องการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ ไปเขียนไว้ว่า สัญญาที่เกิดจากการกระทำที่มีลักษณะอย่างที่ว่านี้
ครับถ้ากรณียังไม่ได้มีการเซ็น ให้ ป.ป.ช. หยิบขึ้นมา แล้วเพิกถอนตัวนั้นได้ แต่ถ้ามีการเซ็นแล้วต้อง
ส่งไปให้ศาลเป็นคนที่พิจารณาในการที่เพิกถอน โดยถือว่าให้สัญญานั้นตกเป็นโมฆะในกฎหมาย
ฉบับนั้น แต่ถ้าเขียนในรัฐธรรมนูญอาจจะเขียนลำบากหน่อย ประเด็นที่ท่านประธานได้เสนอว่าให้ที่
เติมเข้าไป

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดหมายเหตุ ๘/๒

ความจริงผมอยากจะเต็มเป็นวรรคสอง เพราะผมไม่แน่ใจว่าใน (๓) อาจจะมีรวมถึงในกรณีของคนอื่น ด้วยเพราะว่าอาจจะให้เงินผ่านคนอื่นเข้ามา แล้วก็ไปแทนตรงนั้นนะครับ ซึ่งก็อาจจะรวมถึง (๓) เข้าไปด้วยและมีอีกนิดหนึ่ง ในอดีตที่ผ่านมาก็มีภรรยาสมัคร หรือว่าสามีสมัครนี้ก็ใช้วิธีหย่ากันอาจารย์ครับ แล้วก็ไปลงสมัคร เขาใช้วิธีหย่าจริง ๆ ครับ

ประธาน : เติญท่านธนาวัฒน์ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อย่างนี้ได้ไหมครับ เขียนเป็นหลักการกว้าง ๆ ตามที่ประชุมเห็นชอบเมื่อสักครู่ ส่วนเขาจะไปลงไว้ตรงไหนอยู่ที่พอเวลาเข้าชุดใหญ่คณะกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญเห็นควรว่าอยู่ตรงไหน เพราะว่าอาจจะต้องไปดูส่วนอื่นประกอบกันด้วยนะครับ

ประธาน : มีได้ครับ ท่านธนาวัฒน์เอาประเด็นใหญ่ที่ท่านว่า แต่ว่าเอาตัวอย่างนี้ลงไว้ด้วย เพราะว่าทางท่านฝ่ายยกย่อง ท่านจะได้พอเห็นเข้าใจความคิดเราครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ยกตัวอย่าง อย่างที่ท่านพิสิฐยก แล้วอย่างที่ท่านประธานกล่าวขึ้นมา ท่านอาจารย์สมคิดก็นั่งอยู่ครับ

ประธาน : คือใน (๓) ผมคิดจะเต็มอย่างนี้ว่า ไม่รับหรือให้ผู้อื่นรับแทน ซึ่งเงินหรืออะไรอย่างนี้ แต่มันก็อาจจะแคบไปกว่าที่ท่านอาจารย์คมสันว่า อาจจะเอาหลักการนี้มาเขียนเป็นวรรคสองว่า (๒) (๓) จะต้องมาอยู่ในกรอบที่เราคุยกันใช้ไหมครับ แล้วส่วนวรรคสองเดิมก็ไปเป็นวรรคสาม แล้วตัดคำว่า หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ออก คือไม่ให้เลย คุณไม่ต้องเป็นเลยนะครับ แล้วก็ตัดคำว่า อันซึ่งมิใช่รัฐมนตรี ออก คือได้รับแต่งตั้งบริหารราชการแผ่นดินในกรณีดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอื่น ซึ่งมีใช้รัฐมนตรีหรือว่าปล่อยครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขออนุญาตท่านประธาน คือหลักการรัฐธรรมนูญเดิม ส.ส. กับรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งในขณะเดียวกันไม่ได้ครับ

ประธาน : แต่เดี๋ยวนี้ได้ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : อันนี้ได้แล้วใช้ไหมครับ

ประธาน : ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : แต่ถ้าได้คำที่ยกเว้น เรื่องข้าราชการการเมืองอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีก็อาจจะต้องมาคุยกัน เพราะว่าจริง ๆ หลักการเดิมเขาไม่ต้องการให้ไปทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารในขณะเดียวกันทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติด้วย แต่ว่าตอนร่างปี ๒๕๔๐ ต่อรองกันไปต่อรองกันมา ก็เลยเว้นเรื่องของข้าราชการการเมืองอื่น ๆ ที่มิใช่รัฐมนตรีไว้ สุดท้ายก็เลยมีหลายคนไปนั่งเป็นรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ไปอะไรต่ออะไร ซึ่งสุดท้ายก็เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหาร

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๘/๓

อยู่ดีครับท่านประธาน เป็นเลขานุการรัฐมนตรี เป็นอะไรต่ออะไรบ้าง อันนี้ก็แล้วแต่ที่ประชุมครับ

ประธาน : คือถ้าไม่ตัด ส.ส. ที่เข้าไปเป็นรัฐมนตรี เขาจะเป็นกรรมการในการบริหารราชการแผ่นดินไม่ได้เลย ซึ่งเขาจะทำงานบริหารไม่ได้ ปล่อยไหมครับ ก็คือพูดง่าย ๆ ผมเป็น ส.ส. แล้วตั้งผมเป็นรัฐมนตรี สมมุติว่ารัฐธรรมนูญนี้ให้ชนะครับ ผมจะต้องเป็นประธานกรรมการที่โน่นที่นี้ ก็ต้องยกเว้นให้ผมด้วย ยกเว้นให้เลขานุการผม แต่ไม่ให้ยกเว้นให้ผมมันก็ทำงานไม่ได้ ถึงต้องตัดคำว่า อันซึ่งมิใช่รัฐมนตรี ออกไปด้วยใช่ไหมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คืออันนี้หมายความว่า เป็นไม่ได้ใช่ไหมครับ ขออนุญาต

ประธาน : คือยกเว้นให้ไม่ได้ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : รองเลขาเป็นเลขานุการรัฐมนตรีพวกนี้ไม่ได้ใช่ไหมครับ
ท่านประธาน ต้องการแบบนี้ใช่ไหมครับ

ประธาน : มิใช่ครับ คือถ้าผมเป็น ส.ส. ธรรมดา ผมไปเป็นกรรมการบริหารกระทรวงนั้นกระทรวงนี้ไม่ได้ แต่ถ้าผมเป็นรัฐมนตรี เป็นเลขานุการรัฐมนตรี ผมเป็นกรรมการบริหารของกระทรวงนั้นได้ ก็เพราะงานผมต้องทำครับ ถูกไหมครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : อย่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานตลาดหลักทรัพย์นี้

ประธาน : ไม่ใช่ครับ เป็นประธานตลาดหลักทรัพย์ไม่ได้ครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เป็นประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์

ประธาน : เป็นประธาน กกด. ได้ใช่ไหมครับ อย่างนี้เขาก็เป็นได้ เพราะเป็นรัฐมนตรีบริหารอยู่ครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ต้องถามขณะนี้ประโยชน์ของใคร และควรจะเป็นไหมครับ ไม่ควรเป็นก็ข้ามไปเลยครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ถ้าเราเอาประโยชน์ออกก็จะหลุดเลย คือถึงกฎหมายจะระบุไว้ก็ต้องไปแก้กฎหมายฉบับนั้น ๆ ครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : คือขออนุญาตท่านประธานครับ ผมว่าเป็นโอกาสดีที่ท่านทั้งสอง ซึ่งมีประสบการณ์ในเรื่องการเงินการธนาคารอยู่เนี่ย แล้วก็เรื่องสำคัญ ผมคิดว่าถ้ากันได้กันในรัฐธรรมนูญนี้เลยครับ

ประธาน : เรื่องใหญ่เหมือนกันนะครับ ท่านอาจารย์คมสันว่าอย่างไรครับ

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๘/๔

นายคมสัน โพธิ์คง : คือผมไม่ทราบว่าคณะอนุกรรมการได้พิจารณาเรื่องการให้
ส.ส. เป็นรัฐมนตรีในขณะเดียวกันได้ใช้ไหมครับ ซึ่งพอไปพิจารณาอย่างนั้นแล้วสิ่งที่ตามมาก็จะไป
กระทบกับกฎหมายหลาย ๆ ตัวที่มีการห้ามอะไรต่ออะไรอยู่ คือจริง ๆ แล้วหลักการเรื่องของการห้าม
ส.ส. กับรัฐมนตรี ทำหน้าที่ในขณะเดียวกันเป็นเรื่อง Conflict นะครับ ในเรื่องของการปฏิบัติหน้าที่อยู่
พอสมควร เพียงแต่ว่าถ้าที่ประชุมคณะอนุกรรมการจะเอา มันจะมีกระทบกับตำแหน่งนี้เยอะมาก
เลยในคณะกรรมการต่าง ๆ เป็นเยอะ แล้วก็จะเป็นปัญหาครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธาน ผมเข้าใจว่าที่ผ่านมาเราเห็นด้วย
เฉพาะว่านายกรัฐมนตรีนับ ส.ส. ได้เท่านั้น แต่รัฐมนตรีเรายังไม่ได้คิดถึงขั้นนั้น ไม่ได้คิดนะครับ
เพราะถ้าเกิดรัฐมนตรีมาจาก ส.ส. ได้ หรือ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้มันจะเกิดการป่วนในสภา ต่อรองกัน
มากเลย แล้วส.ส. ก็จะไม่เป็น ส.ส. เพราะทุกคนก็ต้องวิ่งเต้นที่จะหาพวกมาเป็นรัฐมนตรี
เพราะฉะนั้นเรายังไม่ถึงขั้นนั้นครับ

ประธาน : แล้วตรงนี้ก็คงไว้อย่างเดิม อย่าเพิ่งไปแตะเขาครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ประเด็นที่ดอกเตอร์พิสิฐพูด ผมว่า
เป็นประเด็นสำคัญนะครับ แล้วก็คงพิจารณาไม่ยากนะครับ ซึ่งเรายอมให้ ส.ส. เป็นนายกรัฐมนตรีนับ
เราจะให้ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้หรือเปล่า คือตรงนี้ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : แต่ต้องลาออกจากการเป็น ส.ส. แต่ว่าตัวนายกรัฐมนตรีนับ
เราให้เป็น ส.ส. ในคราวเดียวกันได้ นี่คือนี่ที่เราพูดกันครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : โอ.เค. ถ้าอย่างนี้ก็ไม่มีปัญหาครับ

ประธาน : ท่านคมสันเชิญครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : คือผมเห็นว่าอย่างนี้ครับ คือขณะนั้นการทำหน้าที่ขัดแย้งกัน
เพราะว่าคนเป็นฝ่ายที่จะต้องตรวจสอบรัฐบาลด้วย และขณะเดียวกันอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นฝ่ายบริหาร
ที่จะต้องถูกรับการตรวจสอบจากสภา เพราะฉะนั้นโดยหลักการแล้วนี้ไม่ควรทำหน้าที่ทั้ง ๒ อย่าง
ในขณะเดียวกัน เพียงแต่ว่าจะให้ออกหรือไม่ออก อันนั้นคิดว่าที่ประชุมจะต้องพิจารณา ซึ่งก็มีได้
หลายข้อเสนอ

๑. ก็คือออกไปเลย ไปเป็นรัฐมนตรีอย่างเดียว อย่างที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ได้วาง
หลักการไว้ หรือ

๒. ให้เขาพ้นการทำหน้าที่ ส.ส. ในขณะนั้น แต่ว่าเมื่อพ้นจากการไปเป็นรัฐมนตรี
แล้วกลับไปเป็น ส.ส. เหมือนเดิม โดยไม่ต้องมีการเลือกตั้งเข้าไปแทน ตรงที่แทนเฉพาะส่วนของ

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๘/๕

รัฐมนตรีที่เข้าตรงนั้นครับ

อันนี้ก็ได้อีกวิธีการหนึ่ง ซึ่งอยู่ที่รัฐธรรมนูญนี้จะวางหลักการอย่างไร เพราะว่า
ขณะที่เขาเป็นรัฐมนตรี เขาทำหน้าที่ ส.ส. ไม่ได้ คือจะไปยกมือโหวตให้ตัวเองไม่ได้ ตัวเองต้องถูกรับ
การตรวจสอบอย่างเดียว เมื่อออกไปแล้วก็กลับไปเป็น ส.ส. เหมือนเดิม อันนั้นก็ทำได้ ซึ่งจะต่าง
กับกรอบ ปี ๒๕๔๐ นะครับ เพราะขณะนั้นทำหน้าที่รัฐมนตรีด้วย แล้วขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่
ส.ส. พร้อมกันด้วย ซึ่งหลักการตรงนั้นมันขัดแย้งในหน้าที่ของการตรวจสอบซึ่งกันและกันอยู่ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ตรงนั้นผมก็ชัดเจนอยู่แล้ว ที่ผ่านมายังไม่มีใครยกประเด็นว่า
ให้ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีในคราวเดียวกัน แต่ที่ยกขึ้นมา คือให้เป็นอย่างนี้ ให้นายกรัฐมนตรีมาจาก ส.ส.
แล้วขณะเดียวกันมียกประเด็นว่าให้นายกรัฐมนตรีเป็น ส.ส. ในคราวเดียวกัน อันนี้มีการยกกันขึ้นมา
ส่วนจะมีข้อยุติหรือไม่อีกเรื่องหนึ่งครับ

ประธาน : แล้วตรงนี้พักไว้ก่อนใช้ใหม่ครับ ก็ได้ ๒ ประเด็น

ประเด็น (๒) เราก็ปรับเพิ่มหลักการว่า ต้องไม่เข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงด้วย แล้วก็
ต้องไม่ใช่คนอื่นเป็น Nominee ด้วย แล้วก็

ประเด็น (๓) เราก็จะเหมือนกัน ต้องไม่ให้แนวทางอะไรอย่างนี้ด้วย แล้ววรรคสอง
เดิม เราตัดคำว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตัด บทบัญญัติของกฎหมาย ออกไป เพื่อไม่ให้เข้าไปเป็น
กรรมการในหน่วยงานของราชการในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งต่อไปก็จะลามไปอย่างอื่นนะครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : กราบเรียนท่านประธานครับ ตรงคำว่า ไม่รับสัมปทาน
ขอฝากผู้ร่างให้ระวังคำว่า รับใหม่ กับ ที่มีอยู่แต่เดิม ๒ เรื่องนี้คือมีปัญหาเยอะ เพราะที่ผ่านมาเรามัก
จะไปเขียน แล้วตอนหลังก็ไปตีความว่า เป็นเรื่องรับใหม่ แต่ของเดิมไม่ไปเปลี่ยนแปลงอะไร ก็เลยทำ
ให้เขามีปัญหากันนะครับ เพราะฉะนั้นเวลาเขียนต่อไปข้างหน้านี้ต้องคำนึงถึง ๒ ประเด็นนี้ แล้วก็สิ่ง
ที่เราไม่อยากได้ ก็คือเข้าไปแทรกแซงทั้งรับใหม่และของเดิมที่มีอยู่ครับ

ประธาน : ก็เขียนไม่อยาก เขียนท่านอาจารย์ครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ขออนุญาตเรียนถาม ตรงนี้แปลว่า เราตัด รัฐมนตรีออกจาก
การเป็นกรรมการหรือผู้บริหารในราชการประจำ

ประธาน : ยังครับ อันนั้นยังครับ อันนั้นทิ้งไว้ก่อนครับ

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ที่นี้จะมีเรื่อง ส.ส. ไม่ให้เป็นในสภามหาวิทยาลัยเลย ท่าน
ประธานจะมีเรื่องสถาบันพระปกเกล้าซึ่งตั้ง ส.ส. ไปเป็นโดยตำแหน่ง และเป็นงานของ ส.ส. เป็นงาน
ของรัฐสภาอันนั้นต้องเขียนเลยใช้ใหม่ครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดนอม ๘/๖

ประธาน : เขาเป็นหน่วยงานของรัฐครับ ก็อยู่ใน (๑) นะครับอาจารย์

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : เป็นผู้ทรงคุณวุฒิครับ พวกล.ส. นี้เป็นโดยตำแหน่ง แล้วก็เข้าไปเป็นผู้ทรงคุณวุฒิก็มีนะครับ มีอีกประเด็นหนึ่งครับ คือเรื่องมหาวิทยาลัย ในช่วงหลังมันอาจจะออกไปเป็นอิสระกันเยอะ แล้วก็อาจจะไม่มีฐานะเป็นส่วนราชการ แต่อย่างมีเป็น Public Utility อยู่ตรงนี้จะรวมด้วยไหมครับ

ประธาน : พอได้ข้อยุติในมาตรา ๑๑๐ ท่านอาจารย์ครับ มาตรา ๑๑๑ ผมอยากจะขอตัดคำว่า ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ออก คือหลักการของเราท่านมอบลงมาให้มาดูว่า อย่าให้การเมืองไปแทรกแซงกับข้าราชการประจำเขา ที่นี้ในส่วน ล.ส. ส.ว. ในอดีตท่านก็อาจจะเข้าไปแทรกแซง แต่ที่นี้การเข้าไปแทรกแซงไม่ต้องไปพูดหรือครับ ไม่ต้องใช้สถานะหรือครับ ชื่อของท่านก็เหมือนกันอย่างนี้ ถ้าท่านเป็นวุฒิสภา ท่านเป็น ล.ส. แล้วท่านก็ไปพูดขออะไรแต่งตั้งโยกย้ายอย่างนี้ ไม่ว่าจะท่านจะใช้ฐานะนาย ก หรือฐานะ ล.ส. หรือไม่ ข้าราชการประจำก็เสียขวัญแล้วครับ คนที่เป็น Candidate ก็ห่วงครับ เพราะฉะนั้นผมว่า มาตรา ๑๑๑ ไม่จำเป็นต้องมีคำว่า ต้องไม่ใช้สถานะตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่เข้าไปก้าวกายแทรกแซงการบรรจุแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการประจำ คืออย่าไปยุ่งกับเขาใช่ไหมครับ ถ้าอย่างนี้พอได้ไหมครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๑๐/๑

ที่นี้ไปประเด็นที่ ๒ ผมเสนอไปเรื่อย ๆ ก่อนแล้วนะครับ ในเรื่องรัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๔๐ มีมาตรา ๖๓ เขียนไว้ค่อนข้างจะดีอยู่แล้วในวรรคแรกนี้ ว่าผมควรจะใช้สิทธิเสรีภาพและ
รัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตาม
รัฐธรรมนูญนี้หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งไม่เป็นไปตามวิถีทางที่
บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ได้ ความจริงการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นการกระทำที่ไม่ถูก ผมคิดว่าเป็น
การได้มาซึ่งอำนาจการปกครองประเทศโดยไม่ใช่เป็นวิถีทางประชาธิปไตยอยู่แล้ว แล้วก็เพื่อความ
ชัดเจนนี้ะครับผมคิดว่าน่าที่จะเขียนแก้ไขเพิ่มเติมในวรรคสองนี้ะครับว่า ถ้าหากว่าการกระทำ
ตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรค
การเมือง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของพรรคการเมืองนั้น คือต้องให้พรรคการเมืองมาร่วมรับผิดชอบ
ช่วยดูแลด้วย แล้วผมก็ไปเสนอเพิ่มไปในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
ส.ส. ก็เพื่อให้มันรับกันนะครับซึ่งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฉบับปี ๒๕๔๑ มาตรา ๔๔ เป็นบทมาตราที่พูดเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียง
ผมเลยคิดว่าถ้าหากว่ามีการกระทำในลักษณะซื้อสิทธิขายเสียงอย่างนี้ มีการเสนอให้ สัญญาว่าจะ
ให้ อันนี้ปี ๒๕๔๑ เขาแก้ไขเพิ่มคำว่า เพื่อจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สินด้วย คือเขาแก้ปัญหากจากคดีที่
จังหวัดบุรีรัมย์มา จัดเตรียมก็เลยให้จัดเตรียมให้เป็นความผิดด้วยนะครับ ก็เพิ่มมาว่า จัดเตรียมเพื่อ
จะให้ทรัพย์สิน ก็เป็นความผิด

ที่นี้ผมก็เลยเสนอว่า ถ้าอย่างนั้นก็แก้ในวรรคสองเพิ่มไปว่า ถ้าการกระทำตามวรรค
หนึ่งเป็นการกระทำหรือก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมือง ให้ถือ
ว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่ง
อำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตาม
กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ข้อความอันนี้ไม่ได้คิดขึ้นใหม่ มันล่อมาจาก
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั่นเอง ใน
มาตรา ๑๐๑/๑ ซึ่งก็จะเขียนเป็นเรื่องการแจ้งความเท็จ เป็นการใส่ร้ายอะไรต่าง ๆ นี้ ก็จะเขียน
ลักษณะนี้เหมือนกันนะครับ ซึ่งการกระทำที่เข้าลักษณะอันนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๖๖ การกระทำลักษณะอันนี้เป็นเหตุให้ถูกยุบพรรคได้ ใน
มาตรา ๖๖ ซึ่งเป็นมาตราที่ใช้ยุบพรรค ที่ใช้กันอยู่ตอนนี้เนี่ยะครับ ของพรรคใหญ่เนี่ยะครับ ในมาตรา
๖๖ ของพระราชบัญญัติการเมือง ใน (๓) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ก็จะอยู่ใน
บทบัญญัติของมาตรา ๖๖ (๓) ด้วย ของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นเหตุให้นำไปสู่มาตรา ๖๗ ซึ่งอาจจะ
ถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองได้ ก็เลยคิดว่าแก้กลไกในทางกฎหมายนะครับ ในข้อ ๒ ข้อ ๓

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๑๐/๒

นอกจากนี้แล้วใน ข้อ ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง
ส.ส. ปี ๒๕๔๑ นี้ะครับ เขาบัญญัติเป็นความผิดเฉพาะเรียกทรัพย์สิน คือคนที่ได้รับเงินนี้ะครับ
ถ้าอยู่ ๆ คนเอามาให้มันไม่ผิดนะครับ ถ้าดูตามมาตรา ๖๓ คือผิดเฉพาะเรียกทรัพย์สิน ซึ่งอันนี้ผมได้
เสนอว่าน่าจะแก้ไขให้เหมือนกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา
๘๒ คือใน พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น นี้เขาบัญญัติ อันนี้เป็นกฎหมายหลังกว่าก็เลย
บัญญัติ ได้ค่อนข้างจะละเอียดกว่า คือห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน
ทรัพย์สินรับหรือยอมจะรับนี้ก็มีความผิดแล้ว คือถ้าหากเป็นเรื่อง ส.ส. ต้องเรียก หมายความว่า
คนที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงนี้จะต้องบอกเอาเงินมาอะไรอย่างนี้ถึงจะผิด แต่ พ.ร.บ. การเลือกตั้ง
สมาชิกสภาท้องถิ่นเรียก รับ หรือยอมจะรับก็จะเป็นความผิดนะครับ แล้วก็ใน พ.ร.บ. การเลือกตั้ง
สมาชิกสภาท้องถิ่นในวรรคสองเขาเปิดช่องทางไว้ว่า ถ้าผู้ที่ฝ่าฝืนได้มาแจ้งการกระทำต่อ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายก่อนหรือในวันเลือกตั้ง ผู้
นั้นไม่ต้องรับโทษ ก็เปิดล็อกให้อยู่คนที่ได้รับเงิน ก็จะมีบทยกเว้นโทษให้ ถ้าหากว่าได้รับมาแล้ว
และมาบอกทางเจ้าหน้าที่

ในข้อ ๕ คือว่าในเรื่องของพรรคการเมือง อันนี้ก็อาจจะคล้าย ๆ กับที่ท่านอาจารย์
เกริกเกียรติเคยพูดไว้ คือให้พรรคการเมืองจัดทำประกาศรายชื่อผู้บริจาค ในรายที่มีการบริจาคตั้งแต่
๒,๐๐๐ ขึ้นไป คือประกาศให้คนรู้เลยว่าใครบริจาคบ้าง แล้วกำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลบริจาค
ให้พรรคการเมืองได้ไม่เกิน ๒ ล้านบาทต่อปี อันนี้เป็นจากการสัมมนาจากคณะทำงานที่สำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอมา

ในข้อ ๖ ก็คือว่าในการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง น่าจะให้เฉพาะพรรคที่มี
สมาชิกได้รับการเลือกตั้ง เพราะเวลานี้มีพรรคการเมืองหลายแห่งไม่มีสมาชิกเลย แต่ว่าได้รับ
เงินอุดหนุนเป็นล้าน ๆ บาท อันนี้ก็ข้อเสนอก็คณะทำงานเขาเสนอมาเหมือนกัน ก็เลยเสนอ
ที่ประชุมเพื่อพิจารณา หรือให้ฝ่ายเลขานุการเราช่วยดูอีกทีหนึ่งครับ

รองศาสตราจารย์ รุจิรา เตชางกูร : ขอเสริมนิดหนึ่ง จัดตั้งพรรค ๑๕ คน ก็น้อย
เกินไป

ประธาน : ผมคิดว่ามีหลายประเด็นรวมอยู่ เราลองเน้นประเด็นที่จะเอามาอยู่ใน
รัฐธรรมนูญก่อน แล้วส่วนประเด็นอื่นเราเอาไว้ถกกันตอนที่เรากำลังทำร่างกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญนะครับ เอาประเด็นที่เขียนในรัฐธรรมนูญ ก็คือท่านอาจารย์เสนอให้มาอยู่ในมาตรา ๖๓

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันแรก คือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ อันนี้น่าจะอยู่
ก่อนมาตรา ๗๗ ในเรื่องการพัฒนาการเมืองนี้ครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จดหมาย ๑๐/๓

ประธาน : ประเด็นนั้นคงไม่มีปัญหาอะไร ไม่นำไปสู่ความจริงจังอะไรนะครับ
มาตรา ๗๗ ก็เอาเขียนอย่างนั้นไม่น่าจะ ผมขอเอาประเด็นใหญ่ที่จะมีปัญหาไปยุบพรรคอะไรใช้ใหม่
ครับเป็นหลักการกระทำอะไรใช้ใหม่ครับ มาตรา ๖๓ นี้ ผมกำลังจะนึกว่าอย่าเพิ่งเอาเข้าเนื่อก่อนเลย
ว่าหลักการอย่างนี้ เป็นหลักการที่ดีใหม่ แล้วถ้าตีนี้เราเขียนแค่นี้มันยังไม่ชัด ท่านอาจารย์ประพันธ์
ท่านตีความมาว่า มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง รวมถึงเรื่องข้อสิทธิข้ายเสียด้วยแล้ว เราเขียนให้ชัดลงไป
อย่างนั้นได้ไหม อย่างที่ท่านอาจารย์ประพันธ์ตีความได้ใหม่ครับว่า ทั้งการข้อสิทธิข้ายเสีย และการ
ทุจริตเอา ๒ อย่างนะครับ คือพวกทุจริตก็พวกหนึ่ง พวกข้อสิทธิข้ายเสียใช้ใหม่ครับ อย่างนี้เราเขียน
ให้ชัดว่าเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการกระทำเพื่อให้ได้มา
ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้
ให้รวมถึงอย่างนี้ด้วย เชิญท่านคมสันครับ

นายคมสัน โภธิคง : ประเด็นนี้ ก็คือต้องกลับไปดูมาตรา ๖๖ ของ พ.ร.บ.
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งมีอยู่ ๓ - ๔ วงเล็บ (๑) ก็คือเรื่องของเดินตาม
มาตรา ๖๓ คือล้มล้างการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

อีกประเด็นหนึ่ง ก็คือกระทำการอันเป็นการปฏิบัติต่อระบอบการปกครอง แต่ว่า
ไม่ใช่ของการล้มล้างนะครับ ซึ่งยกประเด็นเอาของจริงก็ได้ครับ ประเด็นที่มีปัญหาอยู่ ก็คือเรื่อง
ประเด็นของการยุบพรรคที่กำลังเสนอศาลรัฐธรรมนูญอยู่ตอนนี้ มีการตีความซึ่งผมอาจจะเคยพูดใน
ที่อื่นหลายที่ว่า ผมว่าประเด็นที่ กกด. ชุดเก่าได้ส่งไปนี้ เป็นการส่งไปในลักษณะที่ไม่ตรงกับฐานของ
มาตรา ๖๖ เรื่องของการที่ไปจ้างพรรคเล็กให้ลงสมัคร กับจ้างพรรคเล็กไม่ให้ลงสมัครนี้ครับ กกด.
ชุดที่แล้วไปตีความกรณีของการจ้างพรรคเล็กให้ลงสมัครเป็นเรื่องของ (๑) นะครับ ให้ได้มาซึ่งการ
อำนาจด้วยวิธีการที่ไม่ใช่เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยนะครับ แต่ไปตีอีกพรรคหนึ่ง (๒) ซึ่งการ
กระทำ คือจ้างลงสมัคร กับจ้างไม่ให้ลงสมัคร ผมว่าควรจะเป็นลักษณะเดียวกัน แต่ว่าไปตีความ
กลายเป็นคนละฐานนะครับ เพราะฉะนั้นของมาตรา ๖๖ ใน พ.ร.บ. พรรคการเมือง มันก็เป็นประเด็น
ที่มีปัญหาอยู่แล้วครับท่านประธาน ในเรื่องของการที่จะมาชี้ในเรื่องการกระทำของพรรคการเมือง

ทีนี้ในประเด็นที่ ขออนุญาตท่านประพันธ์ ที่ท่านได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมว่า ถ้ากระทำ
การตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำสนับสนุนเห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมืองให้เป็นของพรรค
ด้วยนี่จะเห็นได้ว่าทั้ง ๒ กรณีหัวหน้าพรรคไม่ให้ทำอะไรเลย อยู่เฉย ๆ หมดเลย แต่เป็นเรื่องของผู้มี
ตำแหน่งภายในพรรคการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องของนะครับ เพราะฉะนั้นการที่จะขยายเพียงแค่หัวหน้า
พรรคการเมืองผมคิดว่าอาจจะต้องรวมไปถึงเรื่องประเด็นของกรรมการบริหารพรรค หรือผู้มีตำแหน่ง
หน้าที่ภายในพรรคการเมืองด้วยหรือเปล่า เพราะว่าประเด็นตรงนั้นจะเห็นได้ว่าตัวหัวหน้าพรรคเขา
อยู่ลอย ๆ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๑๐/๔

เขาทำเฉยไม่รู้เรื่องหรือครับ ทำตัวเหมือนกับไม่รู้อะไรเกิดขึ้น หรือมีอะไรเกิดขึ้นมาในเรื่องของการไปจ้างนะครับ แต่ตัวดำเนินการเป็นเรื่องของกรรมการหมด จะเห็นได้ว่ากรณีของการไปจ้างพรรคให้ลงสมัครในกรณีของพรรคไทยรักไทย จะเห็นได้ว่า กต. ชุดที่แล้วไม่ได้ชี้มูลของการกระทำของคนที่เกี่ยวข้อง ๒ คน ซึ่งเป็นกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการจ้างนี่นะครับ แต่กลับไปชี้เลยว่าพรรคผิด ซึ่งตรงนี้ก็ปัญหาในแง่ของการใช้อำนาจตามกฎหมายพรรคการเมืองอยู่ ที่นำเสนอโดยการยุบพรรคที่เกิดขึ้นว่า ในเมื่อยังไม่ได้ชี้ตัวบุคคล และตัวพรรคผิดได้อย่างไร เพราะพรรคเป็นนิติบุคคลในการดำเนินการต้องกระทำการผ่านตัวแทน หรือผู้แทนของพรรค ถ้าผู้แทนของพรรคยังไม่ถูกชี้ว่ากระทำความผิด และตัวพรรคจะผิดได้อย่างไร อันนี้คือตัวประเด็นปัญหาที่มีอยู่

ผมคิดว่าประเด็นของการเพิ่ม กรณีเพิ่มพรรคสอง ที่ท่านประพันธ์ได้ขอเสนอ ผมไม่ใช่ไม่เห็นด้วย แต่ผมว่ามันควรจะต่อขยายไปถึงตัวผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ภายในพรรคการเมืองด้วยหรือเปล่าครับ แล้วก็กรณีของการห้ามพรรคลงสมัคร หรือไม่ลงสมัคร ใครจ้างนี่นะครับ ผมว่าไม่ใช่กรณีมาตรา ๖๓ แต่เป็นเรื่องของการปฏิบัติต่อกัน แต่ว่าเป็นประเด็นที่เดียวกันได้เยอะ เพราะว่ามาตรา ๖๓ตอนที่เขาร่างตอนขึ้น ปี ๒๕๔๐ เขาพูดถึงเรื่อง พูดง่าย ๆ พูดถึงการรัฐประหารเป็นหลัก ในมาตรา ๖๓พูดถึงรัฐประหาร แต่ไม่ได้พูดถึงเรื่องของพรรคในลักษณะของการลงสมัครรับเลือกตั้งเลยนะครับ ก็ฝากเป็นประเด็นและนำเสนอเพิ่มเติมครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขอขอบคุณท่านอาจารย์มากครับ ในมาตรา ๖๓ ประโยคแรกเป็นเรื่องการล้มล้างนี่นะครับ อันนี้อาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับรัฐประหาร หรืออย่างที่เยอรมันนี้ เยอรมันมียุบพรรคคอมมิวนิสต์ เพราะว่าอันนั้นเข้ามาประกาศตรง ๆ เลยว่าเขาไม่เห็นแนวทางอันนี้ อันนั้นโดนยุบพรรคไป ที่ผมได้ทราบนี่นะครับ ส่วนประโยคต่อมา เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ อันนี้ความหมายค่อนข้างกว้าง ซึ่งที่ผ่านมาก็มีคนพูด ก่อนที่ผมพูดมีคนพูดมาแล้วนะครับ เป็นนักการเมืองระดับใหญ่ ก็พูดบอกว่าการซื้อสิทธิขายเสียงเอาเงินซื้อกันมากมายมหาศาล อันนี้ได้อำนาจมาคุณว่าเป็นไปตามนี้ไหมนะครับอันนี้มีการพูดผ่านสื่อด้วยถ้าเราไปค้นหนังสือพิมพ์สมัยเก่า ๆ อันนี้ผมถึงคิดว่าเมื่อการซื้อสิทธิขายเสียงมันเป็นเรื่องสำคัญของประเทศนี่นะครับ มันควรจะต่อหาไกลไปไหน ผมก็พยายามคิดดูนะครับว่ามันจะหาไกลไปไหน ฉะนั้นในวรรคสองที่เพิ่มมา ก็เพิ่มมาว่าให้พรรคการเมืองมาช่วยด้วย เพราะคุณทำเอาเงินไปซื้อกันอย่างนี้ไม่ได้ และตอนแรกว่าจะเขียนอยู่ในรัฐธรรมนูญทั้งหมด เพราะกลัวว่ามันจะยาวไป ผมก็เลยไปแก้เพิ่มไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งในข้อ ๓คือให้รายละเอียดมันไปอยู่ในกฎหมายลูก ก็เลยแยกเป็น ๒ ส่วนนะครับ แล้วที่เสนอไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องยุบพรรค เรื่องจ้างพรรคเล็กระไรทั้งหลายเหล่านี้ครับ เพราะอันนี้ไม่เกี่ยวกับคนละ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๐/๕

ประเด็น อันนี้มันจุดเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงจะทำอย่างไร

ซึ่งที่ผมไปเขียนในข้อ ๓ เพิ่มนี่นะครับ ให้ไปอยู่ในกฎหมายลูกนี่นะครับ ที่บอกว่าให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการอันเป็นความมั่นคงของรัฐนี้ อันนี้อยู่ในมาตรา ๑๐๑/๑ ซึ่งมันเป็นกฎหมายที่มีอยู่แล้วในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. มาตรา ๑๐๑/๑ ซึ่งเป็นกรณีซึ่งแกลังให้ผู้สมัครถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนี่นะครับ ในวรรคสุดท้ายเขาก็บัญญัติเอาไว้เหมือนกันนะครับ ว่าถ้าการกระทำตามวรรคสอง หรือวรรคสามเป็นการกระทำ หรือก่อให้เกิดอันกระทำ สนับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจของหัวหน้าพรรคการเมืองให้ถือว่า พรรคการเมืองนั้นกระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง อันนี้ก็ลอกจากมาตรา ๑๐๑/๑ มา แต่ก็เพิ่มคำว่า การกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเข้าไปด้วย ฟวงเข้าไปด้วยครับ

ประธาน : ท่านอาจารย์ครับ ถ้าเราทำให้ชัดอย่างที่ท่านอาจารย์ต้องการโดยไม่ต้องตีความนี่นะครับ ผมก็คิดว่าเราเติมวรรคหนึ่งต่อไป ตอนนี้มี ๒ กรณี เราเติมเป็นกรณีที่ ๓ ว่าหรือเพื่อให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งมิได้ คือจะอ่านความว่า

กรณีที่ ๑ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ กรณีที่ ๑ แล้วนะครับ

กรณีที่ ๒ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กรณีที่ ๒ แล้วนะครับ หรือ

กรณีที่ ๓ เพื่อให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งมิได้ ก็ชัด ๓ เรื่อง -----

หรือเพื่อให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งมิได้ ก็ขัด ๓ เรื่อง เป็นเรื่องที่ ๖๓ พรรคหนึ่งว่า แล้วก็พรรคสองเราก็ไปเขียนขยายความว่า การกระทำตามพรรคหนึ่ง เป็นการกระทำของกรรมการบริหารพรรคการเมือง อันนี้ ๑ แล้วนะครับ ไม่ใช่เอาเฉพาะหัวหน้านะ เอากรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือถ้าการกระทำของคนอื่นเป็นการกระทำของกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเป็นการก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สนับสนุน รู้เห็นเป็นใจ โดยกรรมการบริหารพรรคการเมือง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของพรรคการเมืองนั้น ท่านธนาวัฒน์ว่าอย่างไรครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ด้วยความเคารพท่านประพันธ์ คือมาตอนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรองรับหลักการของรัฐธรรมนูญ เรื่องของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนะครับ กับกรณีการได้มาซึ่งอำนาจปกครองประเทศ ก็คือต้องได้มาจากประชาชน มันไม่ได้พูดถึงว่าการเลือกตั้งหรืออะไรทำนองนั้นนะครับ ซึ่งเขียนเป็นหลักการสำคัญว่า ๑. จะไปล้มล้างระบบนี้ไม่ได้ ๒. คือจะเอาอำนาจการปกครองของประเทศมาโดยวิธีอื่นซึ่งไม่ได้มาจากประชาชนไม่ได้ ก็คือจะไปปฏิบัติหรือจะไปทำอะไรเกิดขึ้นมาโดยวิธีทางนี้ไม่ได้นะครับ แต่กรณีนี้มันเป็นกรณีส่วนย่อยที่เพิ่มเข้ามา คือเรื่องของการเลือกตั้งต้องให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ถ้าไปทำอะไรเกิดขึ้นแล้ว ให้สันนิษฐานว่าพรรคการเมืองร่วมรู้เห็นเป็นใจด้วยท่านนั่นเอง เพราะฉะนั้นถ้ามาเพิ่มตรงนี้ ๑. ผมให้ข้อสังเกตว่ามันผิดฝาผิดตัวไปที่จะมาลง ๒. ก็คือสิ่งที่ท่านประพันธ์จะเพิ่มนี้มันเป็นรายละเอียดนะครับ เป็นรายละเอียดของการเลือกตั้งว่าการเลือกตั้งมันควรได้มาโดยสุจริต การซื้อสิทธิขายเสียงนี้มันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต ฉะนั้นเราก็จะมาเพิ่มว่าเป็นบทสันนิษฐานว่าให้พรรคการเมืองต้องร่วมรับผิดชอบ แต่ปัญหาคือถ้าอยากจะมีอยู่ มันอาจจะต้องไปเขียนในกรอบหลักการที่กฎหมายบอกว่า การเลือกตั้ง ส.ส. ส.ว. นี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติหรืออะไรทำนองนั้น และก็วางกรอบว่า การเลือกตั้งต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และในกรณีที่การกระทำดังกล่าวนี้ ให้ถือว่าพรรคการเมืองมีส่วนร่วมรู้เห็นอะไรทำนองนั้น

ประธาน : เราอย่าเพิ่งไปที่เทคนิคร่างกฎหมายได้ไหมครับ เอาความเห็นประเด็นนี้เห็นตรงกันไหมครับว่า การทุจริตในการเลือกตั้งก็ดี ไม่ว่าจะในลักษณะไหน หรือการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ๒ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ คือรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ไม่จับประเด็นนี้เลย โยนไปให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ว่าด้วยการเลือกตั้ง ซึ่งไม่ได้แสดงเจตนาที่ชัดเจนอย่างที่คณะของเราทำมาในคณะกรรมการชุดใหญ่ แล้วเรื่องนี้เป็นเรื่องมะเร็งของระบบของเรา และผมก็เห็นด้วยกับท่านประพันธ์ว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่กระทบถึงระบอบการปกครองของเรา เป็นเรื่องใหญ่พอ ๆ กับปฏิวัติเลย เพราะว่ามันเป็นเหตุให้ปฏิวัติได้เหมือนกัน ท่านครับ ถ้าเราจะเขียนใส่ไว้ใน ๖๓ พรรคหนึ่ง ให้รวมใหญ่ แล้วเรื่องนี้เป็นเรื่องมะเร็งของระบบของเรา และผมก็เห็นด้วยกับท่านประพันธ์

ว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่กระทบถึงระบอบการปกครองของเรา เป็นเรื่องใหญ่พอ ๆ กับปฏิวัติเลย เพราะว่า มันเป็นเหตุให้ปฏิวัติได้เหมือนกัน ท่านครับ ถ้าเราจะเขียนใส่ไว้ใน ๖๓ วรรคหนึ่ง ให้รวมถึงเรื่องนี้ด้วย คือคิดก่อนว่าได้ใช่ไหมครับ โดยหลักการ แต่ว่าที่อยู่จริงของมันจะไปอยู่ตรงไหนในรัฐธรรมนูญนี้ จะไปอยู่ที่ไหนให้ท่านอาจารย์สมคิดท่านไปว่า แต่เราเสนอเข้าไปตรงนี้ก่อน แต่อย่าโยนไปที่กฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญเสียทีเดียว

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : คือโอเคียของท่านประธานนะถูกต้องแล้ว แต่ว่า ไม่น่าจะใส่ในมาตรา ๖๓ ที่ท่านธนาวัฒน์พูดถูกต้อง เพราะว่าอย่างที่คุณอุทัยบอก ทุกมาตราเขาให้ คำตอบได้ และสมัย สสร. ชุดที่แล้ว เวลาเขาไปสัมภาษณ์ เคยถามว่ามาตรา ๖๓ มีเจตนาอย่างไร และ อาจารย์ท่านหนึ่งตอบ ท่านก็บอกว่าเพื่อป้องกันการยึดอำนาจรัฐอันที่ ๑ และอันที่ ๒ ป้องกันพรรคที่เป็นซ้ายจัดขวาจัดคะ เขาตอบแบบนั้น

ประธาน : อันนั้นก็เจตนาธรรมณ์ของ สสร. ชุดที่แล้ว แต่ สสร. ชุดเราเราจะเพิ่ม หลักการนี้เป็นหลักการที่ ๓ ลงไปในมาตรา ๖๓ ก็ไม่ผิด แล้ว ๖๓ นี้ก็เป็นหมวดที่มันก็อยู่ผิดตำแหน่ง อยู่แล้ว เพราะมันไปอยู่ในหมวดสิทธิเสรีภาพของประชาชนชาวไทย ซึ่งการกระทำอย่างนี้มันไม่ใช่ สิทธิเสรีภาพอยู่แล้ว คือถ้าว่าจะผิดก็ต้องย้าย ๖๓ ทั้งกระบิไปไว้ตรงที่ถูก

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับที่ ท่านประธานเสนอแนะ ผมคิดว่าในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ เราอยากให้เห็นในสิ่งที่มันควรจะเป็น มันได้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ อันนี้มันเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แล้วเราก็ได้บทเรียนจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ที่นี้ในปี ๒๕๔๐ ผมก็มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย แต่ไม่ได้เป็นกรรมาธิการยกร่างฯ ผมคิดว่าในปี ๒๕๔๐ มันยังมีบรรยากาศของการเมืองในขณะนั้นที่มันซึ่มอยู่ และก็มีส่วนของ สสร. เข้ามา จาก ๗๖ จังหวัด อะไรต่าง ๆ พวกนี้ เพราะฉะนั้นนักวิชาการคือส่วนที่นักวิชาการมันมีไม่มาก เพราะฉะนั้นตอนที่ลงคะแนนในเรื่องสำคัญ ๆ เรามักจะแพ้ครับ อย่างเช่นเรื่อง ส.ว. นี้ อันนี้ท่าน อาจารย์สมคิดคงรู้ดี ในการเป็น สสร. ครั้งนี้ ที่ว่ามันอาจจะต่างกับปี ๒๕๔๐ แต่ในการทำงานเท่า ที่มาจนถึงวันนี้ ผมคิดว่าเรามีอิสระในการทำงาน เพราะฉะนั้นมันก็เป็นโอกาสอันดีที่ สสร. จะฝาก ผลงานไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือจะผ่านไม่ผ่านนี่ผมคิดว่ามันคนละเรื่อง แต่ว่าเขาบอกว่าเมื่อคุณมี โอกาสในการร่างรัฐธรรมนูญ แล้วทำไมคุณไม่ทำ ทำไมคุณไม่คิด ประเด็นในสิ่งที่เป็นเรื่องที่เป็น และเป็นเรื่องควรจะมีนี่ผมเห็นว่ามันควรจะต้องใส่ไป เพราะถ้าใส่ไปแล้วมันจะไปบังคับว่า กฎหมาย ลูกที่มันจะออกมา มันจะเบี่ยงเบนออกจากหลักการนี้ได้ เพราะว่าในการออกกฎหมายลูก ยกเว้น กฎหมาย ๓ ฉบับ ที่ให้กรรมาธิการยกร่างเราเป็นคนร่าง กฎหมายลูกอื่น ๆ นี่มันก็ไปตกเป็นหน้าที่ ของ ส.ส. นะครับ แล้วมันก็ไม่เกิด หรือเกิดก็ไม่ได้เป็นไปตามเจตนาธรรมณ์ที่เราคิดไว้ เพราะฉะนั้นผม เห็นด้วยกับท่านประธานครับ

ประธาน : ท่านอาจารย์คมสันครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ท่านประธานครับ ผมค่อนข้างเห็นด้วยว่า จะมีหลักการนั้นไว้ แต่ว่าจะอยู่ที่อื่นที่ไหนนั่นว่ากันอีกครั้งหนึ่ง เพราะว่า ๖๓ อาจจะไม่ใช่ตรงกับเรื่องของมันเสียทีเดียว ไม่อย่างนั้นจะสับสนกับหลายเรื่อง หลักการจะปนกันครับ ที่นี้ประเด็นของเรื่องการทำให้การเลือกตั้ง สุจริตและเที่ยงธรรมผมคิดว่ามีหลายประเด็นที่ต้องพิจารณาให้ดีนะครับ นอกเหนือจากเรื่องของการซื้อเสียง เรื่องหลายเรื่องที่ยังเป็นจุดอ่อนในระบบของการเลือกตั้งและระบบการตรวจสอบก็มีอีกเยอะ ยกตัวอย่างเช่นเรื่องของกระบวนการในการหาเสียงนะครับ การหาเสียงไม่ใช่ว่าไม่ดีนะครับ เวลาพูดหาเสียงแล้วมักจะพูดคำว่ามันไม่ค่อยดี แต่ความจริงกระบวนการหาเสียงเป็นเรื่องวิธีกติในระบบพรรคการเมือง ระบบประชาธิปไตย ที่ต้องมีเรื่องของการหาเสียง ที่นี้เรื่องของการหาเสียงปัจจุบันนี้ รัฐให้การสนับสนุนในเรื่องของการหาเสียงค่อนข้างน้อย และก็ปล่อยให้ผู้สมัครไปว่ากันค่อนข้างเยอะ โปสเตอร์ก็ดี คัทเอ้าท์ก็ดี เราปล่อยให้สะเปะสะปะมาก และก็กลายเป็นเรื่องที่สุดท้าย กกต. ก็ตรวจสอบ ไม่ได้ว่าใช้เงินนั้นไปดำเนินการหาเสียงจริงหรือเปล่า เพราะว่ากระบวนการที่จะไปตรวจตรงนี้มัน ไม่ใช่ง่ายนะครับ เพราะว่าพิมพ์โปสเตอร์ ๑ ชุดที่ผู้สมัครพิมพ์นี้ครับ เขาบอกว่าพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ ใบ แต่ความจริงมันอาจจะพิมพ์เป็น ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ ก็ได้ และเขาก็จะปะกันหลายรอบนะครับ ๑. ก็คือเมื่อก่อนที่จะได้หมายเลขก็จะปะรอบหนึ่ง โดยไม่มีหมายเลข มีหน้าให้รู้ มีชื่ออย่างนี้ มีผลงานอย่างนี้ พอได้หมายเลขก็ไปเติมหมายเลขเข้าไปเป็นรอบที่ ๒ รอบที่ ๒ ก็จะปิดยาวหน่อยตรงนี้ก็ค่อยทยอยขึ้นคัทเอ้าท์ขึ้นอะไรต่ออะไร ป้ายนะครับ และพอใกล้การเลือกตั้งก็จะยิงโปสเตอร์มาอีก ๒ ชุด ชุดหนึ่งจะเป็นชุดที่ก่อนสัก ๗ วัน อีกชุดหนึ่งเป็นชุดที่แจกกันช่วงก่อนการเลือกตั้งสัก ๒-๓ วัน ก็จะมีการยิงกันอย่างนี้เป็นโปสเตอร์ออกมาเป็นชุด ๆ ซึ่งโปสเตอร์ชุดหลังก็อาจจะแถมไปด้วย ธนบัตรหรือเปล่า ที่จะไปติดที่ต่าง ๆ นี่ก็เป็นประเด็นปัญหา ผมคิดว่าประเด็นตรงนี้เรื่องของการหาเสียงนะครับ เรื่องของรัฐให้การสนับสนุนในการหาเสียงหรือดำเนินการหาเสียงให้กับผู้สมัครนี้ ผมคิดว่าเป็นประเด็นสำคัญที่มันจะไปลดในเรื่องของการซื้อสิทธิขายเสียงของผู้สมัครไปได้พอสมควรในระดับหนึ่ง คือสามารถที่จะบอกได้ว่า โปสเตอร์ที่มาติดนี่นะครับ ถ้ารัฐเป็นคนจัดทำให้หน้าตาเหมือนกันมาตรฐานเท่ากัน คัทเอ้าท์ติดเหมือนกันนี่นะครับ ผมคิดว่าประเด็นนี้มันไม่มีการได้กัน หรือว่าใครได้เปรียบเสียเปรียบ คนที่มีชื่อเสียงดี คนทำกิจกรรมมาดี ก็น่าที่จะได้นะครับ และข้อสำคัญก็คือว่า การตรวจสอบก็สามารถตรวจสอบได้ง่าย ในแง่ของ กกต. เองก็สามารถตรวจสอบโปสเตอร์เหล่านี้ได้ ที่ผ่านมามีขออนุญาตยกตัวอย่างสมัยที่อยู่ กกต. ตอนเลือกตั้ง ส.ว. นี้ ไปกำหนดจำนวนโปสเตอร์ไว้ ไปกำหนดขนาดไว้ สุดท้ายตรวจอะไรแทบไม่ได้เลยครับ ไปนับจำนวนจริง ๆ ก็นับไม่ได้ว่ามันติดตามันจริงหรือเปล่า ประเด็นก็คือว่าถ้าจะแก้เรื่องซื้อสิทธิขายเสียงที่พูดนี้ นะครับ รัฐต้องทำอะไรอีกหลายอย่าง เช่น เรื่องของการหาเสียง รัฐต้องเข้าไปสนับสนุนหรือ

ดำเนินการในเรื่องหาเสียงเหมือนในต่างประเทศให้ จะไปลดเรื่องของตรงนี้ลง อันนี้คิดว่าเป็นประเด็น
ที่ควรจะต้องเข้ามาอยู่ในประเด็นที่ท่านประพันธ์อาจจะต้องการในประเด็นเหล่านี้จะรับเข้ามาเสริม

นายสมชัย ฤชุพันธ์ : ผมเห็นด้วยนะครับที่ท่านอาจารย์ประพันธ์เสนอ ผมคิดว่า
ประเด็นหลักอยู่ที่เราต้องชี้ให้ชัดว่า การซื้อสิทธิขายเสียงนี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่พึงปรารถนา และ
ไม่ควรให้เกิดขึ้น แต่ไม่ใช่ไฟท์ที่ว่ายุบพรรคไม่ยุบพรรคนะครับ การซื้อสิทธิขายเสียงที่มันเกิด เกิด
โดยบุคคลก็ได้ ไม่ต้องเกิดโดยพรรค ที่เกิดโดยพรรคก็มี เพราะฉะนั้นในรัฐธรรมนูญนี้ผมคิดว่าควร
จะต้องเขียนให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญว่า จะต้องมีห้ามการซื้อสิทธิขายเสียง ถ้ามีเกิดขึ้น ต้องถือเป็น
ความผิด และต้องให้รัฐดำเนินมาตรการอะไรที่จะเป็นการเอื้อต่อการเลือกตั้งได้ และโดยลดการซื้อ
สิทธิขายเสียง มาตรการนั้น ๆ ซึ่งท่านอาจารย์ประพันธ์ได้เสนอมาผมคิดว่ามีประโยชน์มาก สิ่ง
เหล่านั้นถ้าเขียนไว้ในบทที่ถูกต้องที่เหมาะสม ก็จะเป็นความชัดเจน เป็นการชี้แนะ และเป็นการกำกับ
ให้มีการออกกฎหมายลูกที่เป็นธรรมต่อไปครับ

ประธาน : เรื่องเลือกตั้งนี้มีกระแสพระราชดำรัสว่า ต้องบริสุทธิ์ยุติธรรม เคยมีอย่าง
นี้ เราอาจจะเอาตรงนั้นมาเป็นตัวต้นขบวนก่อนว่า ในหมวดรัฐสภาซึ่งมีบททั่วไป มาตราแรกหรือ
มาตราสุดท้ายของบททั่วไปนี้ ซึ่งมันใช้กับการเลือกวุฒิสภาและ ส.ส. ทั้งหมด เอาละ การจัดการเลือกตั้ง
จะต้องทำให้บริสุทธิ์ยุติธรรม และก็เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชน รวมทั้งพรรค
การเมือง รวมทั้งอะไรอย่างนั้นะครับ ต้องทำ แล้วต่อมาเราก็จะต้องบอกว่า การทุจริตในการเลือกตั้ง
ต้อง ๒ อย่างนะครับ ทั้งทุจริตและการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะกระทำโดยวิธีการใด ๆ
ถือว่าเป็นการทำลายระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
แล้วเราก็ถึงจะมาต่อด้วยว่า คนที่ทำนี้ใครก็ได้ทำ คือกฎหมายลูกก็จะไปออกเอาผิด ถ้ากระทำโดย
กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือได้รับการสนับสนุนส่งเสริม หรือรู้เห็นเป็นใจของกรรมการบริหาร
พรรคการเมือง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของพรรคการเมืองนั้น -----

คณะกรรมการการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๒/๑

อันนี้จำเป็น มันจะได้ผลสำเร็จ ถ้าพรรคการเมืองไม่ปล่อยปละละเลย อย่าพูดถึงสนับสนุนนะ แค่ไม่ปล่อยปละละเลย ไม่มีทางที่จะซื้อสิทธิขายเสียงหรือทุจริตกันได้เยอะ ไม่มีคนอื่นมันจะไปทุจริตทำไม แล้วพรรคการเมืองเขาต้องรับผิดชอบ คนเป็นกรรมการผู้บริหารพรรคเขาจะต้องไปดูว่าลูกข่าย ลูกทีมของเขาเอ็งอย่าไปทำนะ ไม่ใช่ให้เอ็งไปทำ อย่าให้เขาจับได้ ไม่ใช่อย่างนั้น เอ็งต้องอย่าทำนะ เพราะถ้าเอ็งทำเดือดร้อนนะ เดือดร้อนตัวข้า และเดือดร้อนพรรคเลย อาจจะไปสู่เป็นเหตุยุบพรรค แต่ว่าไม่ต้องมาเขียนรวมกับมาตรา ๖๓ เพราะมาตรา ๖๓ มันเป็นหมันนะอาจารย์ นี่เพิ่งปฏิบัติไปหยก ๆ มาตรา ๖๓ มีน้ำยาอะไร มีน้ำยาในการเขียนขัดขวางการปฏิวัติรัฐประหาร ไม่มีทางหรอก แต่ว่าของเราแยกออกมาอีกทางและให้มีกระบวนการที่บังคับได้ คือผมมองการแก้ปัญหาซื้อสิทธิขายเสียงง่ายกว่าที่คนอื่นมอง คือคนเพียง ๒๐ - ๓๐ คนที่คุมพรรคการเมืองอยู่บอกว่า ต่อไปนี้ไม่ต้องมีการซื้อสิทธิขายเสียงทุกคนก็สบาย ไม่ต้องจ่ายเงิน ไม่รู้จะทำอย่างไร ปล่อยปละละเลยอย่างไร เมื่อก็หนทางที่ท่านรู้จัก

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : คือพยายามหาที่ลงนะคะ มาตรา ๖๙ เป็นย่อหน้า ๒ ได้ใหม่ เรื่องเกี่ยวกับการป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียง เป็นการสร้างจิตสาธารณะ สร้างจิตสำนึกเลยว่าคนไทยทุกคนได้ใหม่คะ แต่ว่า Wording เป็นย่อหน้า ๒ ของมาตรา ๖๙ จะได้ใหม่ พยายามหาที่ลงคะ

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ท่านประธานครับ ตอบว่าอนุกรรมการคุยเนื้อเนื้อนี้ผมเห็นด้วยทั้งหมดเลยนะครับ แต่ว่าเรื่องที่อยู่ตรงไหนให้ท่านไปดู เดี่ยวไปดูอีกทีก็ได้ อาจจะอยู่มาตรา ๖๓ อยู่มาตรา ๖๙ หรือใกล้ ๆ เรื่องพรรคการเมืองอะไรต่าง ๆ ก็ได้

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ท่านประธานครับ ที่ท่านประธานพูดเมื่อกี้ไม่ทราบว่ามันเทปไว้ทั้งหมดหรือเปล่า แต่ผมคิดว่าเป็นอารมณ์ทบทวนในหมวดนี้เป็นอย่างนี้ คือถ้าอ่านตรงนี้มันชัดเจน แล้วหลังจากนั้นเราก็ลงไปตามนั้นเลย ลงไปลึก ๆ เลย ผมเห็นด้วยว่าท่านจัดการกับบรรดาผู้บริหารพรรค หัวหน้าพรรคได้ อันนี้ป้องกันได้

ประธาน : แล้วกฎหมายลูกก็จะไปลงรายละเอียดเป็นอาญา เป็นแพ่ง เป็นปกครองอะไรของท่านไปเถอะ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ขออนุญาต ตรงนี้อีกทีหนึ่ง คือในรัฐธรรมนูญอาจจะใส่สาระสำคัญต่าง ๆ ที่ควรจะปรากฏแล้วให้กฎหมายลูกรับไปร่าง อาจารย์ประพันธ์ก็รับไปต่อและก็อย่างนี้ กฎหมายเล็กลงตั้งกับรัฐธรรมนูญมันจะตอบรับกัน แล้วคราวนี้คือการซื้อสิทธิขายเสียง การที่จะไปไล่จากคนขายเสียง ซึ่งอาจารย์สดศรีเสนอแล้วผมก็เห็นด้วยในที่ประชุม ผมว่าถ้าทำอย่างท่านประธานได้ตรงนั้นก็ไม่มีปัญหาจำเป็น ตรงนี้เอาให้มันชัดเจน ต่อไปนี้

คณะอนุกรรมการยกเว้นรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๒/๒

บรรดาหัวหน้าพรรค กรรมการพรรค ผู้บริหารพรรคจะต้องรับผิดชอบตรงนี้ แล้วถ้าอย่างไรก็ยุบพรรค
ไปเลย

ประธาน : มันต้องพูดถึงยุบพรรคให้เห็นไว้ แล้วรายละเอียดตกลงก็ไปลงใน
กฎหมายอันนี้จำเป็น มันจะได้ผลสำเร็จ ถ้าพรรคการเมืองไม่ปล่อยปละละเลย อย่าพูดถึงสนับสนุน
นะ แต่ไม่ปล่อยปละละเลย ไม่มีทางที่จะซื้อสิทธิขายเสียงหรือทุจริตกันได้เยอะ ไม่มีคนอื่นมันจะไป
ทุจริตทำไม แล้วพรรคการเมืองเขาต้องรับผิดชอบ คนเป็นกรรมการผู้บริหารพรรคเขาจะต้องไปดูว่า
ลูกข่าย ลูกทีมของเขาเอ็งอย่าไปทำนะ ไม่ใช่ให้เอ็งไปทำ อย่าให้เขาจับได้ ไม่ใช่อย่างนั้น เอ็งต้องอย่า
ทำนะ เพราะถ้าเอ็งทำเดือดร้อนนะ เดือดร้อนตัวข้า และเดือดร้อนพรรคเลย อาจจะไปสู่เป็นเหตุ
ยุบพรรค แต่อย่าไม่ต้องมาเขียนรวมกับมาตรา ๖๓ เพราะมาตรา ๖๓ มันเป็นหมันนะอาจารย์นี่เพิ่ง
ปฏิบัติไปหยก ๆ มาตรา ๖๓ มีน้ำยาอะไร มีน้ำยาในการเขียนขัดขวางการปฏิวัติรัฐประหาร ไม่มีทาง
หรอก แต่ว่าของเราแยกออกมาอีกทางและให้มีกระบวนการที่บังคับได้ คือผมมองการแก้ปัญหาซื้อ
สิทธิขายเสียงง่ายกว่าที่คนอื่นมอง คือคนเพียง ๒๐ - ๓๐ คนที่คุมพรรคการเมืองอยู่บอกว่า ต่อไปนี้
ไม่ต้องมีการซื้อสิทธิขายเสียงทุกคนก็สบาย ไม่ต้องจ่ายเงิน ไม่รู้จะทำอย่างไร ปล่อยปละละเลย
อย่างไร เมื่อกี้หนทางที่ท่านรุจิรา

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : คือพยายามหาที่ลงนะคะ มาตรา ๖๙ เป็นย่อ
หน้า ๒ ได้ใหม่ เรื่องเกี่ยวกับการป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียง เป็นการสร้างจิตสาธารณะ สร้าง
จิตสำนึกเลยว่าคนไทยทุกคนได้ใหม่คะ แต่ว่า Wording เป็นย่อหน้า ๒ ของมาตรา ๖๙ จะได้ใหม่
พยายามหาที่ลงคะ

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ท่านประธานครับ ตอบว่าอนุกรรมการคุยเนื้อ
เนื้อนี้ผมเห็นด้วยทั้งหมดเลยนะครับ แต่ว่าเรื่องที่อยู่ตรงไหนให้ท่านไปดู เดี่ยวไปดูอีกทีก็ได้ อาจะ
อยู่มาตรา ๖๓ อยู่มาตรา ๖๙ หรือใกล้ ๆ เรื่องพรรคการเมืองอะไรต่าง ๆ ก็ได้

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ท่านประธานครับ ที่ท่านประธานพูด
เมื่อกี้ไม่ทราบว่ามันเทปไว้ทั้งหมดหรือเปล่า แต่ผมคิดว่าเป็นอารมณ์ในหมวดนี้เป็นอย่างนี้
คือถ้าอ่านตรงนี้มันชัดเจน แล้วหลังจากนั้นเราก็ลงไปตามนั้นเลย ลงไปลึก ๆ เลย ผมเห็นด้วยว่าท่าน
จัดการกับบรรดาผู้บริหารพรรค หัวหน้าพรรคได้ อันนี้ป้องปรามได้

ประธาน : แล้วกฎหมายลูกก็จะไปลงรายละเอียดเป็นอาญา เป็นแพ่ง เป็นปกครอง
อะไรของท่านไปเถอะ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๒/๓

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ขออนุญาต ตรงนี้อีกทีหนึ่ง คือในรัฐธรรมนูญอาจจะใส่สาระสำคัญต่าง ๆ ที่ควรจะปรากฏแล้วให้กฎหมายลูกรับไปร่าง อาจารย์ประพันธ์ก็รับไปต่อและก็อย่างนี้ กฎหมายเลือกตั้งกับรัฐธรรมนูญมันจะตอบรับกัน แล้วคราวนี้คือการซื้อสิทธิขายเสียง การที่จะไปไล่จากคนขายเสียง ซึ่งอาจารย์สดศรีเสนอแล้วผมก็เห็นด้วยในที่ประชุม ผมว่าถ้าทำอย่างท่านประธานได้ตรงนั้นก็ไม่มีความจำเป็น ตรงนี้เอาให้มันชัดเจน ต่อไปนี้บรรดาหัวหน้าพรรค กรรมการพรรค ผู้บริหารพรรคจะต้องรับผิดชอบตรงนี้ แล้วถ้าอย่างไรก็ยุบพรรคไปเลย

ประธาน : มันต้องพูดถึงยุบพรรคให้เห็นไว้ แล้วรายละเอียดตกลงก็ไปลงในกฎหมาย

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : คือนอกจากยุบพรรคแล้วยังต้องมีโทษอาญาด้วย

ประธาน : ท่านอาจารย์ประพันธ์ครับ พอได้อย่างที่ท่านอาจารย์ประพันธ์เสนอแล้ว รายละเอียดในกฎหมายลูกเราค่อยไปคุยกันอีกทีตอนรัฐธรรมนูญผ่านนะครับ ท่านอาจารย์พิสิฐเชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ท่านประธานครับ ผมมี ๓ - ๔ ประเด็นที่จะขอยกขึ้นมาในหัวข้อเรื่องของการเลือกตั้งให้เป็นการเลือกตั้งที่เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรมและก็มีประสิทธิภาพนะครับ

ประการแรก ผมมีความรู้สึกว่าทุกวันนี้เราร่างรัฐธรรมนูญที่มันลง Detail ลงเรื่องปฏิบัติจนกระทั่งมันไม่เหลือปัญหาหรือแนวคิดที่จะสื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยเฉพาะเยาวชน ได้รู้จักว่ารัฐธรรมนูญคืออะไร เพราะฉะนั้นการที่เราจะลงไปเขียนในเรื่องของ Detail เสียเยอะ จริง ๆ แล้วผมว่าถ้าเราเห็นประเด็นนี้ น่าจะพยายามผลักดันให้รายละเอียดเหล่านี้ไปสู่การเขียนกฎหมายเลือกตั้งให้ชัดเจนเพราะจริง ๆ แล้วบทบาทของคณะกรรมการเลือกตั้งน่าจะผลักดันให้เขา ไม่ได้ดูแลแต่เรื่องเลือกตั้งอย่างเดียว แต่ดูแลเรื่องการปลูกจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องของประชาธิปไตย ซึ่งเลือกตั้งเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นเอง แต่เรื่องของการเลือกผู้ปกครองอย่างเป็นอิสระ อย่างแพร่ป็นเป็นเรื่องสำคัญ ทำอย่างไร ที่จะไม่ให้มีระบบอุปถัมภ์ ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ผู้ให้ก็ได้ประโยชน์ ผู้รับก็ได้ประโยชน์ซึ่งกันและกัน ซึ่งผมก็ได้ยกตัวอย่างเรื่องของฟิลิปปินส์มาแล้วในที่ประชุมชุดใหญ่ เพราะฉะนั้นประเด็นนี้น่าจะฝากทางคณะกรรมการการเลือกตั้งไปดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีที่ผ่านมาเราก็โชคดีที่ได้รับพระราชดำรัสของพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องนี้โดยเฉพาะ ผมคิดว่าประโยชน์ที่

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๒/๔

ท่านได้ตรัสในวันที่พบกับทางผู้พิพากษาว่าเลือกตั้งจะบริสุทธิ์ยุติธรรมได้อย่างไร ถ้าเป็นอย่างนี้ ๆ
ประเด็นนี้ น่าจะเอามาใช้สำหรับประเด็นนี้ นั่นก็เป็นเรื่องที่ ๑

เรื่องที่ ๒ ก็คือเรื่องของการหาเสียง มันจะมีแนวโน้มเกือบทุกพรรควันนี้หลังจากได้
ผ่านการเลือกตั้งปี ๒๕๔๔ และเมื่อปี ๒๕๔๘ ปี ๒๕๔๙ ก็เป็นตัวอย่างหนึ่ง ก็คือเข้าสู่ระบบของการ
หาเสียงโดยใช้ระบบประชานิยมมากขึ้น ๆ ทุกพรรคจะมีแนวโน้มแบบนี้ ก็คือให้ประชาชนในอนาคต
มาแบกรับกับสิ่งที่ต้องจ่ายในวันนี้ ตรงนี้น่าจะตีความอย่างไรให้มันแคบ ให้มันชัดเพราะมันเป็นการ
เข้าข่ายซื้อเสียง มันเป็นการเข้าข่ายการสัญญาว่าจะให้เงิน ที่จะให้เงินหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาท
กลายเป็นหมู่บ้านละ ๕ ล้านบาท ท่านอาจจะเกินไป ๑๐ ล้านบาทก็ได้ หรือแม้กระทั่งบางพรรคที่จะ
บอกว่า ถ้าเลือกเขาแล้วจะมีโทรศัพท์มือถือไฟฟ้าได้ดินอีก ๑๐ สาย ๒๐ สาย ถ้าทุกพรรคเก็บแบบนี้
หมด แน่نونประชาชนก็อยากได้ ทำอย่างไรถึงจะหยุดวงจรอันนี้ที่จะไม่ให้เกิดการหาเสียงโดยระบบ
ประชานิยมมาใช้มากขึ้น ถือเป็นการสัญญาว่าจะให้ ไม่ว่าจะเงิน หรือสิ่งของ หรือบริการ เรื่อง
ของรถไฟฟ้าได้ดินก็เป็นตัวอย่างของการสัญญาว่าจะให้บริการ โดยเนื้อแท้แล้วเราควรจะเลือก
นักการเมืองเข้ามาเพื่อกำหนดนโยบาย กำหนดระบบการบริหารประเทศ ไม่ใช่มาอบสิ่งของให้
ในลักษณะที่เป็นตัวตนแบบนี้ สิ่งนี้ผมคิดว่า กต. น่าจะมีความชัดเจนในเรื่องนี้ให้มากขึ้น

ประการต่อมาที่อยากจะเน้นก็คือเรื่องของสื่อ เราได้เห็นตัวอย่างมาแล้วในการ
เลือกตั้งที่ผ่านมาว่า พรรคไหน รัฐบาลไหนคุมสื่อได้หมดเบ็ดเสร็จนี่เกือบจะกินรวบ ช่อง ๓ ช่อง ๗
ช่อง ๙ ช่อง ๑๑ ITV ทำอย่างไรจึงจะกันตรงนี้ พูดย่าง ๆ คือจำกัดสิทธิก็ตาม เป็นไปได้ไหมที่เราจะ
ห้ามผู้บริหารหรือเจ้าของสื่อเหล่านี้มาลุ่มเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือมารับตำแหน่งในที่สุด เพื่อจะกัน
เข้าไปเลยว่าคุณเป็นสื่อนะ เพราะฉะนั้นคุณก็ต้องเป็นกลาง ไม่ใช่มาสุดท้ายนี้กลายเป็นตัวมาเคาะ
กระบอกประชาธิปไตยของเรา ซึ่งเรื่องของกรที่มีอำนาจคุมสื่อและได้อำนาจบริหารประเทศไปด้วย
มีตัวอย่างแล้ว ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทย อิตาลีก็เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นมาแล้ว เพราะฉะนั้น
ตรงนี้น่าจะจัดระบบอย่างไร เราก็ได้เห็นตัวอย่างวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่ทำให้การหาเสียงมันผิด
แผกไปจากเดิม เรื่องป้าย เรื่องการหาเสียงโดย High park เป็นเรื่องล้าสมัยแล้ว ทุกวันนี้มันมีการใช้
สื่อดาวเทียม มีการใช้ Internet หรือแม้กระทั่ง Tele-conference หรือแม้กระทั่งการใช้ส่งไปยังไปตาม
พื้นที่ต่าง ๆ มันเกิดขึ้นได้ เพราะฉะนั้น กต. จะพูดอย่างไรในเรื่องเหล่านี้ ผมคิดว่าระบบการดูแลมัน
ต้องแปรอย่างนั้น อย่าไปดูในเฉพาะระบบเดิม ๆ ที่เป็นการปิดป้าย ผมคิดว่าวิธีการหาเสียงในยุค
ต่อไปที่จะมีผลมากก็คือเรื่องของการ Debate ทางทีวี เพราะผู้นำพรรค ผู้นำต่าง ๆ มา Debate ให้
เห็น ตรงนี้จะเป็นอันที่มีผลอย่างมากต่อการแสดงความตั้งใจของพรรคว่าต้องการจะทำอะไร สิ่งนี้ผม
คิดว่าน่าจะเป็นจุดเน้นให้มากขึ้น

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๒/๕

แล้วเรื่องของการลงทะเบียนกรรมการบริหาร หรือผู้บริหารพรรค ผมก็เห็นด้วยว่าที่เรา
ต้องหาวิธีการลงทะเบียน แต่ผมก็จะเป็นห่วงว่ามันจะเหมือนกับหนังสือพิมพ์หรือเปล่าที่มี พ.ร.บ. การ
พิมพ์ที่ไปเอาเรื่องบรรณาธิการหลัก ๆ สุดท้ายทุกฉบับถามพวกนี้ดู ผู้บริหารที่แท้จริงไม่ใช่
บรรณาธิการ บรรณาธิการเป็นฝ่ายรับจ้างมา เพื่อจะมาพบกับท่านมากกว่าในศาล แต่ตัวจริงอยู่อีกที่
หนึ่งกลายเป็นอย่างนี้หรือเปล่า ผมขอยกเป็นประเด็นไว้

ประการสุดท้าย เรื่องของการซื้อเสียงเรารู้ดีว่ามันเป็นเครื่องมือ คือจะมีการใช้เงิน
สดเป็นเครื่องมือ เพราะฉะนั้นเรื่องของการประสานงานกับ ปปง. ที่ผมได้กล่าวมาแล้วต้องสกัดมา
ตั้งแต่ต้น ที่ไหนที่มีการเก็บเงินสดเอาไว้จำนวนมาก ๆ นี่ต้องแจ้ง ถ้าไม่แจ้งให้รับหรือให้ผู้ชี้เบาะแสได้
มีสิทธิมีส่วน ได้ประโยชน์ ตรงนี้ต้องขอความร่วมมือจากแบงก์หรือบังคับอย่างไรที่จะให้แบงก์ต้อง
แจ้งเวลามีคนเบิกเงินสดออกไปนี้ ก่อนหน้าเลือกตั้งต่าง ๆ

ประธาน : ผมฟังท่านพิสิฐแล้ว ผมมี ๒ จุด จุดหนึ่งเราดูเรื่องมาตรา ๑๑๐ มาแล้ว
ว่าไม่ให้ ส.ส. หรือมีอะไร ไปมีอะไรในสัมปทานของวัด ผมว่าเราเพิ่มประเด็นเรื่องซื้อด้วยได้ไหม ตรง
นี้ไม่ให้เข้าไปเป็นผู้บริหารหรือพวกเจ้าของสื่ออะไร มันควรไหม นี่ประเด็นที่หนึ่ง ถ้ามันเป็นไปได้เราก็
ไปใส่ในมาตรา ๑๑๐ เป็น (๔) วงเล็บอะไร

ประเด็นที่ ๒ คือเรื่องฟอกเงิน ถ้าเราทำงาน ๆ ไม่ต้องมาทำในนี้ เขียนในกฎหมาย
ฟอกเงินว่าความผิดฐานซื้อสิทธิขายเสียงหรือทุจริตในการเลือกตั้งเป็นความผิดมูลฐานฟอกเงินนะ
เพราะฉะนั้นเงินที่เตรียมไว้ใช้เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการเลือกตั้ง เขาก็ยึดติดตกเป็นของแผ่นดินได้
ถ้าอย่างนี้เราก็เพียงแต่ทำเป็นประเด็นของเราไว้ แล้วเราก็ส่งไป สื่อไปที่ สนช. กฎหมายฟอกเงินกำลัง
จะเข้า กฎหมายฟอกเงินเข้าหรือ สนช. เขารับลูกเขาก็เต็มความผิดมูลฐานมีแค่นั้นนะ จบ เราก็ไม่
ต้องทำอะไร แต่อาจารย์พิสิฐเป็นผู้เขียนลูกเข้าไปใหม่ครับ แต่ถ้าอย่างกฎหมายฟอกเงินยังเป็น
ธรรมดาทำไม่ได้ เชิญอาจารย์เกริกเถียงครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ผมเห็นด้วยกับที่ท่านดอกเตอร์พิสิฐ
พูดในเรื่องของโครงการนโยบายประชานิยม ถ้าผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเขารู้ อันนี้มันจะทำได้ แต่
ของผู้ออกเสียงเลือกตั้งของเราไม่มีความรู้เรื่องนี้ บวกกับความยากจนเขามองเห็นผลประโยชน์
เฉพาะหน้า แล้วถ้าระบบการเมืองมาเป็นไปอย่างนี้ ทุกคนหันมาเล่นเรื่องนี้หมด แล้วในที่สุด
บ้านเมืองมันอยู่ไม่ได้ ผมจะขออนุญาตท่านประธานใช้เวลาหนึ่ง มันเคยเกิดในประเทศเดนมาร์ก
มันมีพรรคการเมืองอยู่พรรคหนึ่งว่า ถ้าตัวเองเป็นรัฐบาลตัวเองจะให้กรรมการต่าง ๆ นี่มากมาย
เสร็จแล้วผู้มีสิทธิออกเสียงก็ถามว่า แล้วคุณเอาเงินจากไหนมาจัดสวัสดิการอันนี้ ต้องพิสูจน์มาให้
เห็น คือหมายความว่าถ้าพิสูจน์ไม่ได้ก็ไม่ได้คะแนนนิยม เขาบอกเขาทำได้ แล้วไม่ต้องเก็บภาษีเพิ่ม

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๒/๖

เขาบอกสิ่งที่เขาจะทำ เขาบอกว่าถ้าเขาเป็นรัฐบาลเขาจะยุบกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ
ยุบให้หมดเหลือไว้แต่ตำรวจอย่างเดียว แล้วเอางบประมาณนี้มาจัดสรรบให้ประชาชน สวัสดิการ
ต่าง ๆ ปรากฏว่าพรรคการเมืองช่วงนี้ได้คะแนนเยอะทีเดียว แต่ไม่ถึงกับได้เป็นรัฐบาล จะเห็นว่าผู้มี
สิทธิออกเสียงเขาจะถาม คุณให้เยอะคุณต้องเก็บภาษีของฉันใช่ไหม แต่บ้านเราไม่คิดล่รับลูกเดียว
ไม่รู้ว่าเป็นภาษีของเขา เพราะฉะนั้นในกรณีอย่างนี้ผมว่าเป็นหน้าที่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
จะต้องให้เขาพิสูจน์ว่าในกรณีที่มีโครงการ นโยบายประชานิยมแบบนี้ให้เขาเสนอว่า เขาจะทำอันนี้
ให้เป็นจริงขึ้นมาอย่างไร หาเงินจากไหน อย่างไร ถ้าไปอยู่ตรงนั้นผมคิดว่ามันจะกันได้ส่วนหนึ่ง

ประธาน : เชิญครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ขออนุญาตเสริมประเด็นนี้เลยนะครับ อย่างประเด็นอันนี้
โครงการหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาท ใช้เงินเกือบ ๆ แสนล้าน ระบบเราไม่มีใครไป Question ว่าท่านจะ
เอาเงินจากที่ไหนมาจ่าย แล้วรัฐบาลก็ไม่ได้เอาเงินจากงบประมาณ สุดท้ายก็ไปเอาเงินออมสินมา
จ่ายแล้วกลายเป็นภาระของรัฐบาลต้องจ่ายคืน ทุกวันนี้ที่รัฐบาลชุดปัจจุบันต้องออกเงินเป็นแสนกว่า
ล้านบาท เพื่อมาจ่ายคืน นี่คือตัวอย่าง ซึ่งถ้าตอนนั้นหาเสียงโดยบอกว่าจะเอาเงินออมสินมาจ่ายเงิน
รับรอง อันนี้ก็คงจะถูกตีตก เพราะฉะนั้นประเด็นที่ท่านว่าถูกต้อง ที่นี้ผมไปเห็นมาที่ออสเตรเลีย เขา
จะมีระบุในรัฐธรรมนูญว่า เวลาที่รัฐบาลจะออกโครงการใหม่ ๆ ขึ้นมาจะต้องมีการระบุถึงผลทาง
การเงินไปอีก ๑๐ ปี ๑๕ ปี ๑ ๒ ก็คือต้องระบุการใช้จ่ายว่าจะเอาจากที่ไหนมาด้วย นั่นคือโครงการ
ขนาดใหญ่ อันนี้ก็เป็นตัวล็อกตัวหนึ่ง แต่ผมก็เป็นห่วงว่าในบ้านเราผู้ออกเสียงจะมองในเฉพาะ
หน้า จะไม่มีใครที่มีความสามารถที่จะมาถามคำถามนี้ ถึงถามก็จะไม่มีใครสนใจเพราะถือว่ามันเป็น
คำถามในอนาคตที่มีผลในอนาคต เพราะฉะนั้นน่าจะให้ กกต. ได้สกัดในส่วนนี้ตั้งแต่ต้นจะเหมาะสม

ประธาน : ท่านอาจารย์ประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ผมเสริมท่านอาจารย์เกริกเกียรติหนึ่ง เรื่องการให้
การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยมันเป็นเรื่องสำคัญ กกต. ก็มีหน้าที่ทำอยู่นะ
ครับ เขาก็พยายามที่ศูนย์ศึกษาประชาธิปไตยที่ธรรมศาสตร์รังสิตเราก็ไปทำ เดียวนี้การเลือกตั้งก็เอา
นิสิตนักศึกษาไปช่วย ถึงได้พยายามเสนอเข้ามาในรัฐธรรมนูญ ที่ผมเสนอในข้อ ๑ ว่าน่าจะใส่เข้าไป
เพื่อให้เห็นเป็น Idea ในรัฐธรรมนูญให้ชัดว่า รัฐต้องส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับ
การปกครองระบอบประชาธิปไตย -----

เพราะฉะนั้นในกระทรวงศึกษาก็ต้องไปเวิร์คต่อ กกต. ก็ต้องไปเวิร์คต่อ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ นะครับ คือศึกษาให้มันเป็น ideal เอาไว้ ทีนี้เรื่องการซื้อสิทธิขายเสียง ทำอย่างไรก็ได้ครับให้ท่านช่วยคิดว่าจะเอามาตรการทางกฎหมายอย่างไรให้มันเห็นปรากฏ ถ้ามาตรการทางกฎหมายเรายังคิดไม่จบนี่นะครับ การปฏิบัตินั้นยิ่งยากกว่า แต่ที่ท่านพูดนี้เริ่มเป็นรูปร่างนะครับ แม้กระทั่งว่าแค่แก้มาตรา ๔๔ ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ส.ส. ที่อยู่ในหน้า ๒ ที่ผมเสนอนี้นะครับ แค่เพิ่มเข้าไปอีกวรรคหนึ่งตามที่ผมเสนอนะครับ ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหม่เลย มันเป็นหลักการที่อยู่ในมาตรา ๑๑๑/๑ อยู่แล้ว นะครับ แค่นี้พอแล้ว เข้าไปก็ทำให้พรรคการเมืองได้มีส่วนช่วยในการมาดูแลด้วยว่า จะไปซื้อสิทธิขายเสียงไม่ได้ นะ เลือกลงที่หนึ่งใช้เงินเป็นร้อย ๆ พัน ๆ ล้านบาทนี่ไม่ได้ และนักการเมืองเองนี่นะครับเขาก็พูดบอกตัวเองบางทีเขาก็ไม่อยากจะจ่าย ถ้าเขารู้ว่าพรรคการเมืองก็ไม่ให้ อะไรก็ไม่ให้ และก็บอกประชาชนไม่มี มันไม่ได้ครับ ในที่สุดก็มาปรับทัศนคติไปเรื่อย ๆ แล้วเด็กรุ่นใหม่ที่เราให้การศึกษาอบรมนี่นะครับ กระทรวงศึกษาต้องอบรมทุกโรงเรียนนั่นเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน ระยะเวลา ๑๐-๒๐ ปีผมว่าต้องดีขึ้น

ประธาน : ท่านอาจารย์ครับ ถ้ามาตรา ๔๔ ของท่านอาจารย์ ผมขอแก้หัวหน้าเป็นกรรมการบริหาร เหมือนกับที่แก้ในรัฐธรรมนูญนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้มันอยู่ในมาตรา ๑๑๑/๑ เลยครับ คือถ้าหากว่ารู้เห็นเป็นใจก็ไม่ได้

ประธาน : เพิ่มหน่อย เพิ่มจากกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ประเด็นที่ ดร. พิสิฐ เสนอ แล้วก็ผมเสริมนี้ นะครับ ในเชิงนโยบาย อยากจะให้เขียนไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง คือจะเสนอนโยบายหรือโครงการอะไรที่ให้ผลประโยชน์ คือต้องพิสูจน์ว่าได้เงินมาจากไหน แล้วทำโครงการนี้จะผลผูกพันงบประมาณของประเทศชาติอย่างไร

ประธาน : ให้ กกต. เป็นผู้มีอำนาจ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ถ้าเรากันเรื่องนี้ไม่ได้ นะครับ มีสิทธิเป็นอาร์เจนตินาในเอเชีย นะครับ

ประธาน : ฝ่ายเลขาบันทึกวันนี้ไว้ได้ละเอียด นะครับ ทั้งประเด็นใหญ่ในรัฐธรรมนูญ ประเด็นย่อยในกฎหมายประกอบด้วย นะครับ เราจบหัวข้อที่ ๓ ได้ไหมครับ

ประเด็นที่ ๔ ครับ ควรกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอิสระจากพรรคการเมือง การครอบงำทางการเมืองและผลประโยชน์ทับซ้อนในการทำหน้าที่นิติบัญญัติ อันนี้เรามีมติไปแล้ว เป็นอิสระเราไม่เอา เราต้องสังกัดพรรค ๔๐-๕๐ วัน ๓๐ วัน เราพูดไปชัดแล้ว นะครับ การครอบงำทางการเมือง ผลประโยชน์ทับซ้อนเราทำไปแล้ว ก็เหลือการครอบงำทางการเมืองนี่เขา

หมายความว่าอย่างไรครับ เป็นอิสระจากการครอบงำทางการเมือง ผมยกตัวอย่าง เช่น เอาเงินแจก
วุฒิสมาชิก หรือเอาเงินแจก ส.ส. พิเศษเพิ่ม ไม่รู้ละ คุณมารับเงินจากผมเดือนละคนละ ๕๐,๐๐๐
บาท ผมไม่ทำอะไร ผมจะแจก แต่คุณมารับเงินจากผมได้ ใครมาก็มา คนไหนมาก็ ๕๐,๐๐๐ บาท

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ประเด็นที่ท่านประธานพูดนี้เป็นเรื่อง
ที่เป็นรูปธรรมที่พรรคการเมืองใหญ่เขาใช้ คือหมายความว่า นอกจากได้เงินเดือนประจำในตำแหน่ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก็ได้เงินเดือนประจำจากพรรคอีก แล้วยังแถมว่าในกรณีพิเศษนี้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนเลือกตั้งปี ๒๕๔๘ นี้ ให้กันบางคนเดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท แล้วแต่ว่าเขา
เลือกตั้งนั้นจะเป็นเขตที่จะแข่งขันดุเดือดหรือไม่ดุเดือด อันนี้คือข้อเท็จจริงที่มันเกิด หรือแม้แต่เขา
บอกว่า ปฏิวัติไปแล้วนี่ยังมีการต่อท่อน้ำเลี้ยงกันอยู่ อันนี้เท่าที่ฟังมา ที่ปัญหาเรื่องนี้จะเขียน
กันอย่างไร คือว่า ส.ส. ถ้าเขียนได้นะคือว่า ห้ามไม่ให้ไปรับเงินหรือผลประโยชน์สนับสนุนจากพรรค
หรือจากอะไรต่าง ๆ พวกนี้ อันนี้ผมว่าหาทางกันตรงนี้เลย เวลานั้นมันเป็นเรื่องปกติว่า คือนอกจากรับ
เงินผลประโยชน์ในตำแหน่ง ส.ส. แล้ว ยังรับเงินจากพรรคต่าง ๆ แล้วเราต้องถามต่อไปว่า คนที่
จ่ายเงินนี้เอาเงินมาจากไหน เราก็ไล่ต่อไปว่า มันก็เงินจากการทุจริตการคอร์รัปชัน ใช้ตำแหน่งทาง
การเมืองหรือผลประโยชน์ทับซ้อนต่าง ๆ เอาเงินพวกนี้มาจ่ายพวกนี้ ถ้าเราตัดน้ำเลี้ยงตรงนี้ได้
อาจจะพอช่วยได้บ้างครับ หัวหน้าวังต่าง ๆ เพราะฉะนั้นเขายังคุมกันอยู่ เมื่อกี้อาจารย์พูดหัวหน้าวัง
บางวังนี้ค่าใช้จ่ายประจำเดือน ๑๐-๑๕ ล้านบาท และที่ตั้งคำถามว่าคุณไปเอาเงินจากไหนมาจ่าย

ประธาน : ไกลไปกว่านั้นอีกนิดหนึ่ง ผมไม่ได้เป็นพรรคการเมือง ผมเป็นมูลนิธิ แต่
ผมจะให้เงินเดือน ส.ส. ประเทศไทย ๔๐๐ คนนี้เพิ่มพิเศษเลยอีกคนละเดือนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ทำ
ได้ไหม ไม่ได้ใช่ไหม ถ้าอย่างนั้นผมเป็นสมาคม

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ผมเข้าใจว่าสมาคมก็ไม่ได้

ประธาน : ไม่ได้ ถ้าอย่างนั้นผมเป็นชมรมคนรัก ส.ส. ได้ไหม แต่ว่าการให้เงินก็คือ
การครอบงำ ผู้ให้ยอมผูกมิตรไว้ได้ และให้ประจำเลย เพราะฉะนั้นผมก็ไปเป็นล็อบบีสต์ ผมไม่ต้องทำ
เอง จะมีเครือข่ายของผมไปทำงาน และต่างชาติหรือใครจะให้เหวตไปทางไหนละ มาบอกผมสิ ผมก็
จะบอกกับ ส.ส. ที่รับเงินเดือนประจำของผมนี้ คุณต้องกตัญญูหน่อยนะ ต้องมีความกตัญญูรู้คุณ
หน่อย ถ้าคุณไม่กตัญญู เดือนหน้าไม่มีแล้วนะ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : คือประเด็นที่ท่านประธานยกมานี้มัน
เป็นวิวัฒนาการของการเมืองในปัจจุบัน และมันก็จะใช้ต่อไปในอนาคต ที่นี้เรามานั่งในตำแหน่ง
สสร. เมื่อเราเห็น เราก็ต้องหาทางที่จะป้องกันไม่ให้ใครไปเป็นล็อบบีสต์ ผมไม่ต้องทำ
โทษอะไรต่าง ๆ ด้วย ฉะนั้นถ้าในสิ่งที่ท่านประธานพูดนี้ในฐานะนักกฎหมาย คงจะต้องคิดว่าตรงนี้
จะร่างอย่างไร หรือว่าใช้กฎหมายอย่างไรที่จะไปคุมตรงนี้

ประธาน : ผมไม่แน่ใจว่ามันมีกฎหมายอาญาว่าห้ามไม่ให้ให้เงินอะไรกับ ส.ส.

ส.ว. มีไหมครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ท่านประธานครับ กฎหมายอาญามันก็มีคือห้าม ส.ส.

ส.ว. เรียกรับ ไม่ได้ห้ามให้ ห้ามให้มันห้ามไม่ได้อยู่แล้ว ปัญหาคือผมเข้าใจว่า พอ ส.ส. หรือ ส.ว. รับมาแล้ว และไปให้ประโยชน์เขากลับคืนมากกว่า การไปห้ามคนอื่นคนโน้นคนนี้จะให้เงิน มันห้ามไม่ได้ มันเป็นสิทธิ เขาอยากจะให้ก็ให้ เพียงแต่ว่าการให้เขาไปแล้วเขาได้ผลประโยชน์คืนใหม่ มันเขียนได้อีกทางหนึ่งก็คือ ห้ามผู้ที่มีตำแหน่งพวกนี้รับหรือเรียกรับ และก็กำหนดลักษณะการปฏิบัติว่า ถ้าคุณปฏิบัติหน้าที่อะไรไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม อย่างที่เราพูดกันมาในข้อจำกัดหรือข้อห้ามของ ส.ส. หรือ ส.ว. นี้ มันต้องออกไปในแนวนั้นครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ขออนุญาต ในกฎหมายการเมืองในอเมริกานี้ให้ ส.ส. รับเงินได้ แต่มันต้องเป็นทางการ คล้าย ๆ รับบริจาค มีบัญชีที่ตรวจสอบกันได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ในอเมริกานี้มันเปิดให้พ่อค้าหรือนายทุนสามารถที่จะบริจาคพรรคการเมืองได้ แต่ก็อยู่ในการควบคุมของรัฐ กำหนดบัญชี กำหนดลักษณะการให้ได้ และก็ต้องให้ตามนี้ ถ้าให้เกินกว่านั้นไม่ได้ ถือว่าเป็นการกระทำความผิด ซึ่งเขามีการควบคุมระบบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและตัวนักการเมืองระดับหนึ่ง แต่ของเรายังไม่ถึงขนาดนั้น

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เพราะฉะนั้นเอามาผสมกับที่ท่านประธานเสนอได้ใหม่ คือหมายความว่าที่ประธานว่าในเรื่องการป้องกันที่จะไม่ให้ไปครอบงำนี้ แต่ไม่ได้ตัดสิทธิไม่ให้คนที่ศรัทธาในพรรคการเมืองจะบริจาคให้ ส.ส. คนนี้ทำหน้าที่ได้ดีมาก พูดในสภาที่ไรนี่ถูกใจทุกที อย่างนี้เขาบริจาคให้ แต่บริจาคให้สูงสุดไม่เกินเท่าไร และก็ต้องบันทึกบัญชีต่าง ๆ พวกนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : เราห้ามคนให้นะห้ามยาก เราต้องห้ามว่า ห้ามเขารับเกินกว่านี้

ประธาน : อย่าเพิ่งว่าห้ามยาก สมมุติว่าเราลองดูก่อน ถ้าเราวางหลัก เหมือนสมัยก่อนให้สินบนเจ้าพนักงาน มันก็ห้ามยาก แต่ว่าเขียนห้ามได้ใช่ไหม สมมุติอย่างนี้ ผมดูจากมาตรา ๑๑๐ (๓) ห้ามไม่ให้รับเงินอะไรจากหน่วยราชการ ตอนนี้กำลังอยากจะขยายไปว่า รับจากคนอื่นก็ไม่ได้ ที่มันไม่เป็นปกติธรรมดา คือมันเกินกว่าอะไรที่จะให้ได้โดยชอบอะไรอย่างนี้ ข้าราชการนะครับท่านธนาวัฒน์ ข้าราชการรับเงินจากใครก็ได้เกินกว่า ๓,๐๐๐ บาทไม่ได้ ผิดแล้ว ก็นี้เป็น ส.ส. ส.ว. ถ้าท่านรับเงินผลประโยชน์จากใครอะไรเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายบัญญัติอะไรอย่างนี้ ก็ต้องขาดคุณสมบัติตาม ๑๑๐ เอาไปใส่ (๔) แต่ถ้ารับจากราชการก็ไปตาม (๓) ถ้ารับจากบุคคลอื่นนอกจากราชการก็ต้องไม่เกินจำนวนเงิน และในลักษณะไม่ขัดต่อลักษณะตามที่กฎหมายบัญญัติ

และในกฎหมายนั้นผมก็คิดว่า ต้องบัญญัติว่าใครที่ให้ ถ้าคนรับผิดก็เป็นอาญาด้วยนะ และคนให้ก็ผิดด้วย และส่วนจะจับได้หรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : ขออนุญาต คืออย่าไปปิดทางเรื่องรับถ้ารับเงินโดยประกอบสัมมาอาชีพ ผมว่าเปิดให้หมดเลย แต่ว่าต้องมีบัญชีรับ จ่าย ใ้ใหม่ อย่างเป็นทางการเป็น ที่ปรึกษากฎหมาย หรือเป็นนักบัญชี หรือว่าไปสอนหนังสืออะไรพวกนี้ คือถ้าเป็นสัมมาอาชีพของเขา และไม่โยงกับตำแหน่งของเขานี้ มันก็เปิดทางให้เขารับ แต่ต้องแสดงหลักฐานที่มาที่ไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ทางออกก็มี เขาก็จ้างเป็นที่ปรึกษาง่าย ๆ ไม่ต้องทำอะไร ก็เป็นที่ปรึกษา

ประธาน : มันต้องอยู่ในกรอบ มันต้องไปคิดว่าตามสมควรตามอะไรอย่างนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือมันอาจจะต้องกำหนดกรอบว่า ได้มาโดยไม่มีเหตุอันสมควรลักษณะนั้น

ประธาน : โดยไม่ปรากฏเหตุอันสมควรที่จะได้รับอันนั้นใหม่ครับ และวงเงินมันจะต้องเกินเท่าไรอะไรอย่างไร ได้ประเด็นเดียวของข้อ ๔ จบแล้วนะครับ

นายพิสิฐ ลีธรรม : คือประเด็นนี้ผมก็เห็นด้วยกับที่ท่านได้ใช้ความพยายามที่จะห้าม แต่ก็อย่างที่เรารู้ใจนะครับ มันก็จะมีกรหลบ วิธีการหลบที่ชัดเจนมากขึ้นในช่วงหลังก็คือเรื่องเล่นหุ้น ก็คือว่าบอกให้คนที่ จะจ่ายเงินให้มาในรูปของหุ้น ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นเงินได้ แต่เรื่องนี้เรื่องสำคัญก็คือว่า มีการให้เฟเวอร์บอกว่าไปดันให้หุ้นมันขึ้น หุ้นที่เขาถืออยู่ราคาต่ำ ๆ นี่ดันให้ขึ้นไปจนกระทั่งเมื่อมันขึ้นไปแล้วนี้เขาก็ขายทิ้ง ถึงเวลานั้นก็ถือว่าหมดภาระกัน นี่คือตัวอย่างหนึ่งของการคอร์รัปชันโดยใช้นโยบาย โดยที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่ต้องเสียภาษี เพราะว่าเงินได้จากการถือหุ้นไม่ต้องเสียภาษี หรือที่มีการอ้างกันใช้เล่นของเก่า เขาพระเก่าหรือของเก่ามาขายในราคาที่สูงได้ ว่าตลาดไม่มีนะครับ เพราะฉะนั้นกลไกพวกนี้มันพุดง่าย ๆ ก็คือ ความพยายามที่จะหลบก็แล้วกัน ---

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๑๔/๑

เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเราต้องแยก แยกการคอร์ปชันโดยตรง โดยการมีวิธีการแบบนี้
ซึ่งแน่นอนต้องหาทางที่ต้องไปกำหราบเขานั้นก็ทางหนึ่ง แต่อีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องของการที่เขา
ได้รับซองเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งอันนี้ผมว่าเป็นเรื่องที่ต้องไปตรงมาต้องหาทางที่จะจำกัดอย่างไร
ส่วนที่เขาจะมีสัมมาอาชีพจะเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นอะไรและมีรายได้ผมว่าพวกนั้นน่าจะให้เขา
Declare มีระบบ Declare กับ ป.ป.ช. ก็ได้เป็นรายเดือน เพราะฉะนั้นถ้า ป.ป.ช. ดูแล้วมีปัญหาอะไร
ก็ปล่อยให้เออะได้เรื่อย ๆ แต่ที่จะรับซองนี้อันนี้ต้องหาทางที่จะป้องกันอย่างไร ที่จะให้ทั้งผู้รับและ
ผู้ให้

มีผลในทางอาญาเกิดขึ้น รวมไปถึงการยึดทรัพย์ด้วยถ้าเกิดมีเจตนาอย่างนี้

ประธาน : ลองสรุปอีกทีนะครับ มาตรา ๑๑๐ เพิ่ม (๔) เรื่องสื่อ อย่าให้เข้าไป
ครอบงำสื่อใหม่ครับ

๒. เพิ่ม (๕) ว่าไม่ให้นำทรัพย์สินหรือเงินทอง หรือผลประโยชน์ไม่ว่าในรูปแบบไหน
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ไม่ว่าจะจากผู้ใดและก็ไม่เกินวงเงิน และก็รายละเอียดในกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องนั้น ซึ่งจะต้องไปคิดกันอีกทีหนึ่ง ถ้าอย่างนั้นพอได้ใหม่ครับ ไม่เกินไปนะครับ
ไม่ถึงขนาดทำให้ไม่ผ่านประชามตินะครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ผมอยากจะให้บันทึกตรงนี้นิดหนึ่งว่า
การที่เราพูดถึงเรื่องเหล่านี้ คิดเหล่านี้ไม่ได้มองเห็นว่าคนที่จะมาเป็น ส.ส. เป็นผู้ร้าย เราไม่ได้มองเขา
แต่เราต้องการให้คนดีมีโอกาสได้เข้ามาเป็น ส.ส. มากขึ้น เดี่ยวจะบอกว่าอะไร ๆ ก็ดูจะเป็นผู้ร้าย
เราไม่ใช่อย่างนั้นเลย แต่ว่าหน้าที่ของเราในการร่างรัฐธรรมนูญ เราก็อยากจะให้คนดีเข้ามาใช้อำนาจ
แทนตัวเราตรงนี้ ถ้าคิดว่าจะเป็นคนดีไม่ได้ก็อย่ามาเล่นการเมืองนะครับ

ประธาน : คืออย่าเข้ามาเล่นการเมืองแล้วรวยใหม่ครับ คือถ้าเข้ามาทำงาน
การเมืองก็ต้องเข้ามาทำงาน แล้วรัฐก็ควรตอบแทนท่านให้เหมาะสมอย่าชี้เหนียวเกินไปนะครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : คือเมื่อท่านประธานพูดถึงจุดนี้
เราพยายามกันทุกอย่างแล้ว คนที่เข้ามาเป็นผู้แทนราษฎร ก็คือว่าควรจะได้รับผลตอบแทนอย่าง
สมน้ำสมเนื้อที่มาทำหน้าที่อันทรงเกียรติอันนี้ครับ ผมคิดว่าเรื่องนี้มันต้อง Compensate
ต้องไปด้วยกันครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : Relatively ไม่ต้องสมน้ำสมเนื้อ แค่ว่าไม่เสียมากเกินไปนัก
สำหรับคนที่เจตนาดีนะครับ แต่คนที่เจตนาไม่ดีผมเห็นด้วย ท่านต้องขีดเส้นได้กันออกไปเลยครับ

ประธาน : ไปที่ ข้อ ๕ นายกรัฐมนตรีมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยห้าม

คณะอนุกรรมการยกย่องรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๑๔/๒

มีผลประโยชน์ทับซ้อนทั้งระหว่างการดำรงตำแหน่งและหลังจากพ้นตำแหน่ง อันนี้มาจาก
ผู้แทนราษฎรเรามีไปแล้ว และไม่พ้นจากตำแหน่ง ส.ส. ด้วย โดยห้ามไม่ให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนของ
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี อย่างนี้เราก็ไปเขียนในมาตราไหนครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เรื่องบัญญัติทรัพย์สินนี้ ใช้กับ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : แต่ถ้าเป็นรัฐมนตรี

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เหมือนกันครับ ใช้กฎอันเดียวกันครับ
เพียงแต่ถ้าถ้าเป็นรัฐมนตรีก็ประกาศบัญญัติทรัพย์สิน ผมอยากจะเป็นอย่างนี้เลยไว้ในเรื่องประกาศ
บัญญัติทรัพย์สินให้ลงไปถึง ส.ส. ส.ว. ด้วย

ประธาน : มาตรา ๑๐๘ โยงให้รัฐมนตรีต้องอยู่ใน มาตรา ๑๑๐ ของ ส.ส. ด้วยอยู่
แล้วเพราะเราแก้ มาตรา ๑๑๐ ของ ส.ส. เพิ่มเติมให้มันรัดกุมขึ้นมันก็ไปครอบรัฐมนตรีอยู่แล้วถูกไหม
ครับแล้วเราจะทำอย่างไร เพิ่มคำ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : เปิดเผยหมด

ประธาน : เปิดเผยหมด คือใครครับ ส.ส. ส.ว. อันนั้นก็ต้องไปเขียนใน ส.ส. ส.ว.
นะครับ เรากำลังมาที่นายกรัฐมนตรีต้องมีบทบัญญัติห้ามผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งเวลานี้ก็มีแล้ว
๔ ข้อ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ท่านประธานผ่าน ข้อ ๔ แล้วหรือครับ

ประธาน : ข้อ ๔ ก็คิดว่าผ่านแล้ว ท่านมีอะไรเพิ่ม เอากลับมาอีก

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือมาตราที่ท่านแก้ในมาตรา ๑๑๐ มันก็ส่วนหนึ่งนะ
ครับ ผมเข้าใจว่าอีกส่วนหนึ่งเข้าใจว่าที่กรรมการยกเสนอขึ้นมา น่าจะเป็นเรื่องของการที่ ส.ส.
ไม่ถูกครอบงำในการปฏิบัติหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ ในทางหน้าที่ที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ กับที่จะไม่
ถูกครอบงำโดยบุคคลอื่น หรือใคร ๆ หรือไม่ถูกครอบงำจากพรรคการเมืองจนทำให้เกิดความเสียหาย
ขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ ทางพรรคการเมืองอาจจะต้องทำโดยมติพรรค แต่ถ้ามติพรรคเป็นเรื่องของ
การทำให้เกิดความเสียหายมันอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งมันน่าจะจะต้องพูดตรงนี้ด้วยหรือไม่ เพราะมันไม่ใช่แค่
เรื่องของการที่ไม่ถูกครอบงำจากบุคคลอื่นในเรื่องของการได้รับผลประโยชน์ แต่มันต้องเป็นเรื่องของ
การปฏิบัติหน้าที่อะไรเพิ่มขึ้น อันนี้เราต้องพูดถึงหรือไม่ครับ

ประธาน : ว่าครอบงำโดยมองทางด้านมติพรรค เชิญท่านสมคิดครับ

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : เดิมที่พูดเรื่องนี้ก็เป็นอย่างที่ท่านธนาวัฒน์พูด
นะครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๔/๓

รัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ เขียน ๒ - ๓ เรื่อง และก็มีแนวปฏิบัติอีก ๒ - ๓ เรื่อง ที่ทำให้สมาชิกพรรค
หรือ ส.ส.ไม่สามารถทำหน้าที่ได้

เรื่องแรก คือเรื่องการเสนอกฎหมายเข้าสภา ท่านประธานครับ ตามรัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๔๐ บอกว่า ส.ส. ที่จะเสนอกฎหมายเข้าสภาได้ต้องได้รับความเห็นชอบจากพรรคการเมืองของ
ส.ส. ผู้นั้นบวกกับคำรับรองของ ส.ส. ๒๐ คน อันนี้เราจะคงไว้ไหม หรือจะยอมให้สมาชิกพรรค
แต่ละคนมีอิสระจะเสนอกฎหมายเข้าสภาอย่างไรก็ได้ หรือ

ประเด็นที่สอง ก็คือว่า เมื่อปี ๒๕๔๐ เราไปกำหนดว่าถ้าเป็นการลงมติในเรื่อง
ต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องตัวบุคคล ส.ส. ไม่จำเป็นต้องฟังมติพรรค แต่ถ้าเป็นเรื่องอื่น ๆ ยกตัวอย่าง เช่น
Vote ในเรื่องของกฎหมายถ้าพรรคบอกให้ Vote เอกกฎหมายฉบับนี้ ต้องเอกกฎหมายฉบับนี้ด้วย
อย่างนี้เป็นต้น นี่คือรัฐธรรมนูญ Lock ไว้ นะครับ แต่ว่าในทางปฏิบัติที่เป็นจริงยังมีเรื่องอื่นอีก
ยกตัวอย่าง เช่น การอภิปรายในสภาผมเข้าใจว่า Whip ของพรรคเองก็จะกำหนดตัวนะครับว่าใครพูด
ได้ ใครพูดไม่ได้ทั้งที่ ส.ส. บางคนแสดงเจตนาจะพูด พรรคก็มีมติไม่ให้พูดอย่างนี้เป็นต้น
เพราะฉะนั้นเรื่องเหล่านี้โดยรวม ๆ คือประเด็นนี้ด้วย ในประเด็นที่ ๔ ที่ตั้งไว้ที่ท่านธนาวัฒน์พูดไป
ด้วยครับ

นายพิสิฐ ลิ้อาธรรม : ท่านประธานครับ ผมไม่มีความเห็นที่คิดว่าประเด็นนี้มัน
เป็นเรื่องของวินัยพรรคและเรื่องของความแข็งแรงของพรรค ถ้าปล่อยให้ ส.ส. มีอิสระอย่างที่คิดนี้
ครับก็จะกลับไปสู่รูปแบบเดิมก็คือ ส.ส. ก็จะป่วน แล้วก็นายกรัฐมนตรีก็บริหารไม่ได้ ผมคิดว่าถ้าหาก
มันเป็นประเด็นที่ขัดแย้งกับประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง คงไม่มีพรรคไหนที่กล้าลงมติดรกัน
ข้ามกับตรงนั้น เว้นแต่อย่างกรณี อย่างเช่น เรื่องตัวบุคคล เรื่องของการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
ตัวนายกรัฐมนตรี หรือตัวรัฐมนตรี อันนี้ท่านเลขานุการก็กล่าวแล้วว่าให้สามารถลงได้อย่างเสรีให้
ใหม่ครับอาจารย์เขียนไว้แล้ว ท่านพอจะพอเอามานี้ได้ดูแลแล้ว แต่ว่าประเด็นอื่นผมคิดว่าน่าจะคง
เอาไว้เพื่อเสริมความแข็งแรงของพรรคการเมืองครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม : ผมสนับสนุน เพราะว่าคือเราก็กิน
พรรค เรื่องหลายเรื่อง แต่ว่าลักษณะการเมืองมันก็ต้องมีพรรคการเมือง เราก็ต้องให้การสนับสนุนใน
ส่วนนี้เพราะฉะนั้นผมเห็นด้วยในร่างรัฐธรรมนูญเดิม ที่นี้ในประเด็นเมื่อคืนที่ท่านเลขานุการ ท่าน
อาจารย์สมคิดประเด็นอื่น อยากจะฟังท่านว่ามันมีประเด็นอะไรอีกไหม ที่เราไม่ได้พูดถึงหรือว่าควร
จะพูดถึงครับ

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จกณอม ๑๔/๔

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : ขออนุญาตประธาน เข้าใจว่าครอบคลุมที่ผมพูดจะคลุมประเด็นทั้งหมดที่พูดกันในกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้ว แต่ว่าหาหรือท่านพิสิฐว่า ประเด็นเรื่องการให้ลงมติตามพรรคในเรื่องกฎหมายในเรื่องอื่น อันนี้ผมเห็นด้วยกับท่านพิสิฐนะครับว่า อันนี้อาจจะทำได้แล้วก็จะทำให้พรรคมีความเข้มแข็งอยู่พอสมควร แต่ว่าประเด็นเสนอกฎหมายเข้าสภาผมยังสงสัยอยู่ว่า ถ้าผมเป็นสมาชิกพรรคแล้วผมอยากเสนอกฎหมายบางเรื่องที่พรรคไม่เห็นด้วยกับผมผมยังน่าจะมีสิทธิเสนอกฎหมายนั้นได้ เพราะว่ากระบวนการเสนอกฎหมายเข้าสภามันยังผ่านกระบวนการอีกค่อนข้างเยอะ จะเป็นไปได้ไหมที่เราปลด Lock ตรงนี้ไปพอสมควรให้ ส.ส. เขาสามารถทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติของเขาได้นะครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : เรียนท่านประธานครับ เรื่องเสนอกฎหมายเข้าสภา จริง ๆ อย่างว่าแต่ ส.ส. เรายังครับ พรรคเองก็มีการนำเสนอกฎหมายเข้าสภาในเรื่องเดียวกัน แล้วก็รอกันในสภา และในทางปฏิบัติสภาก็จะหยิบเอากฎหมายที่รัฐบาลได้เสนอมานำเสนอกฎหมายที่พรรค หรือว่า ส.ส. เสนอมาฟัง อยู่ ๆ จะเอากฎหมายที่พรรคใดพรรคหนึ่งเสนอหรือที่รัฐบาลไม่เห็นชอบก่อนเกือบจะไม่ค่อยเกิด เพราะมันจะเกิดปัญหาว่าใครจะเป็น Sponsor หมายความว่า การที่กฎหมายจะรับหรือไม่รับมันมีผลมากทางการเมือง ถ้ากฎหมายฉบับใดเสนอแล้วสภาไม่รับหลักการก็กฎหมายนั้นตก ถ้าเป็นรัฐบาลท่านต้องลาออก เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมคิดว่าในทางปฏิบัติ ถ้าหาก ส.ส. ท่านใดมีความคิด และอ่านในเรื่องของกฎหมาย ถ้าหากแม้กระทั่งในพรรคยังไม่ผ่าน แล้วในสภาจะผ่านได้อย่างไร ก็ต้องถือว่าในสภาต้องได้รับการสนับสนุนจากสมาชิก ก็จะเกิดได้แต่เพียงว่าเขาเป็นผู้ที่มีความเห็นร่วมกับฝ่ายค้านรัฐบาล ซึ่งฝ่ายค้านรัฐบาลปกติต้องมีเสียงข้างน้อยอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นในทางปฏิบัติกฎหมายที่เขาอยากเสนอก็ไม่ผ่านสภาอยู่แล้ว แต่ถ้ากฎหมายนั้นดีจริง พรรคต้องรับแล้วก็เสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภาก็ต้องเห็นชอบตามประชาธิปไตย และรัฐบาลเป็นผู้หนุนด้วย แต่นั่นเป็นเสียงส่วนน้อย และยังเปิดให้เข้ามาอีก มันก็ไม่เกิดผลอะไร เพราะอย่างไรก็ต้องตกในสภาอยู่ดี

ประธาน : ท่านอาจารย์ครับ ผมก็ยังเห็นคล้อยไปตามท่านอาจารย์สมคิดว่า อย่างนี้ครับ ในเรื่องความรับผิดชอบของรัฐบาลหรือพรรค ถ้า ส.ส. เป็นคนเสนอ ไม่มีความรับผิดชอบอะไรทางการเมืองอยู่แล้ว เจ้าของพระราชบัญญัติก็ต้องรับผิดชอบไปเอง ทีนี้ในส่วนว่าเขาไม่ได้รับความเห็นชอบในพรรค แล้วเขาจะมาชนะในสภาได้อย่างไร อันนี้บางทีตอนที่ผมทำงานในสภามา ผมก็พบว่ามีความคิดดี ๆ เยอะ มีความคิดดี ๆ ที่ ส.ส. เองก็เห็นด้วยกับเรา เราในฐานะทำงานวิชาการเราบอกอย่างนี้กฎหมายมันต้องเสนอ แต่ว่ามันเข้าไม่ได้มันผ่านพรรคไม่ได้ เพราะพรรคคุมโดยพูด่าง ๆ กลุ่มผลประโยชน์ที่ตรงข้ามกับร่างกฎหมายแบบนี้ เขาก็ไม่อนุมัติ ไม่อนุมัติบับ ส.ส. กลุ่มนั้นก็อดอดแล้วก็ไปตีรวนทางอื่น ไปกวนทางอื่น แต่ว่าก็ไม่กล้าทำอะไรเปิดเผย เพราะว่ากลัวถูก

คณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

จงถนอม ๑๔/๕

ข้าพเจ้าอะไรเพราะฉะนั้นถ้ามองในแค่เสนอร่างพระราชบัญญัติเราเห็นความรู้สึกของ ส.ส. และ
แม้กระทั่งพวกเราเองลองบอกโดยจะบอกว่าคณะกรรมาธิการพวกเราจะเสนออะไรไม่ได้ ต้องไปขอ
อนุมัติกลุ่มอะไรอย่างนี้ก่อนครับ เราไม่ยอมอาจารย์ อันนี้มันเป็นเรื่องแค่ว่าสิทธิที่จะเสนอ แล้วผมยัง
เห็นว่าเขาเป็น ส.ส. เขาเป็นผู้แทนประชาชนเขาต้องมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ เขาต้องมีสิทธิเสนอ
ญัตติ มีสิทธิเสนอตั้งกระทู้ได้ ส่วนว่าสภาจะเอาหรือไม่เอา พรรคจะเอาหรือไม่เอาเขาก็รับผิดชอบใน
ชื่อเสียงเกียรติคุณของเขาผลงานของเขา แล้วไม่ทำให้ป่วนแต่ว่าประเด็นอื่นผมยังเห็นด้วยกับท่าน
อาจารย์พิสิฐว่า เราก็คงอยากให้ ส.ส. อย่าป่วน แล้วก็อย่าตั้งราคาตัวในการ Vote แต่ครั้ง ในการ
อะไรอย่างนี้เอาให้อยู่ในวินัยถ้าเผื่อเราผ่อนให้สักจุดหนึ่งได้ไหมครับ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติไม่
ต้องมีมติพรรคหรือ มีแค่เพื่อ ส.ส. ๒๐ คนรับรองก็ให้เขาเสนอได้ครับ

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ขออนุญาตที่จะชี้แจงความรู้สึกความเข้าใจผมชนิดหนึ่งนะครับ
เพราะว่าที่ผ่านมาในอดีต ที่ผมผ่านมาสัก ๖๐ ปีที่แล้วที่อยู่ในสภาด้วย เพราะว่าในฐานะรัฐมนตรี
เราก็ต้องนำเอากฎหมายมาเข้าสภา และก็ต้องตรวจสอบว่าในสภามีกฎหมายใดรออยู่ สมัยนั้นมี
กฎหมายรออยู่เยอะแยะเลย และกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้มันก็มีชื่อซ้ำ ๆ กัน เสนอโดย ส.ส. คนนั้น ๆ
คนนี้อยู่ แล้วก็ที่เราพบ ก็คือมีการลอกกันมา แต่เอาชื่อคนนั้นคนนี้มาใส่ แล้วสิ่งนั้นก็ค้างอยู่ในสภา
และกฎหมายมีเป็นร้อย ๆ ฉบับที่สภายังไม่ได้ผ่าน แต่จริง ๆ แล้วนี่มันเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน
แล้วก็ลอกกัน เพราะว่า ส.ส. อาจจะทำซ้ำได้ซ้ำ อาจจะทำซ้ำได้ผลงาน นี่ก็เป็นตัวอย่างของความ
พยายามที่ได้เกิดขึ้นนั่นประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่งในทางปฏิบัติ ท่านประธานลองคิดดูว่า ถ้ากฎหมายนั้นมันดีจริง
ทำไมรัฐบาลจึงไม่รับ และถ้ากฎหมายนั้นดีจริง รัฐบาลไม่รับ หรือราชการไม่รับ แล้วเกิดผ่านเป็น
กฎหมายไปแล้ว ราชการก็ไม่ยินดีที่จะปฏิบัติ มันก็จะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ก็คือที่ทำอยู่ทุกวันนี้
กฎหมายดี ๆ ออกมาเยอะ แต่ราชการไม่รับมาออกกฎกระทรวง หรือออกอะไรต่ออะไรที่จะรับลูก
ต่อนี่คือผลทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น -----

เจตนาที่ผมอยากจะยืนยันก็คือว่า ถ้ากฎหมายนั้นดีนั้นะครับ ผู้เสนอก็ควรจะต้องกลับไป channel โดยให้ผู้ปฏิบัติคือระบบราชการเขาได้ยอมรับ และนำเสนอขึ้นมาตามกลไก และสุดท้ายเข้า กฎฎีกา เข้า ครม. และก็ผ่านมาเป็นกฎหมาย โดย ส.ส. เป็นผู้หนุนด้วย และ ส.ส. ก็ออก idea ได้ แต่ว่าไม่ใช่ดีดังผู้ที่เอาหน้าเอาตามานำเสนอ แล้วก็คนอื่นยังไม่เห็นด้วยกัน แล้วก็กลายเป็นปัญหา ที่ผมอยากจะเรียนก็คือประเด็นนี้ครับ

นายยศศักดิ์ โสไศยกานนท์ : ผมคิดว่าประเด็นที่ ๔ มันอยู่ที่เรื่องเดิมที่พรรคการเมืองเราอ่อน มีงูเห่าอะไรด้วยซ้ำ พ.ศ. ๒๕๔๐ เราพยายามพัฒนา โดยตั้งฐานคติให้พรรคการเมืองแข็ง มันอยู่บนสมมุติฐานอันนี้ ที่ประเด็นของอนุ ๔ นี้มันก็คือ ไปมองครับว่าที่ทำมาให้พรรคการเมืองแข็งมันมีปัญหาอะไรบ้าง แคนั้นเองครับคือจบ เมื่อมาถอดใจทยมันก็มี ๒ จุด จุดแรกก็คือควรกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นอิสระจากพรรคการเมือง ตรงนี้ผมยังมองว่าคงไม่ใช่ประเด็นเรื่องสังกัดพรรคคนละครับ แต่น่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอีกประเด็นหนึ่งก็คือ ทำอย่างไรให้อิสระจากการครอบงำทางการเมือง แล้วมันจะไปพันหลายประเด็นครับ ที่ให้ว่ากันมาก่อนหน้านี้ นะครับ แม้กระทั่งเรื่องการใช้อุปกรณ์ของทางราชการไปทั่วรัศมีกันอะไรต่าง ๆ นะครับ ตรงนั้นมันก็คล้ายกันนะครับ ที่นี้กลับมาในประเด็นนี้โดยตรง มันน่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องอำนาจหน้าที่ หรือว่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระของเขา ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบของการเป็นพรรคการเมือง ที่ตอนนี้เข้มแข็งมากในรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ในตัวนี้ก็ต้องไปถอดปัญหาให้ได้ครับ ผมยังมองว่า นอกเหนือจากที่พูดกันไปแล้วนะครับ ยังมีประเด็นการอธิบายไม่ไว้วางใจ หรือว่าการทำมติ บางอย่าง ผมยังมองเห็นปัญหาอีกหลายอย่างนะครับ ซึ่งที่ได้พูดกันมาเมื่อสักครู่นี้มันเป็นเหมือนผลที่เรามองเชิงในแง่ที่ดีมันไม่มีปัญหา แต่ถ้าเราไปมองความเป็นจริงจากสมมุติฐานที่ผมตั้ง ผมยังมองเห็นด้วยครับ ดร. สมคิดว่ามันยังมีปัญหาในเรื่องพวกนี้ครับ ถ้าเราถอดมาเป็นปัญหาได้เราก็จะจับจุดที่เราจะมาคิดวิเคราะห์ในหลักการตรงนี้

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ : จะอธิบายเพิ่มเติมที่ผมได้เรียนไป ผมคิดว่า ส.ส. มีหน้าที่นิติบัญญัติ และไม่ได้มีหน้าที่ในเรื่องของพื้นที่โดยตรง ที่ไปรับใช้ประชาชนในพื้นที่หลาย ๆ อย่างที่ ส.ส. พยายามทำอยู่ ผมคิดว่าหน้าที่ในทางนิติบัญญัติเขาเนี่ย อย่างน้อยที่สุดการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภา เขาควรมีอำนาจในการเสนอได้ ส่วนประเด็นเรื่องมันจะผ่านความเห็นชอบหรือไม่ผ่านเนี่ยผมยังนึกว่าเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ความจริงในอดีตที่ผ่านมาที่คุณภาพของร่างกฎหมายของ ส.ส. ไม่มี เป็นอย่างท่านพิสิฐว่าจริง ๆ วิธีการส่วนใหญ่ของ ส.ส. เมืองไทยก็คือว่า ไปที่กฤษฎีกา และไปขอร่างกฎหมายของรัฐบาลมา แล้วก็มาตกแต่งหน่อย แก้นั้นหน่อย เพิ่มอะไรที่ตัวเองเพิ่มไปหน่อย แล้วก็ส่งเข้าไปนะครับ พรรคการเมืองเขาทำอย่างนั้นโดยส่วนใหญ่ แต่ผมคิดว่าในการปฏิรูปกระบวนการนิติบัญญัติ ซึ่งหัวข้อทั้ง ๙ หัวข้อไม่ได้ตั้งนะครับ แต่ผมคิดว่าเราคงต้องพูดกัน เราพูด

เรื่องกระบวนการงบประมาณไปบ้างแล้ว แต่กระบวนการนิติบัญญัติที่เขียนในรัฐธรรมนูญจะต้องมีการปรับ อย่างน้อยที่สุดผมยังคิดว่า สภาต้องมีกฎีกาของตัวเองเหมือนกันที่คอยรับใช้ ส.ส. ถ้า ส.ส. คนหนึ่งเขามี idea ที่จะอยากทำกฎหมายฉบับหนึ่งขึ้นมา ต้องมีคนทำให้เขา โดยสภาพซึ่งเรามีผู้ช่วยให้เขา ๔-๕ คนมันก็ทำไม่ได้ ด้วยเงินจำนวนจำกัดที่ความสามารถของผู้ช่วยอะไรก็แล้วแต่ แต่ว่าต้องมีฝ่ายที่ไปทำกฎหมายให้เขา และผมเชื่ออย่างท่านประธานว่าน่าจะครับ ว่ากฎหมายดี ๆ จะเกิดขึ้นเยอะ ส.ส. นี้เขามีความคิด idea ใหม่ ๆ ค่อนข้างมากครับ และอยากทำกฎหมายดี ๆ แต่ว่าอย่างที่เรียนครับว่า ผมยังเชื่อว่ากฎหมายหลายฉบับของ ส.ส. พรรคเห็นไม่ตรงกันหรือผลประโยชน์ของพรรคกับผลประโยชน์โดยรวม อาจจะไปด้วยกันโดยส่วนใหญ่ แต่ว่าบางเรื่องบางกรณีนี้อาจจะไม่ตรงกัน ถ้าเราเปิดช่องให้เขานิดหน่อยนะครับ ไม่ถึงขนาดทำให้พรรคมีปัญหาหรือเพราะผมเชื่อว่าในกรณีที่ ส.ส. เสนอกฎหมายเข้าสภาเนี่ย พรรคอาจจะต้องมีกฎหมายของพรรคการเมืองนั่นเองด้วยนะครับ และการเสนอกฎหมายของ ส.ส. เข้าสภา ก็ไม่ได้ทำให้พรรคเสื่อมเสียชื่อเสียงว่ากฎหมายมันไม่เข้าท่าเข้าทางเลย พรรคนี้ไปเสนอได้อย่างไร ผมคิดว่าเราแยกให้ออก ๒ ส่วนด้วยกันว่า ตัวพรรคเองเสนอ กับตัว ส.ส. เสนอ ยิ่งเรามีกำกับไปด้วยว่า อย่างน้อยมี ส.ส. ๒๐ คนเห็นด้วยกับเขา มันก็เป็นหลักประกันอยู่แล้วว่ากฎหมายนั้นมันก็มีคุณภาพพอใช้ได้ เป็นเรื่องที่น่าสนใจของประชาชน ยังอยากให้เปิดช่องทางนี้ไว้หน่อย แต่ยังคงเรื่องอื่นไว้ก็ได้ นะครับ เรื่องอภิปรายต่าง ๆ ในเรื่องกฎหมายยังต้องเป็นไปตามมติพรรคอยู่

ประธาน : ผมชี้แจงท่านอาจารย์พิสิฐอย่างนี้นะครับ ท่านอาจารย์พิสิฐมองจากมุมมองของผู้บริหาร เราก็เห็นความน่าเบื่อหน่ายอย่างนี้ แต่ว่าสภามีมติให้ยกลำดับไหนขึ้นมาก่อนได้นะ และในทางปฏิบัติก็ไม่ติดขัดอะไร ครม. ขอบเขาก็กยกลำดับที่ร้อยละขึ้นมาก่อนได้เสมอ เพราะฉะนั้นความติดขัดตรงนั้นไม่น่าจะเป็นปัญหาอะไร ส่วนร่างที่ ส.ส. เสนอแล้วพรรคไม่เอา ทั้ง ๆ ที่เป็นของดี ๆ ผมมีประสบการณ์เยอะเลยครับ ผมยกตัวอย่าง เราทำกฎหมายฟอกเงิน ทาง ส.ส. ทางพวกเรานี้เสนอความผิดมูลฐาน ๔ มูลฐาน พรรคการเมืองไม่เอา พรรคการเมืองให้ลดลงมาเหลือ ๒ มูลฐาน คือยาเสพติด กับค้าหญิงค้าเด็กเท่านั้น นี่พรรคการเมืองนะ และเป็นพรรคการเมืองทั้งรัฐบาลทั้งฝ่ายค้านเลย เรางงเลย บอกทำไมมันเกิดเหตุการณ์อย่างนี้ได้ กำลังปรึกษากันว่าเราจะทะเลาะกับสภาทะเลาะกับพรรคการเมือง แต่ในที่สุดก็บอกเดี๋ยวมันเลยไม่ได้สักฐานหนึ่งเลย ก็เลยยอมว่า ๒ ฐานก็ได้ ยอมแพ้เขาไปก่อน โชคดีเข้าไปในวุฒิสภาไม่มีพรรคการเมือง วุฒิสภานั้นเป็นวุฒิสภาแต่งตั้ง การเมืองไม่ได้ครอบงำเขาหรืออย่างไรไม่รู้ และเขาก็วาระสุดท้าย จะเป็นวุฒิสภาที่จะหมดพันธุ์แล้ว เขาไม่แคร์อะไรแล้ว เขาเพิ่มกลับมาเป็น ๗ ฐาน เราก็บอกนี่ไง พรรคการเมืองก็ไว้ใจไม่ได้ ขอภัยนะ เรียบอกว่าไว้ใจไม่ได้ไม่ใช่เขาฉ้อฉลนะ แต่การมองประโยชน์ของสาธารณะนี่บางที่เขาถูกบังคับด้วยประโยชน์อะไรของเขาบางอย่าง แต่ว่า ส.ส. บางทีเขาก็เห็นประโยชน์สาธารณะ เพราะว่าเขาไม่ได้ติดอยู่ใน vested

interest เขาก็ไปได้ แต่ว่าให้สิทธิแค่นี้มันน้อยมากครับ สิทธิแค่ให้เสนอร่างกฎหมายได้ ไม่ได้เป็นเรื่องให้อะไรใหญ่เลย

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม : ความจริงผมก็ไม่ได้ขัดข้องอะไรมาก เพียงแต่ผมเสนอปัญหาปฏิบัติให้ได้ทราบนะครับ เพราะอย่างที่ท่านว่านี่ สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือกฎหมายก็จะไปรอกันในสภา เยอะแยะ และก็แล้วแต่ประธานสภาจะดึงอะไรขึ้นมาก่อนขึ้นมาหลัง นี่คือเรื่องที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสุดท้ายก็คือรัฐบาลในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนใหญ่ในสภา ก็จะมีสิทธิในการเลือกกฎหมายที่ตัวเองอยากได้ขึ้นมาใช้เป็นมาตรฐานก่อนอยู่ดีนะครับ ประเด็นตรงนี้อาจจะทำ ผมคิดว่าน่าจะไปเน้นในชั้นที่ ส.ส. ทำหน้าที่แปรญัตติ ตรงนี้จะมีผลมากกว่า กฎหมายได้ก็ตามที่เข้าสู่สภาแล้ว ส.ส. ต้องมีความเป็นอิสระในการที่จะเสนอ idea ในการแปรญัตติในวาระ ๒ วาระ ๓ ตรงนี้ที่จะทำให้เกิด idea หรือเกิดอะไรในทางปฏิบัติขึ้นได้ เพราะตรงนั้นจะมีการสู้กันระหว่างผู้ปฏิบัติกับผู้เสนอ idea อันนั้นก็จะเป็นกรอบที่มันจะแคบลงและมีความชัดเจนขึ้น แต่ที่ผมกังวลตรงนี้กังวลในประเด็นทางปฏิบัติว่า ถ้าเกิดไปเปิดตรงนี้และไปเน้นเฉพาะเรื่องเสนอกฎหมาย มันจะกลายนำไปสู่การพยายามจะหาเสียงหาชื่อไปใส่ และสุดท้ายก็ไปล้มเปล่า ๆ

ประธาน : สรุปว่าคงหลักว่าพรรคต้องคุมไม่ให้ ส.ส. เป็นอิสระจนเกินไป แต่ว่าเปิดทางให้ข้อยกเว้นหนึ่ง และเสนอร่างกฎหมายได้โดยไม่ต้องผ่านมติพรรค อย่างนี้จะได้ชัดเจนนะครับ จบข้อ ๔ ได้ นะครับท่านธนาวัฒน์ครับ เราได้เวลาทานข้าวหรือยัง หรือจะทำข้อ ๕ ต่อ แต่ข้อ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙ นี้ไม่ค่อยยากแล้วครับ เพราะเราเถียงกันมาเยอะแล้ว คงจะได้เห็นแนวทางแล้ว อย่างไรก็ตามก็ต้องขอบพระคุณท่านอาจารย์พิสิฐนะครับ ให้อะไรที่มันงอกงามออกมาในวันนี้เยอะเลยนะครับ รวมทั้งท่านอาจารย์ประพันธ์ด้วยนะครับ เรื่องใหญ่ที่สุดเรื่องหนึ่ง ขอบพระคุณครับ เราถือโอกาสปิดประชุมเลยนะครับ ขอบคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๕๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข